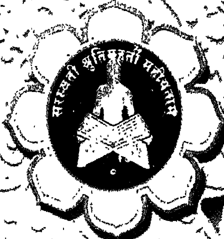

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసన పత్రిక

ఏప్రియల్-2000

రూ-10/-

రామా! మ్రొక్కులు నీ సునామమునకున్ రమ్యాంఘ్రి పద్మాలకున్
శ్రీ మన్మంజులమైన మేనికి, దనుర్లీలా కళాకేళికిన్
నీ మర్యాదకు, ధర్మనిష్ఠకు, రసోద్వేగమ్ము నీ గాథకున్,
ప్రేమన్ నీ పరివారులెల్లరుకు శౌరీ! రామచంద్రప్రభూ!

\- సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

పాఠక మహాశయులకు, ఏజంట్లకు,
ప్రకటనకర్తలకు శ్రీరామ నవమి శుభాకాంక్షలు.

\- ఋషిపీఠం

రామో రాజమణిస్సదా విజయతే రామం రమేశం భజే
రామేణాభిహతా నిశాచరచమూ రామాయ తస్మై నమః।
రామన్నాస్తి పరాత్పరం పరతరం రామస్య దాసోస్మ్యహం
రామే చిత్తలయస్తదా భవతు మే భో రామ! మాముద్ధర॥

''రాముడు అంటే రాజశేష్ఠుడు (ప్రథమా విభక్తి) సర్వదా విజయము నొందుగాక!
లక్ష్మీపతి (రమేశుడు) అయిన రాముని (ద్వితీయా) భజించుచున్నాను
రాముని చేత (తృతీయా) రాక్షస సమూహం సంహరింపబడింది.
ఆ రామునకై (చతుర్థీ) నమస్కారము.
రాముని కంటె (పంచమీ) గొప్పదీ, పరాత్పరమూ లేదు.
నేను రాముని యొక్క (షష్ఠీ) దాసుడను.
రాముని యందే (సప్తమీ) నా చిత్తము లీనమగుగాక!
ఓ రామా! (సంబోధన ప్రథమా) నన్ను ఉద్ధరించు.''

భాషలో (విభక్తులు) అని ఉన్నాయి. మనం వాడే వాక్యాలన్నీ ఈ ఎనిమిది విభక్తులతోనే ఉంటాయి. వాటిని రాముని పరంగా చెప్పిన ఈ స్తుతి... ప్రతి పలుకూ రామమయంగా దర్శించేందుకై చేసినది.

ఋషిపీఠం
ఏప్రియల్ 2000

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

ఏప్రియల్ 2000

సంపుటి 1 సంచిక 9

సంపాదకుడు :
సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ప్రచురణకర్త
ఉపద్రష్ట శివప్రసాద్

ధారావాహికలు :

బోధన :

శీర్షికలు

ప్రత్యేక రచనలు :

గౌరవ పర్యవేక్షణ :
డా. ప్రసాదరాయకులపతి
డా. పినపాటి వీరభద్ర మహదేవ్
డా. పప్పు వేణుగోపాలరావు
సాంగస్వాధ్యాయ వాచస్పతి శ్రీ దెందుకూరి మల్లికార్జునసోమయాజి
శ్రీ యాబలూరు లోకనాథశర్మ
మహా మహోపాసక శ్రీ చెన్నూరు కృష్ణమూర్తి సిద్ధాంతి (అద్దంకి)

సంచాలకులు : సూరి శ్రీవిలాస్
ప్రధాన ప్రచారకులు : ఎస్.వి.ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ (గుంటూరు)

ముఖచిత్రం : శంకర లింగం
అలంకరణ : పి.రాము, విజయవాడ

చిరునామా : 'పార్క్‌వ్యూ', నెం.6, 4వ ఫ్లోర్, 85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్, టి.నగర్, చెన్నై-600 017. ఫోన్ : 8281159

నీది కానిది నీకు విషతుల్యం

''మా గృధః కస్యస్విద్ధనమ్'' - ఇతరుల ధనాన్ని ఏమాత్రం కూడా తీసుకోకు అని ఉపనిషత్తు బోధిస్తోంది. ఆత్మకు ఇతరమైన - అంటే అనాత్మ అయిన అవిద్యా విషయాలనూ, మనోవృత్తులనూ విడచి, ఆత్మానుభవాన్ని సంపాదించవమనే పారమార్థిక సత్యమే ఈ మహావాక్యానికి ప్రయోజనం. అయినప్పటికి లౌకికమైన ధర్మం చేయకుండ, శుద్ధి కాని చిత్తంలో పారమార్థిక వాసన పిసరంతైనా అంటదు.

సాధారణంగా - అవినీతి అన్నా, అక్రమార్జన అన్నా మనం రాజకీయ రంగంవైపే చూస్తాం. దానినే విమర్శిస్తాం. సమంజసమే. ప్రజాధనమంతా అక్కడే ఉంటుంది గనుక, దానిని వారు అక్రమంగా భోంచేస్తే ''కుంభకోణాలు''గా చర్చిస్తాం. పాలనా వ్యవస్థలోని అవినీతి, అక్రమం... దేశం మొత్తానికే ప్రమాదకరం. సందేహం లేదు.

కానీ అవినీతి, అక్రమం అనేది ఎవరి పరిధిలో వారు చేస్తూనే ఉన్నారు.

ధర్మంలో సత్యం, అహింస, అస్తేయం, శౌచం... ఈ నాలుగూ ప్రధానమన్నారు. ధర్మమనే వృషభానికి ఈ నాలుగూ పాదాలని శాస్త్రకారులు వ్యాఖ్యానించారు. ''భూతహిత యధార్థ భాషణం - సత్యం''... భూతహితానికి ప్రథమ ప్రాధాన్యమిచ్చే యధార్థభాషణని 'సత్యం'గా, త్రికరణాలతో (మనసూ, మాటా చేతలతో) ఎవరినీ బాధింపక పోవడం 'అహింస'గా, అంతర్ బహిశ్శుద్ధిని 'శౌచం'గా నిర్వచించారు.

'అస్తేయం' - అంటే 'దొంగతనం చేయకపోవడం,, మనసా వాచా కర్మణా పరద్రవ్యాన్ని ఆశించకూడదు - అని దీని భావం. 'దొంగతనం' అంటే వృత్తిపరమైన చౌర్యమే కాదు. అక్రమంగా ఆర్జించిన ప్రతిద్రవ్యమూ దొంగ సొమ్మే. అక్రమంగా, అన్యాయంగా ఇతర ద్రవ్యాన్ని తీసుకోవడం చౌర్యమే.

దోపిడీకి గురవుతున్న శ్రామిక వర్గం అనబడేవారు కూడా, సదుపాయం వెతుక్కుని దోపిడీ చేస్తున్నారు. మీటర్ మీద ఎక్కువ అడగని ఆటోవాడూ, బరువుతో బండి దిగినవాడిని ఎక్కువ సొమ్ము అడగని కూలీ ఉన్నారా? ఏ పుణ్యక్షేత్రానికి వెళ్లినా పుణ్యకర్మలు చేస్తామని అన్నివిధాలా పీడించే వారిని మొదలుకొని ఎందరెందరో మోసగాళ్లే ఎదురౌతుంటారు. ఒక టెలిఫోన్ బాగుచేయించుకోవాలన్నా, అక్రమంగా ఆ శాఖవారికెవరికీ లంచం యిస్తేగానీ పని కాదు. ఇలా అన్ని శాఖల్లోనూ, అన్ని స్థాయిల్లోనూ 'స్తేయం' విస్తరించి వుంది. ఎవరి పరిధిలో వారు, అవకాశం చూసుకొని దోచుకుంటూనే ఉన్నారు. అబద్ధాలూ, మోసాలూ పెట్టుబడిగా సాగే వ్యాపారం కూడా 'స్తేయం' క్రిందకే వస్తుంది.

అంతేకాదు - మనిషిలోని పాపభీతినీ, దైవభక్తినీ తెలివిగా వినియోగించుకొని, యంత్ర మంత్రాల ఎరలు వేసే ఆధ్యాత్మిక వ్యాపారస్థులు కూడా భారతీయ సనాతన ధర్మం చెప్పిన ''అస్తేయా''న్ని విసర్జించిన వాళ్లే.

చాలామంది, ఎంత పాపం చేస్తున్నా, ఏ దేవాలయానికో మొక్కుబడి చెల్లించో, ఏ వ్రతమో పూజా పునస్కారమో చేసో పాపఫలాన్ని పోగొట్టుకున్నట్టు భ్రమిస్తారు.

సక్రమ మార్గంలో వెళుతూ, నిత్యం తనని తాను ఆత్మ పరిశీలన చేసుకుంటూ, ధర్మ మార్గంలో అర్థ సంపాదన చేసేవారు మాత్రమే - 'తెలియక ఏ అధర్మపు సొమ్మో కలిస్తే వచ్చే పాపాన్ని పోగొట్టుకోవాల''ని ద్రవ్యశుద్ధి చేసుకుంటారు. సత్పాత్రదానం, దైవకర్మలకు వినియోగం ద్రవ్యాన్ని శుద్ధి చేస్తుంది.

అస్తేయాన్ని వదిలిపెట్టి దైవానికి ఎన్నిసార్లు దండాలు పెట్టినా ప్రయోజనం లేదు. ఇహమూ పరమూ దుఃఖభాజనం కావడమే అక్రమార్జనకి అంతిమ ఫలం.

లంచగొండితనం, శ్రమకి మించినదానిని బలవంతంగా మోసంగా సంపాదించడం వంటివన్నీ స్తేయకర్మలే. ఎంత సంపాదించామనే దానికన్నా, ఎలా సంపాదించేమనే దానికే ప్రాధాన్యం.

యజ్ఞాలకు (దైవకార్యాలకు) శుద్ధమైన ద్రవ్యాన్ని మాత్రమే వాడాలని శాస్త్ర నియమం. ''ఉత్తమం స్వార్జితం విత్తమ్'' - అని సక్రమంగా స్వార్జితమైన దానినే దైవకార్యాలకు వినియోగించాలని, అలా కానప్పుడు విపరీత ఫలాలు లభిస్తాయని శాస్త్రం హెచ్చరిస్తోంది.

అక్రమార్జనపరులైన నాయకమ్మన్యులకు పూర్ణకుంభ స్వాగతాలు దేవస్థానం వారు పలికినా, దేవుడు పలకడు, దైవం ధర్మపక్షపాతి. కాలం కలిసిరాక, ధర్మం అరణ్యంపాలైనా తాను ధర్మం వైపే ఉంటాడు. అధర్మం రాజరాజైనా పట్టించుకోడు.

ఉత్తముల లక్షణాలను చెప్తూ ''పరధనే, పరయోషిషు చాస్పృహా'' - పరధనాలయందు, పరస్త్రీలయందూ స్పృహ లేకపోవడం మంచి మనుషుల లక్షణంగా భర్తృహరి పేర్కొన్నాడు.

పరస్త్రీ మోహంతో నశించిపోయిన రాక్షసుని కథను రామాయణం' మనకు గుణపాఠంగా అందిస్తే, పరధన మోహంతో

కులనాశనం చేసుకున్న దుర్యోధనుడి జీవితాన్ని 'మహాభారతం' మనకు హెచ్చరికగా చూపించింది.

పశ్చాత్తాపంతో దైవాన్ని ఆశ్రయిస్తే, గత పాపం నుండి క్షమాపణ కలిగిస్తుందేమో కానీ, పాప కర్మ చేస్తూ దేవునికి టోపీ పెట్టాలనుకొని దేవతా పూజలు చేసేవానికి నిష్కృతి లభించదు.

''నేను ఎలాగూ ఆధ్యాత్మికతనే ప్రచారం చేస్తున్నాను గనుక, ఏం మోసం చేసినా ఫరవాలేదు'' అనుకొనే ఆధ్యాత్మిక దోపిడీదార్లు అసలు విషయాన్ని గమనించడం లేదు. మామూలు అక్రమార్జన కన్నా, ఆధ్యాత్మికతని ఆధారం చేసుకుని చేసే దోపిడీకి కోటి రెట్లు అధికంగా పాప ఫలం లభిస్తుంది.

దోచే వర్గం, దోపిడీకి గురయ్యే వర్గం - అనే రెండు వర్గాలు వేరువేరుగా లేవు. వారు వీరూ కూడా మనుషులే. అవకాశం బట్టి దోచుకోవడం 'స్వభావ' విషయం మాత్రమే. కనుక మానవ స్వభావాన్ని సంస్కరించుకోవాలి. శ్రమ లేకుండా ఏదైనా లభిస్తే ఆశపడటం ప్రాథమిక స్థాయిలోని పాశవిక మనస్సుకి సహజం. దానిని ధర్మశిక్షతో మలచుకొని, ధర్మం పునాది మీద అర్థ కామ సంపాదన చేసి 'మానవ' శబ్దాన్ని సార్థకం చేసుకోవాలి.

మామూలుగా - ఏ మంచి మాట విన్నా మనం సుభాషితంగా ఇంకొకరి దగ్గర ఉటంకించడానికో, లేదా ఇతరుల విషయంలో విమర్శించడానికో వాడుకుంటాం. అంతేగానీ మనల్ని మనం తరచి చూసుకోవడానికి ఉపయోగించం.

''ఆ.... ఈరోజుల్లో అస్తేయం, ధర్మం అంటూ మడి కట్టుకుంటే ఎలాగండి! అంతా సక్రమంగా ఉండడం కుదరదు. అధర్మం అంతో యింతో చేయక తప్పదు -'' అని లౌక్యంగా మాట్లాడినట్లు సమర్థించుకునే వాళ్లూ ఎందరో ఉన్నారు. అంతో యింతో అధర్మం చేయక తప్పదు - అనుకుంటే - అంతో యింతో దాని విపరీత పరిణామాలనీ ఎదుర్కొనక తప్పదు.

సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ఏజెంటకు

'ఋషిపీఠం' భారతీయ మాసపత్రికకు పాఠకాదరణ అనూహ్యంగా లభిస్తోంది. అయితే సుస్థిర భవిష్యత్తులో ఈ పత్రికను సువ్యవస్థితం చేసేందుకు, ఏజెంట్ల సహకారం అవసరం.

మే నెల నుండి డిపాజిట్లు కట్టే ఏజెంట్లకు మాత్రమే 'ఋషిపీఠం' ఏజెన్సీ ఇవ్వబడుతుంది. కనుక ఆసక్తి గలవారు వెంటనే 'ఋషిపీఠం' చిరునామాను సంప్రదించండి.

- సర్క్యులేషన్ మేనేజర్
ఋషిపీఠం

పాఠకులకు గమనిక

'ఋషిపీఠ
భారతీయ మాసపత్రిక
మీ ఊరిలో లభ్యంకాని యెడల, వెంటనే చందాదారులుగా చేరి, క్రమం తప్పకుండా పత్రికను అందుకోండి!

- సర్క్యులేషన్ మేనేజర్

ధర్మబోధకుడు "కణ్వమహర్షి"

సత్సంగశ్చ వివేకశ్చ నిర్మలం నయనద్వయం

సత్సంగమూ, వివేకమూ... ఈ రెండు మాత్రమే స్వచ్ఛమైన నేత్రాలు. వీటి తోనే సత్యదర్శనమవుతుంది.

వ్యాసమహర్షి

'కణ్వ మహర్షి' పేరు వినగానే మహాకవి కాళిదాసుని 'అభిజ్ఞాన శాకుంతలం' నాటకం గుర్తుకొస్తుంది. మహాభారతం, పద్మ పురాణా లలో చెప్పబడ్డ శకుంతల కథను అద్భుత నాటకంగా మలచాడాయన.

ఆ నాటకంలో శకుంతలను పెంచిన 'ధర్మపిత'గా కణ్వుడు ప్రసిద్ధి. ఆయన తపోవనం, ఆశ్రమ ప్రదేశం తపః పునీతమై శాంత దివ్యధామమై ప్రకాశిస్తోంది. శకుంత లను అత్త వారింటికి పంపుతూ కణ్వుడు చెప్పిన మాటలు, స్త్రీ ధర్మ ప్రతిబోధకంగా ఉన్నాయి. అంతేకాక - వనస్పతులతో, వృక్షా లతో ఆయన పలికిన పలుకులు ప్రకృతిలో ఆత్మబంధాన్ని, అర్ష జీవన వైభవాన్ని పట్టి చూపుతాయి.

వేద వాఙ్మయంలో చూస్తే - కణ్వుని జ్ఞానం, తపశ్శక్తి, మంత్రజ్ఞానం, అధ్యాత్మిక శక్తి వంటివి ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తాయి. 103 సూక్తాలున్న ఋగ్వేదంలో ఎనిమిదవ మండ లంలో అధిక భాగం మంత్రాలు కణ్వుని ద్వారా, అతని వంశజుల ద్వారా గోత్రజుల ద్వారా దర్శింపబడినవే.

'ప్రాధాన్యేన వ్యపదేశా భవంతి' అన్న మాట ప్రకారం ఎనిమిదవ మండలానికి కణ్వునే ద్రష్టగా చెప్పవచ్చు. ఋగ్వేదంతో పాటు శుక్లయజుర్వేదంలోని మాధ్యందిన శాఖ, కణ్వ శాఖలలో రెండవది 'కాణ్వసం హిత'కి వక్త కూడా కణ్వుడే. ఈయన పేరు మీదే అది 'కాణ్వ సంహిత'గా ప్రసిద్ధి పొందింది.

కణ్వ వంశజులు కూడా ప్రసిద్ధ యాజ్ఞి కులుగా వేదాలలో వివరించారు. కణ్వ గోత్రజుడైన దేవాతిథి ఋషి తన యజ్ఞ కర్తృత్వ, తపశ్శక్తితో రాజులను సక్రమ మార్గంలో నడిపినట్లుగా, వారి మన్ననలు పొందినట్లుగా చెప్పబడింది.

మేనకా విశ్వామిత్రుల తనయ శకుంత లను లాలించి పెంచి పోషించిన కణ్వుని కారుణ్య దృష్టి తపోజీవనుల మనస్సంపదని పట్టి చూపిస్తుంది. కణ్వుడు ఆశ్రమంలో లేని సమయాన దుష్యంతుని రాక, శకుంతల గాం ధర్వ విధిని దుష్యంతుని, వివాహమాడడం మొదలైన విషయాలు - తిరిగి ఆశ్రమానికి వచ్చాక తెలుసుకున్న కణ్వుడు - 'హుతమైన ఆజ్యం, హోమాగ్నిలో పడింది - శకుంతల యోగ్యునే వివాహమాడింది' అని సంతోషిస్తాడు.

ఆశ్రమంలో శకుంతల గర్భవతియై భరతుని కంటుంది. పసిభరతుని కణ్వాశ్రమ వాసులే లాలిస్తారు. ధర్మ నిర్వహణలో కణ్వుని నిష్ఠ 'శాకుంతలం' నాటకంలో కాళిదాస మహాకవి అద్భుతంగా చిత్రీకరిం చారు. ఒక మహా వంశానికి మూలపురుషు నిగా ప్రఖ్యాతి చెందిన భరతుడు కణ్వుని ఆశ్రమంలోనే శైశవ శిక్షణ పొందాడు.

శ్రుతి మంత్రద్రష్టగానే కాక, స్మృతిని రచించిన ధర్మశాస్త్ర వేత్తగా కూడా కణ్వమహర్షి ప్రసిద్ధుడు. ఆయనరచించిన ధర్మశాస్త్రం 'కణ్వ స్మృతి' పేరుతో ప్రఖ్యాతి చెందింది. కణ్వుని ద్వారా, ఆయన సంబంధీకుల ద్వారా దర్శింప బడిన మంత్రాలలో లౌకిక జ్ఞాన విజ్ఞానాలు, అనిష్టనివారణకై ఉపయో గించే మంత్రాలు చెప్పబడ్డాయి. ఉదాహర ణకు **'యత్ ఇంద్ర మపామహే'** అనే మంత్రం దుఃస్వప్న నివారణకు, కపోలశక్తికి ఉపయో గింపబడేది.

గోమాతని స్తోత్రించే మంత్రాలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. గోప్రార్థనకి సంబంధిం చిన మంత్రం

మాతా రుద్రాణాం దుహితా వసూనాం
స్వసాదిత్యానా మమృతస్య నాభిః ।
ప్రను వోచం చికితుషే జనాయ మా
గామనా గామదితిం వధిష్ట ॥

గోమహిమని తెలియజేసే దివ్య శబ్దాలివి.

''రుద్రుల మాత, వసువుల దుహిత, ఆదిత్యుల సోదరి, అమృతమునకు మూలం. గోవును హింసించరాదు.''

విశ్వ శ్రేయస్సును కాంక్షించి, అదే లక్ష్యంగా సాగించిన తపోదృష్టితో అనేక రహస్యాలను దర్శించి, మనకు ప్రసాదించిన మహర్షులలో ఒకనిగా కణ్వుడు మనకు ఆరాధ్య ఋషి. ✦

సనాతన మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకం

చల్లా విశ్వనాథశాస్త్రి

"ఈరోజున మావంటి హిందూ సన్యాసులం నిర్భయంగా రాజవీధులలో తిరుగాడగలుగుతున్నామంటే, అది శివాజీ మహరాజా పెట్టిన భిక్షే. భారతీయ సంస్కృతి, చరిత్రలపై సమగ్రమైన అవగాహన ఉన్న కంచి మహాస్వామి వారు, శివాజీ పటమునకు తామే స్వయంగా జరీశాలువా అలంకరించి పలికిన వాక్యాలు ఇవి.

మొగలాయి చక్రవర్తుల మతదౌష్ట్యానికి, అసహనమునకు పరమావధి, ఔరంగజేబు. అతడు యావద్భారతమును ఏకచ్ఛత్రముగా పాలించిన చక్రవర్తి. శివాజీ 36 గ్రామాలకు అధిపతి అయిన అతి చిన్న జమీందారు. "నేను ప్రాచీన సార్వభౌములనందరినీ నాశనం చేసే సందర్భంలో, స్వయంగా సార్వభౌమత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొన్న ప్రతిభాశాలి అతడు. నా సైన్యాలు పందొమ్మిది సంవత్సరాల పాటు అతడిని వెంటాడుతూనే ఉన్నా అతని రాజ్యం పెరిగిపోతూనే ఉన్నది." శివాజీ గురించి ఈ మాటలు అన్నది సాక్షాత్తు ఔరంగజేబే.

శివాజీ బీజాపూరు నవాబులను, మొగలాయిలను ముప్పతిప్పలు పెట్టి తన సామ్రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవడమే కాదు, తాను పోయిన తరువాత కూడా తాను ప్రోది చేసిన మరాఠా ఆత్మగౌరవం రూపంలో పావు శతాబ్దం పాటు ఔరంగజేబును ఎదుర్కొన్నాడు.

ఈ దేశంలో హైందవ ధర్మాన్ని కాలరాయాలని బద్ధకంకణుడయిన ఔరంగజేబుకు తుదికి మిగిలిందేమిటి? తన సైన్యం పీనుగుల పెంటగా, తన తన రాజ్యం బంజర్లుగా, బీడుగా, నాలుగు సంవత్సరాల ప్లేగు వ్యాధితో లక్షల మంది చనిపోగా, వెన్ను చూపి ఆగ్రా చేరుకుందామని పారిపోతున్న తనను వెంటపడి మరాఠ సైనికులు కుళ్ళబొడుస్తుంటే మనోవేదనతో తుదిశ్వాస తీసుకోవలసి వచ్చింది. పావు శతాబ్దం రాజధాని ముఖమే చూడలేని చక్రవర్తి రాజ్యం ఎలా ఉంటుంది? ఛిన్నాభిన్నమయిపోయింది. రాజపుత్రులు తిరిగి స్వతంత్రులయ్యారు. ఔరంగజేబుకు ఇరవయి అయిదేళ్ళ ఈ సంఘర్షణే లేకపోతే యావద్భారతంలో హిందూధర్మం లవలేశమైనా లేకుండా తుడిచి పెట్టుకొని పోయి ఉండేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. మహాస్వామివారు పలికిన వాక్యాలకు ఇంత అర్థం ఉంది. హిందూ జాతికి శివాజీ అందువలన పరమ ఆరాధ్య పురుషుడు.

అదృష్టవశాత్తూ, శివాజీ ప్రసాదించిన మరాఠా ఆత్మగౌరవాన్ని కించపరచడానికి భయపడి ఊరుకొన్నారు కానీ, శివాజీని ఒక దొంగల ముఠానాయకునిగా, కాకతాళీయంగా రాజ్యాన్ని స్థాపించినవానిగా చిత్రించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగినాయి. అదే సమయంలో హిందువులపై పన్నులువేసి, బలవంతంగా వత్తిడితో మతం మార్పించి, హైందవ దేవాలయాలను కూలద్రోయమని అధికారికమైన ఫర్మానాలను జారీచేసిన ఔరంగజేబు పరమ సాధుపుంగవునిగా చిత్రించబడుతున్నాడు. మీరు విన్నారా? ఔరంగజేబు పండాల దౌష్ట్యాన్ని నిరోధించడానికి, అక్కడేదో "అపవిత్ర కార్యం" జరిగినందున కాశీవిశ్వేశ్వరాలయాన్ని పడగొట్టించాడట. వారి ప్రార్థనా స్థలాలు నిర్మించుకోవడానికి అలాటి "అపవిత్ర" స్థలాలే అవసరం కాబోలు. అక్కడే మసీదు కట్టబడింది. మరి మధుర దేవాలయం ఎందుకు పడగొట్టాడట. అక్కడ మసీదు ఎందుకు కట్టాడట. అయినా తలనొప్పి వస్తే తల త్రుంచుకొనేంతటి మూఢుడా ఔరంగజేబు? మన చరిత్రకారుల ఈ హైందవ వ్యతిరేకతను గురించి వీలయితే ఇంకెప్పుడైనా చర్చించు కుందాం!

వామపక్ష చరిత్రకారులు ఏమైనా చెప్పనీయండి. ముఖ్యంగా 300 సంవత్సరాల పరిపాలన కాలంలో మహమ్మదీయ రాజులు హిందూజాతిపై జరిపిన అత్యాచారాలు అతిహేయమయినవి. పై పెచ్చు ఆ రాజులు వారు వ్రాసుకొన్న స్వగతాల్లో, వారి చరిత్ర

కారులు వ్రాసిన చరిత్రలో ఈ హేయకార్యాన్ని ఎంతో ప్రశంసా పూర్వకంగా చెప్పుకొన్నారు. మీరనవచ్చు... అయిపోయిన చరిత్ర చెప్పి ఒక జాతిపై ద్వేషభావాన్ని ఎందుకయ్యా రగులుస్తావు అని. కానీ ఇది ద్వేషభావాన్ని రగిల్చే ప్రయత్నం కాదు. ఈ చరిత్ర చెప్పకోకపోతే హిందువుల్లో పుట్టి హిందూత్వాన్ని మాత్రమే కించపరచడం ద్వారా తమ పబ్బం గడుపుకోవాలనుకునే ఈ వామపక్షీయులు.

ఈ చరిత్ర చెప్పకోకపోతే ఈ వామపక్షీయులు మన కృష్ణదేవరాయలనూ, మన ప్రతాపరుద్రునీ, మన శివాజీని ప్రతి నాయకులుగా మార్చివేస్తారు. ఎంతో ఆత్మగౌరవంతో స్మరించుకోవలసిన మన జాతి చరిత్రను సిగ్గుతో తలుచుకొనేలా చేస్తారు. అంతేకాదు! చరిత్రకు పునరావృతమయ్యే లక్షణముంది. పాఠాలు నేర్చుకొని మన జాగరూకతతో మనం ఉండక పోతే ''కార్గిల్'' వంటి ప్రమాదాలు వస్తాయి. నేను ఖురాన్ మూల గ్రంథం చదవలేదు. అయితే ప్రముఖ ముస్లిం చరిత్రకారులు, ముస్లిం చక్రవర్తులు, వారి మత సిద్ధాంతంగా దేనిని చెబుతున్నారో, దాంట్లో ఈషణ్మాత్రము పరమత సహనం లేదు. అప్పటి విషయం ఎందుకు? హిందూ ముస్లిం సఖ్యత కోసం పాటుబడుతూ పాడుబడిన మసీదులో కూర్చుని ధర్మాన్ని బోధించిన సాయిబాబాకు అప్పుడు గానీ, ఇప్పుడు గానీ ఎంతమంది ముస్లిం శిష్యులున్నారు? సిలువ, చంద్రుడు, ఓం కారము పెట్టుకొని నాకు మతమే సంబంధం లేదు. కేవలం ''స్పిరుట్యుయాలిటీ'' బోధిస్తాననే స్వామీజీ దగ్గరకు ఎంతమంది ముస్లిం ''స్పిరిట్యుయల్ సీకర్స్'' వస్తున్నారు? ప్రతిదర్గాలోనూ చాదర్ పట్టుకొని బయలుదేరేది మనమే. మనం మొదటినుంచి వారిలో దూరిపోవాలనే అనుకున్నాం. వారు మనం మతం మార్చుకొని చేరితే కానీ చేరనీయరు. వారు మనలో చేరరు. హిందువులు జాగరూకులుగా లేక పోతే ఎప్పటికయినా వారితో ప్రమాదమే అనే విషయం చెదురు మదురు సంఘటనల ద్వారా తెలుస్తూనే ఉంది.

మన ఆదర్శ పురుషుడైన శివాజీ ఒక్క

మసీదును కూడ కూలదోయలేదు. ఒక్కసారి గూడా ఖురాన్ గ్రంథానికి అవమానం చేయలేదు. ఒక్క ముస్లిం స్త్రీని కూడ చెరబట్టలేదు. పైపెచ్చు సమ్మానము చేశాడు. అలాగని మన ఇళ్లలోంచి మనస్త్రీలను చెఱబట్టుకొని పోతూంటే, మన నమ్మకాలను అవమానం చేస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకోలేదు. ఇదీ శివాజీ చరిత్ర ద్వారా చెప్పదలచినది.

''**ధర్మస్థాననే చేనర్! తే ఈశ్వరా చే అవతార్**'' నీతిస్థాపన, ధర్మస్థాపన కేవలం రాజ్యస్థాపన ద్వారా మాత్రమే సాధ్యపడుతుందనీ అట్టి ధర్మస్థాపన ఈశ్వరాంశగల పురుషులకే సాధ్యపడుతుందనీ, అట్టి ఈశ్వరాంశ గల మహాపురుషులు అనేకులు ఇంతకు ముందు ఉద్భవించారనీ, ముందుకూడా ఉద్భవిస్తారనీ, అలాటి వారిని ప్రసాదించడము ఈశ్వర అనుగ్రహ విశేషమనీ సమర్థ రామదాస స్వామి చెబుతున్నారు. అలాంటి ఈశ్వర కృపా విశేషమే ఛత్రపతి శివాజీ మహరాజా.

శివాజీ జనన కాలంలో బహమనీ రాజ్యం అహ్మదునగరంలో నిజామ్ శాహి, గోలుకొండలో కుతుబ్ షాహి, బీజాపూరులో అదిల్‌శాహి అని మూడు ముక్కలుగా చీలిపోయింది. శివాజీ తండ్రి శహాజీ అహ్మదునగర నవాబు సేవలో జాగీర్దారుగాను, సేనాపతిగానూ ఉండేవాడు. ఆ రాజ్యంలో ఇంకా ముఖ్యమైన స్థితిలో ఉన్న లఖోజీ యాదవ్ కూతురు జీజాబాయిని వివాహమాడాడు. కొంతకాలానికి లఖోజీ యాదవ్ మొగలుల సేవలో చేరగా శహాజీ అహ్మదు నగర రక్షణకై నిరంతరము మొగలాయిలతో తలబడుతూ ఉండేవాడు. ఎంతో శౌర్య పరాక్రమా లతో మొగలులను నిలవరించి అహ్మదు నగర రక్షణ చేశాడు. అయితే చివరలో షాజహాన్ కాలంలో పూర్తిగా జయించబడి, మహారాష్ట్ర నుండి వెలివేయబడి, బీజాపూరు చేరి అక్కడి నవాబులవద్ద సేనాధ్యక్షునిగా చేరి బెంగుళూరు, తంజావూరు మొదలగు కోటలను నవాబుకు లోబడి పాలించుకుంటూ ఉండేవారు.

శహాజీ జీజాబాయిలకు ఆరుగురు సంతానము. వారిలో శంభాజీ పెద్దవాడు.

ఆరవవాడు శివాజీ మాత్రమే జీవితులుగా ఉన్నారు. శివాజీని గర్భమునందు తాల్చి ఉండగా, అహ్మదునగర, మొగలాయి పోరాటంలో తన తండ్రి లఖోజీ యాదవ్ సైనికుల చేతిలో చిక్కిందట జీజాబాయి. లఖోజీ కాన్పుకు తన ఇంటికి తీసుకొని వెళతానని ఎంత బ్రతిమాలినప్పటికీ పరమ పతివ్రత అయిన ఈమె తన భర్త అధీనంలో ఉన్న శివనేరి దుర్గంలోనే ఉండిపోయింది. అక్కడే 1627 ఏప్రియల్ ఆరవ తేదీన శివాజీ జన్మించాడు.

శివాజీ బాల్యమంతా తండ్రికి మొగలాయిలతో జరిగే యుద్ధాల వల్ల గ్రామ గ్రామంగా తిరగ వలసివచ్చింది. లేకుంటే షాజహాన్ సేనలు పట్టివేస్తాయని భయం. ఒకసారి జీజాబాయి పట్టుబడింది. అయితే ఆ మహాతల్లి ఎంతో సమయస్ఫూర్తితో శివాజీని వేరొక గ్రామంలో ఉంచడాన రక్షించబడినాడు. ఆమె పెద్ద జుల్మానా కట్టుకొని వెలికి వచ్చింది. 1636లో శహాజీకి మొగలాయిలకు జరిగిన సంధికారణంగా పూనాజాగీరు శహాజీ స్వంతం చేయబడింది. అయితే అతడు మహారాష్ట్రలో ఉండటానికి వీలులేదు.

శహాజీ బీజాపూరు సేవకు పోయేటపుడు జీజాబాయి ఆయనతో కలసివెళ్లలేదు. కారణం సతారాలోని జాగీరు విషయాలను చూసుకోవడానికని కొందరు చెబుతారు. మరికొందరు తన భర్త మహమ్మదీయ సేవ చేయడం ఇష్టం లేకపోవడాన అని చెబుతున్నారు. అయినా అయిఉండవచ్చు. షాజహాన్ కాలంలో హిందువులకు జరిగిన అవమానాలు, తన తండ్రిని, బాబాయిలను, అన్నలను బట్టబయట హత్య చేయించిన అహ్మద్‌నగర రాజు దౌష్ట్యము, రాజా బాలాజీ నింబాల్కర్ మతాన్ని బలవంతంగా మార్పించిన బీజాపూరు నవాబు హిందూ ద్వేషము ఆమె ఎఱుగనిది కాదు. కారణం ఏదయినా ఈ ఎడబాటు శివాజీ మహాపురుషునిగా ఎదగడానికి కారణం అయింది.

శహాజీ తన భార్యను, రెండవ కుమారుని తనకెంతో ముఖ్యుయిన దాదాజీ కొండదేవ్ సంరక్షణలో ఉంచి తన మొదట పుత్రుడయిన శంభాజీని తోడ్కొని బీజాపూరు వెళ్ళాడు. అక్కడ బీజాపూరు నవాబుల సామంత జాగీర్దారయి మొహితే చెల్లెలు తుశాబాయిని వివాహమాడాడు. వారికి వెంకోజీ అనే పుత్రుడు కలిగాడు.

ఆరోజులలో జాగీర్దారులకు కోటలు ఉండేవి కావు. కోటలు సైన్యాధిపతుల చేతులలో ఉండేవి. కొండదేవ్ జీజాబాయి శివాజీల నివాసానికి పెద్దభవంతి నొకదానిని కట్టించినాడు. తరువాత కాలంలో ఇది 'లాల్ మహల్'గా ప్రసిద్ధి చెందింది.

శివాజీ సంస్కారం

శివాజీ ముస్లింల యెడల ద్వేషభావము చూపలేదు. అతనివద్ద నున్న ముస్లిం సర్దారులు అతనికి చివరివరకు ఎంతో విశ్వాసంతో సేవ చేశారు. అతడి అంతరంగిక కార్యదర్శి ముల్లా హైదర్ ముస్లిం. హిందూ దేవాలయాలను ముస్లిం పాలకులు పడగొడుతున్న సమయంలో శివాజీ రాయగఢ్‌లో తన పాలనలో ఉన్న ముస్లింల కోర్కెలపై మసీదు కట్టించి ఇచ్చాడు. ముస్లింలు పాలించే రాజ్యాలపై ముట్టడి చేసినప్పుడు కూడా సాధరణ ప్రజల జోలికి ఎప్పుడూ వెళ్లలేదు. తన పోరాటాలలో దొరికిన ముస్లింల పవిత్ర గ్రంధాన్ని ఎంతో ఆదరంతో తన ముస్లిం అనుచరుల ఉపయోగానికి, ఆరాధనకి సమర్పించే వాడు. అంతెందుకు, ఇళ్ళల్లో జొరబడి స్త్రీలను ఎత్తుకుపోయి అవమానించే ముస్లిం ప్రభువుల కాలంలో శివాజీ శీలాన్ని ఈ క్రింది ఉదంతం తెలియజేస్తుంది.

ఇది జావళీ విజయానంతరం శివాజీ కొంకణ ప్రాంతంలోని కళ్యాణ్‌దుర్గంపై దండెత్తినప్పుడు జరిగిన సంఘటన. ఆ దుర్గంలో బీజాపూరుకు పంపబడుతున్న ధన రాసులు శివాజీ సైనికులు కైవసం చేసు కున్నారు. దుర్గాధిపతిని ఖైదు చేశారు. అతని కోడలు ఎంతో అందమైనది. సేనా నాయకుడైన అంబాజీ సోనేదేవుడు ధనరాసులతో ఆమెను కూడా పల్లకి ఎక్కించుకొని తీసుకొని వచ్చాడు. ధనరాసులను పర్యవేక్షిస్తున్న శివాజీకి సోనేదేవుడు పల్లకీలో ఉన్న స్త్రీకి సమర్పించి యుద్ధ కానుకగా స్వీకరించమని ప్రార్ధించాడు.

చెవులు మూసుకొన్న శివాజీ పరస్త్రీలను తల్లివలె చూచే సంప్రదాయమునకు చెందిన మనము ఇలాటి చేష్టలు చేయవచ్చునా అని సోనేదేవుని మందలించి, భయపడుతున్న ఆ స్త్రీ దగ్గరకు వెళ్లి, ''అమ్మా! మా సేవకుల తప్పిదానికి క్షమించు. వీరిని, నన్ను స్వంత కొడుకులు తప్పు చేస్తే మన్నించే తల్లివలె మన్నించు''మని కోరి ఎంతో గౌరవంతో తన స్వంత అంగరక్షకులు కావలిగా ఆమె గృహానికి పంపివేశాడు. ముస్లిం పాలకుల చరిత్రలో ఇలాటి ఔదార్యము మనకెక్కడా కన్పించదు.

జీజాబాయి జీవితమంతా పోరాటాల మధ్య సాగింది. తండ్రి లఖోజీ యాధవ్ అహ్మదునగర సేనాధ్యక్షుడుగా ఉండి మొగలాయిలతో పోరినవాడు. భర్త శహాజీకి నిరంతరం మొగలాయిలతో సంఘర్షణే. వస్తుతః హిందూ మతౌన్నత్యాన్ని ఎరిగి ఉన్నది. ముస్లింల దురాగతాల్ని, అత్యాచారాల్ని దగ్గర్నుంచి చూసింది. తానే బంధింపబడినది కూడా!

ఎప్పటికయినా తనజాతి ఈ బానిసత్వాన్నించి వెలువడుతుందనే భావనతో శివాజీకి ధైర్యాన్ని, ఆత్మాభిమానాన్ని, దేశ ప్రేమను మతౌన్నత్యాన్ని ఉగ్గుబాలతో రంగరించి పోసింది.

ఏరోజుకారోజు... అక్కడ బ్రాహ్మణుల శిఖకోసి గోమాంసం నోట్లో పెట్టారు. ఇక్కడ దేవాలయం పడగొట్టి విగ్రహాలు పగలకొట్టి పాద పీఠాలుగా మార్చివేశారు, ఫలానా చోట హైందవ స్త్రీలను, పసి బాలురను చెరబట్టి బానిసలుగా పట్టుకొనిపోయారు అనే వార్తలతో దిక్కులు మార్మోగిపోతున్నాయి. ఈ వార్తలన్నింటికీ కంపించిపోతున్న జీజాబాయి తన పుత్రుని విజృంభణానికై ఎదురు చూస్తూ ఉండేది. వేయి దేముళ్ళకు మొక్కుతూ ఉండేది. శివాజీకి తగిన ఉపదేశాలు చేస్తూ ఉండేది. శివాజీకి రామాయణ భారతాది కథలు బోధించబడ్డాయి. గణిత శాస్త్రంలో శిక్షణ ఈయబడింది. అయితే ఎక్కువ కాలం కొడుకులు కూర్చుని ఈ హిందూ దైన్యాన్ని పారద్రోలడానికి అనేక ప్రణాళికలు వేసి కొంటూ ఉండేవారు. దీనికి విశ్వాస పాత్రుడయిన కొండదేవుని కొండంత అండ ఉండేది.

శివాజీ ప్రకృతి ఒడిలో చదువుకొన్నాడు. ఎండ, వాన, చలి ఎరగక అక్కడి ప్రజలతో కలిసి కొండకోనల్లో జలపాతాల్లో తిరుగుతూ వారి జీవిత సరళిని అర్థం చేసుకొన్నాడు. వారి బడుగు జీవనం, ఆచారాలు, అలవాట్లు, ఆశలు, సుఖ దుఃఖాలు ఒకటేమిటి, సాధారణ ప్రజలగురించి సమస్తం అర్థం చేసుకొన్నాడు. తనతోటి బాలురతో సాహచర్యం చేస్తూ, తన ప్రజలలో పరంపరాగతంగా వస్తున్న సాముగరిడీలు, కుస్తీలు, ఖడ్గ విన్యాసాలు, గుఱ్ఱపు స్వారీలు నేర్చుకొని వారికి నాయకుడయ్యాడు.

ఆతడికి సహ్యాద్రిలోని కొండత్రోవలన్నీ పరిచయమే. ఏప్రదేశం రక్షణ పరంగా దిట్టమైనది. ఏ ప్రదేశంలో గుహలు బాగుంటాయి అనే విషయాలన్నీ ఆతడికి కొట్టిన పిండి. మారువేషం అత్యంత సామర్థ్యంగా వేయగలడు. పక్షిలా కూయగలడు. జంతువులా గర్జించగలడు. ఒకటేమిటి రక్షణ కవసరమైన కళలన్నిటిలోనూ పరిపూర్ణుడ య్యాడు. దీనికి తోడు ఈతనికి ఎదిరినయినా మెప్పించగల చక్కటి వాక్పటిమ ఉండేది.

శివాజీని ఒక నాయకునిగా మలచడానికి కొండదేవుడు అహరహములు శ్రమించాడు. మంచిక్రమశిక్షణ, ప్రజలతో వ్యవహరించే తీరునేర్పాడు. ఆ ప్రాంత పంచాయతులన్నిటికీ తనతో పాటు తీసుకొని వెళ్ళి ప్రజలు తమ ప్రతి అవసరానికి శివాజీ వంకకు చూడసాగారు. ప్రజల రక్షణకు సైన్యం ఏర్పాటు చేయబడింది. క్రూరమృగాల నుండి, ప్రజలకు పంటలకు రక్షణ కూర్చబడింది. భూమి పన్ను వసూలు చేయడానికి, చక్కటి పరిపాలన అందచేయడానికి పటిష్ఠమై రాజ్యాంగము ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ చిన్న జాగీరులో ఈ రకంగా ఒక ప్రజాహిత అసనము నెలకొల్పబడింది. 16 ఏళ్ల వయస్సుకు సకల గుణాభిరామునిగా పరిణతి చెం దిన శివాజీ ప్రజల మనోభిరాముడయినాడు.

జీజాబాయి, శివాజీ కలలు గంటున్న హిందూ రాజ్యావిష్కారానికి పరిశ్రమించవలసిన సమయమాసన్న మయింది. శివాజీ తన ఉద్దేశ్యాన్ని క్రింది సందేశం ద్వారా స్పష్టపరిచాడు. ''ముస్లిం పాలకులు పడేసే ఎంగిలి కూటితో మనం ఎందుకు తృప్తిపడాలి? మనం హిందువులం. మనదైన ఈ రాజ్యాన్ని విదేశీయులు ఆక్రమించారు. వారు మన దేవాలయాలను పడగొడుతున్నారు. మన పవిత్ర దేవతా విగ్రహాలను పగలగొడుతున్నారు. మన సంపదను దోచుకొంటున్నారు. బలవంతంగా మనలను వారి మతంలోనికి మార్చుకొంటున్నారు. మన పిల్లలనూ, స్త్రీలనూ చెఱబట్టి ఎత్తుకొని పోయి బానిసలుగా చేసుకొంటున్నారు. మన పరమ పవిత్రమైన గోమాతను వధించి దాని నెత్తురు త్రాగుతున్నారు. ఇంకా వేలకు వేలు చెప్పనలవి గాని అత్యాచారాల్ని చేస్తున్నారు. ఈ అత్యాచారాల్ని మనం ఇకపై భరించం. మన కండలలో బలం ఉంది. మన మతాన్నీ, దేశాన్నీ విదేశీయుల చెఱ నుండి రక్షించుకుందాం! మన పూర్వీకుల రక్తం మనలో ప్రవహిస్తోంది. వారి శౌర్యసాహసాలు మనకు లేవా! మన పవిత్ర మత రక్షణకై, మన మాతృదేశపు విడుదలకై ఖడ్గం దూసి ముందుకు ఉరుకుదాం! రండి! ఈ పవిత్ర కార్యం ఇప్పుడే ఆరంభించుదాం! భగవంతుని అండ మనకెప్పుడూ ఉంటుంది.''

తన ప్రియతమ నాయకుని ఈ సందేశం విన్న ప్రజలిక ఆగుతారా! తమ ప్రాణాలు సైతం పాదాల వద్ద అర్పణ చేయడానికి సిద్ధంగా ఒక ప్రజా వెల్లువ శివాజీ ముందు మోహరించింది. సైనిక గూఢచారి విభాగాల్లో శిక్షణ ఆరంభమయింది. ఈ ఉద్యమానికి ధనం అవసరం. శివాజీ తమ ప్రక్కనున్న తురుష్క జాగీరుదార్లు దోచుకొని దాచుకొన్న

ధనం, ప్రభుత్వ ధనం కొల్లగొట్ట నారంభిం చాడు. డబ్బున్న రహస్య స్థావరాల్ని శివాజీకి భవానీదేవి స్వయంగా చెప్పేదంటారు. ఆయనకు హిందూ ధర్మ రక్షణకై ఖడ్గం ప్రసాదించిందని కూడా చెబుతారు.

బీజాపూరు నవాబుకు పూనా పరి పాలనా వ్యవస్థ కొరుకుడు పడలేదు. ప్రక్క జాగీర్లలో దొంగతనాలు, దోపిడీలు. పూనా సంస్థానంలో శాంతి భద్రతలు - సైన్యశిక్షణ, విప్లవ ధోరణి ఇదంతా అర్థం కాలేదు. శహాజీపై వత్తిడి తీసుకొని రానారంభించాడు. జీజా బాయికి, శివాజీకి కూడా శహాజీ ధోరణి నచ్చ లేదు. అతని అధ్వర్యంలో పెక్కు దేవా లయాలు దోచబడి ధనరాసులు ప్రభుత్వ ఖజానాకు చేర్చబడుతున్నాయి. శహాజీకి తన జాగీరులోని ఈ ఉద్యమానికి కారకుడు శివాజీ అనేది నమ్మబుద్ధి కాలేదు. క్రొత్త కోడలిని చూసే నెపంతో దాదాజీని, జీజాబాయిని, శివాజీని కోడలును బెంగుళూరు రప్పించాడు. అన్నట్లు 13 ఏళ్ల వయస్సులో నింబాల్కారు వంశానికి చెందిన సయీబాయితో శివాజీ వివాహమయింది.

బెంగుళూరు చేరిన శివాజీ తన తం డ్రితో, అన్నగారితో కొంతకాలము ఉన్నాడు. శహాజీ శివాజీ ప్రవర్తన వలన తనకు కలిగే విపత్తుల గురించి చర్చించసాగాడు. జీజా బాయి తీర్థయాత్రా నెపంతో అక్కడకు దక్షి ణాన ఉన్న దేవాలయ సందర్శనకు వెళ్ళిపో యింది. శివాజీ తన వాదనా పటిమతో తండ్రి గారినే తన దారికి తెచ్చుకొన్నాడు. శహాజీ తాను స్వయంగా సహాయం చేసినటుల కనబడదు కానీ, శివాజీ సహాయానికి అనుభవశాలురు నమ్మకస్తులయిన అధికారులను ఏర్పాటు చేశాడు. వెంటనే కావలసిన యుద్ధసంభారా లకు డబ్బు చేకూర్చాడు. మరాఠా దేశపు బీజాపూరు రాజ్య సామంతులలో తనకు మిత్రులయిన వారిని శివాజీ సహాయానికై అర్థించాడు. తాను మాత్రం బీజాపూరు సేనలో ఉండిపోయాడు. బహుశః బీజాపూరు సేన వదిలి పెడితే తన భుజబలంతో సాధించిన బెంగుళూరు నుండి తంజావూరు వరకూ ఉన్న కోటలపై ఆధిపత్యం వదిలి వేయవలసి వస్తుందనే భయం కారణం కావచ్చు.

శహాజీ ద్వంద్వనీతి ఆదిల్‌షాకు కొంచెం అవగతమయినట్లున్నది. శివాజీతో సహా కొలు వులో హాజరు కావలసినదిగా ఆదేశించాడు. అక్కడ శివాజీ ప్రవర్తన గురించి శహాజీ ఎంతో సంజాయిషీ ఇవ్వవలసి వచ్చింది. అతడు బీజాపూరు అధికారానికి లోబడే ఉన్నాడనీ, కొండప్రాంతపు ఆర్థిక స్థితి మెరుగుపరచ డానికి, పరిపాలన పటిష్ఠం చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నాడని నమ్మబలికాడు. శివాజీ ప్రవర్తన మాత్రం అందుకు భిన్నంగా ఉంది. దర్బార్ లో నవాబ్‌కు సలాం చేయ లేదు. మంత్రి మురారిరావు కలగ చేసుకొని చిన్నతనమని సర్ది చెప్పి పంపివేశాడు.

శివాజీ - సమర్థ రామదాసస్వామి

బీజాబాయి పెంపకంలో పెరిగిన శివాజీకి చిన్నతనం నుంచే సాధు సంతులంటే విపరీతమైన భక్తి శ్రద్ధలు. పూనాలో ఉన్న కాలంలో తుకారాంను జ్ఞానోపదేశానికై అర్థిస్తే ఆయన శివాజీకి తగిన గురువు సమర్థ రామదాస స్వామి అని అభంగ వృత్తంలో వ్రాసి పంపారట. అప్పట్నుంచీ రామదాస స్వామిని పట్టుకోవ డానికి బహు ప్రయత్నం చేశాడు శివాజీ. రాజధానికి వచ్చి జ్ఞానోపదేశం చేయమని ప్రార్థిస్తే ఇప్పుడు నీవు చేసేదే బహుశ్లాఘ్యంగా ఉన్నదని బదులు పంపారట. ఎట్టకేలకు 1649 లో సమర్థ రామదాసుని ఒక చిన్న గ్రామములో దర్శించి మంత్రోపదేశంతో పాటు జ్ఞానోపదేశం పొందారు.

శివాజీ కోర్కెను కాదనలేక సతారా దగ్గర సజ్జన్‌గఢ్‌లో శివాజీ కట్టించిన మఠంలో చాలా కాలం ఉన్నారు. తరచు గురుశిష్యుల సమా వేశం జరుగుతూ ఉండేది. రామదాస స్వామి ప్రతిరోజు భిక్షాన్నము స్వీకరిస్తారు. ఒకరోజు రామదాస దర్శనానికై సతారులో విడిచి చేసి ఉన్న శివాజీ భవనం ముందుకు వచ్చి నుంచొని "జయ జయ రఘువీర సమర్థ" అంటూ మేఘ గంభీర స్వరంతో భిక్ష అడిగారు. శివాజీ తన యావద్రాజ్యాన్ని రామదాసస్వామి పేర వ్రాసి దానిపై తన రాజముద్ర వేసి సమర్పిం చారు. రామదాస స్వామి తన తరపున ధర్మరక్షణ చేయవలసినదని ఎంతో ఆనందంతో ప్రసన్న చిత్తంతో పలికి రాజ్యం తిరిగి ఇచ్చారు. ఇది సూచించడానికే మరాఠుల జెండా కాషాయ రంగులో ఉంటుంది. శివాజీ ఎల్లప్పుడూ రామదాసస్వామి పాదుకలను ఎదురుగా ఉంచుకొని రాజ్యపాలనము చేశాడు.

రామదాసస్వామి శివాజీ రక్షణకై చేసిన భవానీ ప్రార్థన అత్యంత ప్రసిద్ధమైనది. శివాజీ గతించిన పిదప రామదాస స్వామి ఎక్కువ కాలము మౌనముతోనూ, సమాధిగతునిగనూ ఉండి గదిలో నుండి బయటకు కూడా ఎక్కువ రాకుండా కాలం గడిపారు. 1681 ఏప్రియల్ మాసంలో సిద్ధి పొందారు.

అయితే బీజాపూరులో శివాజీ శీలాన్ని, తన సిద్ధాంతానికి రాజీబడని మనస్తత్వాన్ని అపరితమైన ధైర్యసాహసాన్ని సూచించే సంఘటన ఒకటి జరిగింది. శివాజీ రాజ వీధిలో పోతున్నపుడు ఆవును కట్టివేసి మెడ నరక బోయే దృశ్యాన్ని చూసి చెంగని బండి దూకి, నరకబోయే మహమ్మదీయుని చావ దన్ని, ఆవును విడుదల చేసి వేశాడు. ఆ రోజుల్లో ముస్లిం సామ్రాజ్యములో, ఒక ముస్లిం ఆవును చంపబోతుంటే, ఒక హిందువు ఆపడం సామాన్యమైన అపరాధం కాదు. శ్రేయోభిలాషుల సలహాపై ఖైదు చేయబడక ముందే కుటుంబంతో సహా తన జాగీరు చేరుకున్నాడు. స్వతంత్ర భారతంలో కోట్లాది హైందవుల కళ్లముందు లక్షలాది గోవులు కబేళా లకు తోలబడుతుంటే రక్షించే ధైర్యం ఒక్కగా నొక్కనికైనా లేదే! ఒక్క శివాజీ పుట్టరాదా?

బీజాపూరు నుంచి తిరిగి వచ్చిన శివాజీ ఇనుమడించిన ఉత్సాహంతో తన ఉద్యమాన్ని కొనసాగించాడు. అనేకమంది మరాఠీ ప్రముఖులు తమ సహాయాన్ని బేషరతుగా అందజేశారు. శహాజీ స్నేహితుడైన కన్హోజీ సహాయంతో 12 కోటలను జయించాడు. తోరణ, చకన, రోహిడా, సింహగడ వంటి దుర్గాలను గట్టి బరచి తగిన ఆయుధ సామాగ్రి చేర్చాడు. రాజధాని కోసమై అభేధ్యమైన ప్రదేశంలో రాయగడ దుర్గాన్ని కట్టనారంభించాడు. ఇది విన్న బీజాపూరు నవాబు శహాజీని అవమానించాడు. కన్హోజీని నరకవేదనలపాలు చేశాడు. శివాజీ మాత్రం తాను బీజాపూరు నవాబుకు విశ్వాస పాత్రుడిగానే ఉన్నానని చెబుతూనే తన ప్రధానోద్దేశ్య సాధనకు అవిరళమైన కృషి చేస్తు వచ్చాడు. శివాజీ కృషికి దైవ సహాయం అదిల్‌షా పక్షవాతం వచ్చి మంచాన పడే రూపంలో వచ్చింది.

1647 ప్రాంతంలో మహాత్ముడు దాదాజీ కొండదేవుడు మరణించాడు. శివాజీ స్వతంత్రించి తన స్వాతంత్ర్యానికి ప్రాతిపదిక వేయసాగాడు. మొదటగా తన మిత్రులైన పురందర్ పురాధిపతులను బీజాపూరు సేన వదిలి తన ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించడానికి రాజీ చేశాడు. తన ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించని సవితి మేనమామపై రాత్రికి రాత్రి దండెత్తి, దుర్గం స్వాధీనం చేసుకొని, అతనిని బెంగుళూరు పంపివేశాడు. శివాజీకి తన గురువు ఆదేశమైన ప్రజాక్షేమం, ధర్మస్థాపనము ప్రధానము. అందువల్లనే తన రాజ్యములో సరిఅయిన పరిపాలనా వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడు. తను రక్షించుకోవడానికి వీలయినంత వరకే తన సరిహద్దులను నిర్ణయించుకొన్నాడు. 1648లో తనదైన రాజముద్ర అన్ని ముఖ్య పత్రాలపై ముద్రింపించడం ద్వారా తన సార్వభౌమత్వాన్ని స్పష్టంచేశాడు. ముద్ర సంస్కృత భాషలో ఈ క్రింది శ్లోకరూపంలో ఉంది.

ప్రతి పచ్చంద్ర రేఖేవ వర్ధిష్ణు: విశ్వ వందితా ।
శాహ సూనో శివస్యైషా ముద్రా భద్రాయ రాజతే-॥

శివాజీ స్వాతంత్ర్యము బీజాపూరు ప్రభువులకు ఆందోళన కలిగించింది. ఆదిల్‌షా ఆజ్ఞతో జింజికోటకు ఎదురుగా బీజాపూరు పక్షాన యుద్ధం చేస్తున్న శహాజీని ముస్తాఫాఖాను ఖైదు చేసి బీజాపూరు ప్రభువు ముందు హాజరు పరిచాడు. నవాబు బెంగుళూరు, సింహఘడ్ కోటలు తిరిగి ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా శహాజీని ఆదేశించాడు. అలా చెబుతూనే ఆ రెండు ప్రదేశాలకు సేనలను పంపాడు. బెంగుళూరులో శంభాజీ, సింహఘడ్‌లో శివాజీ బీజాపూరు సేనలను పరాసులను గావించారు. అయితే శహాజీ పరిస్థితిపై ఆందోళన పడుతున్న తల్లి కొఱకై శివాజీ సింహఘడమును బీజాపూరునకు దత్తం చేశాడు. నవాబు కొలువులో ఉన్న తన తండ్రికి ఆపద కలగకుండా ఏ విధంగా బీజాపూరు నవాబుల కీచమడచవలెనా యని యోచిస్తున్న శివాజీకి మంచి అవకాశం దొరికింది.

మొగలాయిల పక్షాన దక్కను గవర్నరుగా ఔరంగజేబు నియమించబడ్డాడు. అతడు బీజాపూరుతో కడువైర భావంతో దండెత్తుతున్నాడు. ఔరంగజేబు నుండి రక్షించుకోవడానికి బీజాపూరు నవాబుకు శహాజీ సహాయం అత్యంత అవసరం. శివాజీ ఔరంగజేబుతో సఖ్యత కుదుర్చుకొని బీజాపూరు కోటలను కొల్లగొట్టడానికి ఆతని అనుమతి తీసుకొన్నాడు. బీజాపూరు నవాబుల పని అడకత్తెరలో పోక చందంగా అయింది.

మహా బలేశ్వరు సమీపంలోని జావ్లీ దుర్గంలో బీజాపూరు సామంతులైన మోరేలు ఉన్నారు. వారు శివాజీ ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించక సరిహద్దులో కంటకంగా ఉన్నారు. శివాజీ సామదానభేదోపాయాలతో ప్రయత్నించాడు. మరాఠా ప్రాంతాలలో పోరుకు ఎక్కువ ఇష్టపడడు శివాజీ. తప్పని సరిగా 1656లో ముట్టడి చేసి ఆ కోట ముఖ్యుడిని చంపివేసి మిగిలిన ముగ్గురుని సంధికి పిలిపించాడు. శివాజీ నయానా భయానా చెప్పినా వారు లొంగలేదు. మరణ దండన విధించాడు. చివరి తమ్ముడు తప్పించుకొని చివరి దాకా శివాజీకి కంటకంగానే మిగిలిపోయాడు. అక్కడ కట్టిన ప్రతాప్‌ఘడ్ కోట రక్షణావసరాల పరంగా ఎంతో ప్రాముఖ్యమయినది.

(ముగింపు వచ్చే సంచికలో)

ఉభయభారతి

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

జరిగిన కథ

మండనమిశ్రుడు పూర్వమీమాంసలో నిధి. ఆయన భార్య ఉభయభారతి శాస్త్ర చర్చల్లో మండనమిశ్రుడిని ఓడించడానికి ఆదిశంకరులు వస్తున్నారని వాళ్ళకి తెలుస్తుంది.

కోట్లకి పడగలెత్తిన వ్యాపారి సమరసేనుడు. తన మిత్రుడైన లవణగుప్తునితో వెళుతుండగా, ఆదిశంకరుల వారిని చూడడం తటస్థించింది. వారితో సంభాషించి, పరివర్తన చెంది, మహిష్మతి వైపు ప్రయాణం సాగిస్తాడు.

ధారావాహిక నవల

పుట్టిన వింధ్యపర్వతపు పట్టు వదిలిన నర్మద, దూకుడు మాని మైదానాన్ని చేరి గంభీరంగా ప్రవహించే సరిహద్దులో ఉంది మాహిష్మతీ రాజ్యం. దాని రాజధాని మాహిష్మతీనగరం. నర్మదకి నర్మసఖి అయిన ఆ మాహిష్మతికి రాజు అమరుకుడు.

మాహిష్మతి చాలా చిన్న రాజ్యం. రాజ్యం చిన్నదయినా - దానినిండా జ్ఞానులైన పండితులూ, పండితులైన కళాకారులూ, కళ కలిగిన కర్షకులూ, కృషి తెలిసిన ఉద్యోగులూ, యోగవంతులైన వ్యాపారులూ, పాఠం తెలుసుకోగోరే విద్యార్థులూ, అర్థదాహంలేని అధికారులూ ఉండటంచేత; రాజుకీ ప్రజలకూ మధ్య అగాధం లేదు. ఆ కారణంగా అమరుకునికి పరిపాలనా సమస్యలు శూన్యమనే చెప్పాలి.

అనేక విద్యలలోని ఆంతర్యాలూ, మర్మాలూ తెలుసుకోవడానికి; దేశం నలుమూలల నుంచీ ఎంతోమంది రాజకుమారులూ, ధనవంతుల బిడ్డలూ, పండితుల పిల్లలూ మాహిష్మతీ పండితుల దగ్గరికి వస్తారు. ఆవిధంగా దేశం నలుమూలలా ప్రముఖ శిష్యులు గల మహిష్మతికి శత్రుభయం కూడా లేదనే చెప్పాలి.

ఈ రెండు కారణాల వలన అమరుకునికి రాజ్యపాలనా భారం చాలా తక్కువ. అందుచేత ఎక్కువకాలం, వినోదాలతో, విలాసాలతో గడుపుతాడు. అలాగని కవిపండిత గోష్ఠులూ, చారచక్షుస్త్వమూ విడనాడలేదు. శత్రుభయం లేకపోవడంతోనూ, రాజ్యదాహం లేకపోవడంతోనూ-క్షత్రియులకు అవసరమైన నిత్యవ్యాయామాల యందూ, యుద్ధవిద్యల యందూ ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపించడు. కాని శారీరకంగా మహబలశాలీ, సహజంగా వీరుడూ అయిన అతనిలో ఆ లోటు కనబడదు.

నిత్యతాంబూల, మధుపాన, స్త్రీలోలత్వాల వలన అతడి కళ్ళు ఎప్పుడూ అరవిరిసిన ఎఱ్ఱకలువల లాగా ఉంటాయి. అతడి స్త్రీలోలత్వం భార్యలవరకే పరిమితం. అతడికి పదిమంది భార్యలు.

పట్టమహిషి 'మాయాదేవి' ఆంధ్రరాజ దుహిత. మగధ సమ్రాట్ అయిన అరిష్టశాతకర్ణికి దాయాది కుమార్తె. సంగీత సాహిత్యాల లోతులు, రాజనీతిలో ఎత్తులు ఎరిగిన పడతి. బౌద్ధమతాభిమాని. అమరుకుడిని బౌద్ధుడిగా మార్చి, మాహిష్మతిని బౌద్ధకేంద్రంగా చెయ్యాలని ఆమె సంకల్పం.

రెండవరాణి 'గంధర్వసేన' కాశ్మీర రాజకన్య. సంగీత సరస్వతి. పలకరిస్తేనే పులకరించిపోయే వెన్నెలగీత, బంగారు తీగ

ఆమె సాహచర్యం అమరుకుడికి ఒకపాల. అమరుకుడి సాంగత్యం ఆమెకొక జోల.

మూడవరాణి 'నాగేంద్రవల్లి'. మహారాష్ట్రమహిళ. ఆమె తండ్రి గొప్ప ధనురాచార్యుడు. ఒకసారి గోకర్ణంలో జరిగిన ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనానికి, అమరుకుడు న్యాయనిర్ణేతగా వెళ్ళాడు. నాగేంద్రవల్లి ధనుర్విద్యా నైపుణ్యానికీ, శరీర లావణ్యానికీ ముగ్ధుడైపోయాడు. అతడి సునిశిత దృష్టికి ఆమె వశమైపోయింది.

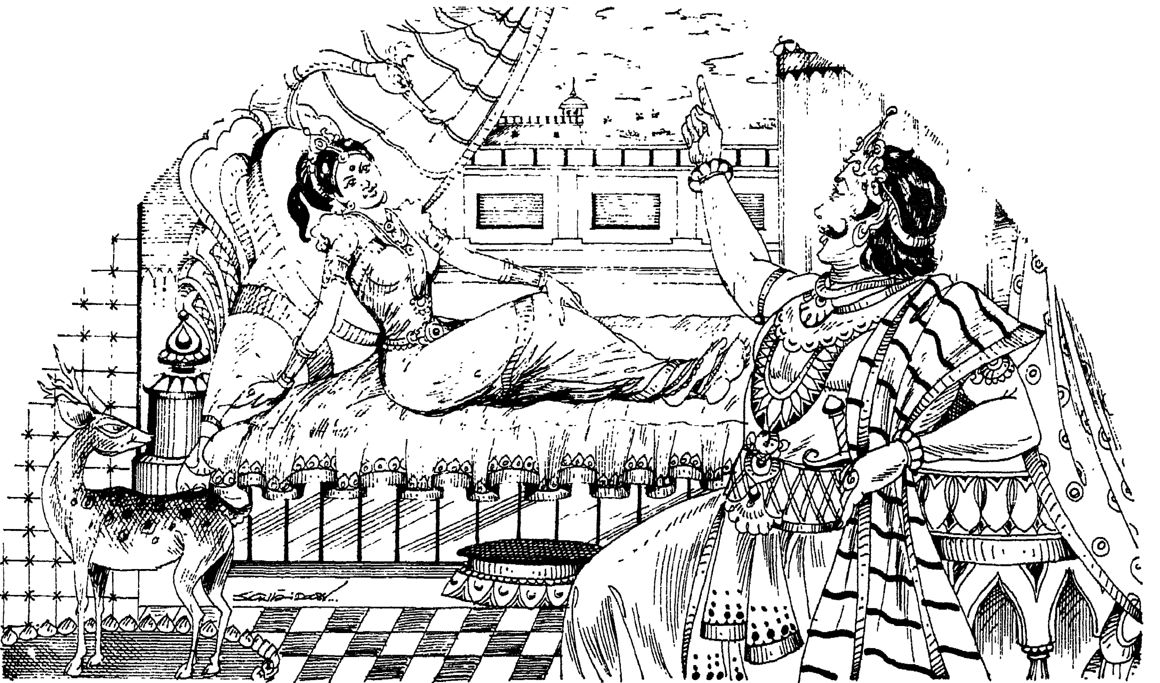
నాల్గవరాణి 'జలంధర'. ఆమె సింధురాజ సహోదరి అమరుకుడికి మేనమామ కూతురు. జలక్రీడలలో ఆమెకి ఆమే సాటి. జలక్రీడలో అమరుకుడి ప్రతిభ అమోఘం. వారి క్రీడా గంధం ప్రణయబంధంగా మారింది.

అయిదవరాణి 'వైఖరి'. ఆమె తండ్రి కాంచీపుర సైన్యాధ్యక్షుడు. ఒకప్పటి కాంచీపుర యువరాజైన బోధిధర్ముడు ముష్టియుద్ధంలో మహాయోధుడు. చీనా దేశానికి బౌద్ధమతంతో పాటు, ముష్టియుద్ధాన్ని అందించినవాడతడే! ఆ యుద్ధ సంప్రదాయంలో వైఖరి ఆరితేరిన అంగన. మాయాదేవికి చిన్ననాటి స్నేహితురాలు. ఒక రాజ్యానికి రాణి కావాలని కోరి, అమరుకుణ్ణి భర్తగా వరించింది. ఆమె శిక్షణలో మహిష్మతీ సైన్యం అదనంగా పదును తేలింది. అమరుకుడు సమ్రాట్టు కావాలనీ, భారతదేశ రాజధాని మగధనుంచి మాహిష్మతికి మారాలనీ ఆమె కల.

ఆరవరాణి 'అరుణలోచన', ఏడవరాణి 'నీలలోచన'ల కాంభోజరాజకుమార్తెలు. కవలలు. ఒక్కసారి చూసి తమలో ఎవరెవ్వరో పోల్చి నిరూపించిన సుందరుణ్ణి వివాహ మాడుతామని స్వయంవరం ప్రకటించారు. పోలికా, నడకా, ఆకారమూ, కంఠ స్వరమూ అన్నీ అచ్చుగుద్దినట్టు ఒకేలాగా ఉన్న ఆ యిద్దరిలో ఎవరెవరో, ఎవరూ కనుక్కోలేకపోయారు. కనురెప్పలార్పుతున్నప్పుడు, అరుణలోచన ఎడమకంటి పైరెప్పమీద ఉన్న ఎఱ్ఱని పుట్టుమచ్చ ఆధారంగా ఆ తేడా కనుక్కున్నాడు అమరుకుడు. ఒకరిని విడిచి ఒకరు ఉండలేని ఆ కవలలతో కలయిక అమరుకుడి కొక విచిత్రం.

ఎనిమిదవరాణి 'అనంగలేఖ'. అంగరాజకుమారి. అంగ దేశానికి అనాదిగా అలవాటైన ఒకానొక క్షామంలో, అమరుకుడు ఆ రాజకుటుంబాన్ని ఆదుకున్నాడు. అప్పుడామె అమరుకుడికి మనసా దాసి అయింది. రాజుని చూడంగానే, పద్మవల్లే వికసిస్తుంది. రాజు భ్రమరమౌతారు.

తొమ్మిదవరాణి 'మధ్యమ'. రాజ్యాలు పోయి, రాచనెత్తురు ఉడిగి, వర్తకంలోకి దిగినకొద్దిమంది క్షత్రియులలో ఆమె తండ్రి ఒకడు. రాణివాసాలకు ''కంచిపట్టు'' చీరలు పంపిణీ చేసి కోట్లు గడించాడు. చిన్నతనం నుంచీ; పట్టుచీరల నేతలో, రంగుల అద్దకాలలో, గళ్ళ విన్యాసాలలో తండ్రికి ఎన్నో సలహాల నిచ్చేది

మధ్యమ. ఆ విన్యాసాలకు అమరుకుడు వాఖ్యానం చేసేవాడు. ఆ విషయం సమరసేనుడి ద్వారా తెలుసుకున్న మధ్యమ ముగ్ధయై పోయి, అమరుకుడికి మనసిచ్చింది.

పదవరాణి 'పరానిష'. గాంధర రాజపుత్రిక. మ్లేచ్ఛులూ, అనాగరకులూ అయిన ఆనాటి యవనులతో భారతీయులకు వివాహ సంబంధాలు లేవు. కాని గాంధారులకు అనాదిగా తమ పొరుగున ఉన్న యవనులతో స్నేహం ఉంది. ఆ కారణంగా, పొరుగున ఉన్న చిన్న యవనరాజ్యాధిపతితో స్నేహం ముదిరి, అతని సోదరిని వివాహమాడాడు గాంధార రాజు. వారి కుమార్తె పరానిష. ఖడ్గవిద్యలో గాంధారరాజ కుమారుడూ, అమరుకుడూ సతీర్థ్యులు. వారి అభ్యాసవేళ ఏకైక సాక్షి పరానిష. అభ్యాసదశ లోనే అసాధారణప్రజ్ఞ కనబరచిన అమరుకుడిని ఆమె ఆనాడే వరించింది. తరువాత చాలాకాలానికి వారి వివాహమైంది. పరానిష ముమ్మూర్తులా తల్లిపోలిక. ఆమె సౌందర్యమూ, విన్యాసమూ, వేషధారణా, విచిత్రభాషణా, దేహకాంతీ, భావక్రాంతీ, అన్నీ అద్భుతమే అమరుకుడికి. సురాపానంలో ఆమె అతనికి తీసిపోదు.

శరీరంలో ప్రాణవాయువు పదివిధాలుగా కదులుతూ ఉంటుంది. వాటినే ప్రాణ, అపాన, వ్యాన, ఉదాన, సమానము లనే పంచప్రాణములు గానూ; నాగ, కూర్మ, కృకర, దేవదత్త, ధనంజయములనే పంచ ఉపప్రాణములుగానూ అభివర్ణించారు. అగ్ని స్వరూపమైన జీవశక్తి, ఈ పదివాయువుల సహాయంతో, నిత్యం జ్వలిస్తూ శరీరాన్ని చైతన్యవంతంగా ఉంచుతుంది.

పదివాయువుల్లాటి తన పదిమంది రాణులతోనూ, శృంగారమనే శరీరంలో జీవశక్తిలాగా అమరుకుడు ఆనందిస్తున్నాడు. కాని ఆ అందాలు అందివ్వని మరేదో ఆనందాన్ని పొందాలని అతని ఆవేదన. అదేమిటో, ఎలా పొందాలో అంతుచిక్కడంలేదు.

★ ★ ★

ఆ రోజు త్రయోదశి. ధనూరాశి దాదాపు నడిమింటికి చేరింది. అంతుచిక్కని ఆ ఆనంద స్వరూపాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు అమరుకుడు. ఆ రాత్రికి తాను వస్తున్నట్లు ఏ రాణికీ కబురు పంపలేదు.

అంతలో దౌవారికుడు వచ్చి, ''ప్రభువులకు జయము'' అన్నాడు. అమరుకుడు అతడివైపు చూశాడు.

''సమరసేనులవారూ, లవణగుప్తులవారూ తమ దర్శనార్థమై వస్తున్నారు ప్రభూ!'' అన్నాడు దౌవారికుడు.

అమరుకుడి ముఖంలో హఠాత్తుగా ఒక వికాసం తోచింది. ''వెంటనే ప్రవేశపెట్టు'' అని ఆనతిచ్చాడు.

మరులిప్తలో సమరసేన లవణగుప్తులిద్దరూ లోపలికి ప్రవేశించారు. వస్తూనే రాజుకి గౌరవవందనం చేశారు. ఆ వందనాన్ని అందుకోకుండానే రాజు లేచి చరచరా వారి వద్దకు వచ్చాడు. ఇద్దరి భుజాలమీద చెరో చెయ్యి వేసి నిలబడ్డాడు.

అమరుకుడు రాజు; సమరసేనుడతని పౌరుడు. అమరుకుడు రాజేకాని, రాజ్యం అంతా అమరుకుడి ఆస్తికాదు. రాజ్యంలో నాల్గవవంతు మాత్రమే వంశపారంపర్యంగా అమరుకుడి ఆస్తి. ఆ రాజ్యంలో దాదాపు ఎనిమిదవవంతు సమరసేనుడి ఆస్తి. అదికాక ప్రతిరాజ్యంలోనూ సమరసేనుడికి ఆస్తులున్నాయి. అవ్వన్నీ కలిపితే, అతను అమరుకుడికన్నా అనేంతలు ధనవంతుడు. రాజమండలాల్లో తప్ప, అమరుకుడెవరో యితర రాజ్యాలలో ఎవరికీ తెలియదు. అనేక వృత్తుల వారిచేతా, కళాకారులచేతా అనేక వస్తువులు చేయించి సమరసేనుడు తన ముద్రతో అమ్ముతూ ఉంటాడు కాబట్టి, ఏ రాజ్యంలోనూ అతని పేరు ఎరగనివారు లేరు. కాని అమరుకుడు రాజు. సైన్యం అతని చేతిలో ఉంది. ధర్మాసనానికి అతడు అధిపతి. శిక్షాస్మృతి ననుసరించి, ఒక రాజ్యప్రజలు అతని రక్షణలో ఉన్నారు; అతనికి భక్తులై ఉన్నారు. సమరసేనుడెంత ధనవంతుడైనా, మాహిష్మతి పౌరుడే. రాజభక్తి పరాయణుడే; కాని అమరుకుడు, సమరసేన లవణగుప్తుల్ని పౌరులుగాకన్న మిత్రులుగానే ఎక్కువ మన్నిస్తాడు.

వ్యాపార సంచారానికి వెళ్ళినప్పుడల్లా, సమరసేనుడు ఏవో చిత్ర విచిత్రమైన వస్తువులు సంపాదిస్తాడు. వాటిలో అపురూపమైనవాటిని తెచ్చి రాజుకి కానుకగా సమర్పిస్తూ ఉంటాడు. అమరుకుడు కూడా ఆ కానుకలను సాదరంగా స్వీకరిస్తాడు.

కాని ఈసారి సమరసేనుడు కానుకలు సమర్పించేలోపలే అమరుకుడు, ''ఇలా ఇన్ని దినాలు మీరిద్దరూ కనబడకుండా పోతే మేమేమైపోవాలి? సమరసేనా! నువు చేసిన ఈ నేరానికి, మేము నిలుచుని ఉండగా, మా ఆసనంపై నువు అరగడియసేపు మాట్లాడకుండా కూర్చునే శిక్షవేశాము'' అన్నాడు గంభీరంగా.

''ప్రభూ...'' అని సమరసేనుడేదో చెప్పబోయాడు.

వ్యాస తాత్పర్య నిర్ణయం

ఇప్పటికి నూరేళ్ల క్రితం, పై పేరు గల పుస్తకం శ్రీరంగవాణీ విలాస ప్రెస్సు ద్వారా ముద్రించ బడినది. దీనిని వ్రాసినది తిరువిసైనల్లూరు శ్రీధర అయ్యావాళ్ శిష్యులు అయ్యన్న దక్షితులు గారు.

వేదాంత శాస్త్రములో ముఖ్యముగా మూడు సిద్ధాంతాలు ఇప్పుడు బహుళ ప్రచారంలో ఉన్నాయి. ద్వైత, విశిష్టాద్వైత, అద్వైత సిద్ధాంతాలు. ఈ మూడు సిద్ధాంతాలూ, కర్తలూ బాదరాయణుని వేదాంత సూత్రాలను ప్రమాణంగా తీసుకొని, తమ తమ సిద్ధాంతానికి అనుగుణంగా వ్యాఖ్యానం చేశారు. ముగ్గురూ తమ సిద్ధాంతానికి వ్యాసుని సమ్మతి ఉన్నదంటున్నారు. అసలు వ్యాసుని ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? శంకరులు అనవసరంగా సూత్రభాష్యం వ్రాసి వేదాంత శాస్త్రమును మూడు చెక్కలుగా చేశారనే విమర్శ ఈమధ్య వినవచ్చింది. అది నిజమా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం ఈ పుస్తకంలో ఉన్నది.

శంకరుల కాలం ముందే సాంఖ్య, మీమాంసా, న్యాయదర్శనములు ప్రసిద్ధిలో ఉన్నాయి. అవైదికములైన జైన బౌద్ధ మతాలు ఉన్నాయి. కాశ్మీరశైవము మొదలైనశైవ సిద్ధాంతాలు, వైష్ణవ సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి. వీరందరూ వ్యాసకృతమైన బ్రహ్మ సూత్రాలను విమర్శించిన వారే. ఏదైనా సిద్ధాంతాన్ని ఖండించే ముందు, ఆ సిద్ధాంతాన్ని పూర్తిగా అర్థం చేసుకొని, ప్రతిపాదించి తరువాత ఖండించాలి. పై దర్శనములను ప్రతిష్ఠించిన పెద్దలు, వ్యాస మతము లేక వేదాంతదర్శనంగా దేనిని ప్రతిపాదించారో, వారి గ్రంధాల నుంచే ఎత్తి చూపి, అవన్నీ అద్వైతమునే చెబుతున్నాయని నిరూపించారు గ్రంధకర్త. అంతేకాదు, రామానుజుల కాలం ముందు వరకూ అన్ని గ్రంధాల లోనూ వేదాంతం అంటే అద్వైతాన్ని గురించే చెప్పారని అనేక శ్లోకములు ఉట్టంకించి తెలిపారు. శంకరులకు వేదాంత శాస్త్రంలో విశిష్టాద్వైతము, ద్వైతము అనే సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయని తెలియదనీ, అలాటివి వస్తాయని ఆయన ఊహించను కూడా లేదనీ సోదాహరణంగా ఋజువు చేశారు.

ఉపనిషత్తుల నుండీ, విష్ణు పురాణం నుండీ, భాగవతం నుండీ అద్వైతార్థం వినా వేరొక అర్థం చెప్పడానికి వీలు లేదని అనేక వాక్యాలు ఎత్తిచూపి, బహుకాలము జీవించిన ఆ సిద్ధాంతకర్తలు ఉపనిషద్భాష్యం ఎందుకని వ్రాయలేదని ఆశ్చర్యపడ్డారు.

దీనివల్ల మనకు వేదాంత సూత్రాలలో వ్యాసులవారు ప్రతిపాదించినది అద్వైతమేననీ, దానినే శంకరులు అత్యంత సమర్థవంతంగా సుష్ఠుపరిచారనీ అర్థమవుతోంది. అందువల్లనే శంకరులు ఖండించిన ఇతర వైదిక దర్శనములన్నీ వేదాంతానికి అంగాలయ్యాయి. ఈ విధంగా శంకరులు వైదిక ధర్మ ఐక్యత సాధించారు.

- చల్లా విశ్వనాథశాస్త్రి

''మాట్లాడటానికి వీల్లేదు. ఇది మా ఆజ్ఞ!'' అంటూ అతని భుజం మీద చెయ్యి తీశాడు అమరుకుడు.

సమరసేనుడు చేసేది లేక, బిడియపడుతూనే రాజాసనంలో ఒదిగి కూర్చున్నాడు.

రాజు ''లవణగుప్తా! నువ్వు వ్రాసిన కవిత్వం ముందుగా వినిపించాలి. ఆ తర్వాతనే ఆసన స్వీకారం. అదే నీకు శిక్ష.'' అన్నాడు తిరిగి.

''అంతకన్న అదృష్టమా ప్రభూ! అంటూ లవణగుప్తుడు, ''ప్రయాగ నుండి వస్తూ దారిలో నర్మదా నది ఒడ్డున వ్రాశాను. వ్రాయలేదు. అశువుగా వచ్చింది వినిపిస్తాను ''అని ఒక సంస్కృత శ్లోకం చదివాడు :

తవాలయ గిరిపాదే
స్థితోహం దర్శనోత్సుకః
నాల్పం మమపాద శక్తిః
నాల్పం చారోహణ పంక్తిః
తథాప్యశక్తోహం ప్రభో
సోపానా స్సోపానో నాస్తి
అర్ఘ్య ప్రధానార్థం నతా
ఋషి శీర్ష మాలికేవ

దీని భావం ఇది.
''ప్రభూ! చిన్ని గుట్టపై ఉన్న
నిన్ను చేరాలని

నీ పాదపద్మ సమీప
సోపానాల వద్ద నిలిచాను.
సోపానాలు ఎక్కువా లేవు,
నా పాదాల సత్తువ తక్కువా కాదు
కాని దేవా! అవి సోపానాలో
నీకు అర్ఘ్యమీయడానికి
వంగిన ఋషుల శిరస్సులో
మన్నించు దేవా, అశక్తుడిని
ఆ సోపానాలు ఎక్కి
నిన్ను చేరలేను.''

లవణగుప్తుడి రెండు భుజాల మీదా రెండు చేతులూ వేసి వింటున్న అమరుకుడి ఆశ్చర్యానికి అంతు లేదు. శతపత్ర పద్మ దళాలల్లే ఒత్తుగా పేరుకుపోయిన ఆ ఆశ్చర్యపు పొరలు విడిపోవడానికి ఆయనకు చాలాసేపు పట్టింది. అంతసేపూ, చేతులు జోడించి నిలబడిన లవణగుప్తుడూ, ఆసీనుడై ఉన్న సమరసేనుడూ, చుట్టూ వాతావరణం - అంతా నిశ్శబ్దం.

చివరకు అమరసేనుడే తేరుకుని, ''ఆశ్చర్యం! అద్భుతం! ఏమిటీ విచిత్రం సమరసేనా! సంస్కృతంలో లవణగుప్తుడు కవిత్వం చెప్పడమా? అందులోనూ ఋషులను గౌరవిస్తూనా, భగవంతుని స్తుతిస్తూనా? అసలు అన్నిటినీ మించి, ఆ భావం ఎంత రమణీయంగా ఉంది!'' అన్నాడు.

లేచి నిలబడిన సమరసేనుడు, ''మహారాజా! అది శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల అనుగ్రహం. దారిలో ఆ మహానుభావుల దర్శనం అయింది. వారు మాహిష్మతి వస్తున్నారు. నేడు మానవజన్మ ఎత్తినందుకు పరమార్థం ఆ మహానుభావుల దర్శనమే!'' అన్నాడు అని జరిగినదంతా వివరించాడు.

''ఓహ్! వారి గురించి మేమూ విన్నాము. మీ యిద్దరినీ చూస్తుంటేనే తెలుస్తోంది వారెంతవారో! వారు మాహిష్మతి రావడం మన అదృష్టం. మా మాయాదేవికి వారి దర్శనం చేయించాలి. మాహిష్మతిని బౌద్ధ కేంద్రంగా చెయ్యాలని కదా ఆమెగారి సంకల్పం'' అన్నాడు అమరుకుడు.

ఆ తరువాత అమరసేనుడు వారితో మరికొంతసేపు ముచ్చట లాడాడు. అంత రాత్రివేళ ఇళ్ళకు కూడా వెళ్ళకుండా, సరాసరి తన దగ్గరికే వచ్చిన ఆ యిద్దరినీ త్వరగా పంపించి వేశాడు. తాను నీలారుణలోచనల అంతఃపురానికి కదిలాడు.

లవణగుప్తుడి కవిత్వం ఆయనను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసింది. అందులో నుంచి బయటపడాలంటే, అంతకన్న ఉక్కిరి బిక్కిరై పోవాలి. అలా చేయగలవారు విచిత్ర కవలలే: ఇంద్రధనుస్సు లోని సప్తవర్ణాలలో యిరుచివరల నున్న 'అతి నీల - అరుణ' వర్ణాలు వారే! మధ్యనున్న తన పంచేంద్రియ వర్ణాలను వారితో కలిపితేగాని, మహాశ్వేతమైన ఆ వెలుగు వెలికి రాదు. ఆ తరువాత ప్రశాంత చిత్తంతో గంధర్వసేనని చేరాలి.

అప్పటికి ధనూరాశి బాగా పడమరకి తిరిగింది. ఆర్ద్రా నక్షత్రం ఇంకా ఉదయించలేదు. ధనూరాశి మన్మధుడికి చిహ్నం. ఆర్ద్రా నక్షత్రం శంకరుని మూడో కన్ను. ఆకాశపుటంచున అటు ఆర్ద్రా నక్షతం ఉదయిస్తూంటే, ధాత్రీతలాన యిటు ధనూరాశి అస్తమిస్తుంది. అదే మన్మథ దహనం. ఇదొక పురాణ ఖగోళ రహస్యం.

ఆర్ద్రా నక్షత్రం యింకా ఉదయించలేదు. అమరుకుడు నీలారుణలోచనల అంతఃపురం చేరుకున్నాడు.

★ ★ ★

ఆరోజు ఆషాఢ శుద్ధ పాడ్యమి. తరువాత ఉద్ధృతంగా కురవబోతూ, ముందుగా గిరిశిఖరం మీద చిన్నగా కనిపించే నీల మేఘం లాగా - మాహిష్మతీ నగర సరిహద్దులలో శిష్యగణంతో సహా అడుగుపెట్టాడు శంకరాచార్యుడు.

ఎప్పటికప్పుడు, ఆయన ఎంత దూరం వచ్చాడో తెలుసుకుంటున్న సమరసేనుడు పూర్ణకుంభ స్వాగతం యిచ్చాడు. ఆచార్యుని ఆజ్ఞ మేరకి, ఆర్భాటాలేమీ లేకుండా, కేవలం సతీసుత పరివారంగా వచ్చారు సమరసేన లవణగుప్తులు. లేకపోతే రాజపరివారంతో సహా మాహిష్మతి నంతా నగర ప్రాకారం దగ్గర నిలబెట్టేవాడే సమరసేనుడు!

అర్ఘ్యపాద్యాలందుకున్న ఆచార్యుడు, ఊరి చివరనున్న అమర లింగేశ్వరాలయంలో విడిది చేశాడు. శివార్చన కాగానే శిష్యగణంతో సహా బయలుదేరాడు.

అందరినీ పంపి, యిద్దరు పరిచారకులతో అక్కడే ఉన్న లవణగుప్తుడు, ''స్వామీ! ఇప్పుడే గదా ప్రయాణం చేసి వచ్చారు. రాగానే అర్చనే సరిపోయింది. ఎండగా కూడా ఉంది. భిక్ష చేసి, కొంతసేపు విశ్రాంతి తీసుకుని, నగర సంచారం సాయంత్రం చేయవచ్చు గదా!'' అన్నాడు.

''లవణా! దేనికి విశ్రాంతి? ఆత్మకా, దేహానికా? దేహానికి విశ్రాంతి మృత్యువే గదా! ఆత్మకి విశ్రాంతి ఉండదు గదా! ఇక మిగిలింది మనస్సు. అది అంతఃకరణం యొక్క అధీనంలోనిది.

నువ్వనే ఆ లౌకికమైన విశ్రాంతి తీసుకొనేటంత సమయం ఈ అంతఃకరణానికి లేదయ్యా! వెంటనే మండనమిశ్రుణ్ణి చూడాలి'' అని మాట్లాడుతూనే నడక సాగించాడు ఆచార్యుడు. ఆయన వెంట శిష్యులందరూ బయలుదేరారు.

ఆచార్యుని ఓపికకే కాక, ఆయన శిష్యుల ఓపికకి కూడా ఆశ్చర్యపోయాడు లవణగుప్తుడు. 'అలుపు లేని కార్యదీక్ష కలవారే గదా దివ్యపురుషులంటే' అని అనుకున్నాడు.

★ ★ ★

మాహిష్మతీ నగరం నర్మదకి ఉత్తరాన ఉంది. అక్కడితో వింధ్య పర్వత మహాశ్రేణి అయిపోయినట్టే! నదికి ఎగువ భాగాన అమరేశ్వరాలయం ఉంది. అక్కడ అన్నీ రకరకాల వృక్షాలతో నిండిన తోటలు! తోటలకు దిగువగా, పడమర వైపున రాజభవనాలున్నాయి. వాటికి మరింత పడమరగా నగరం ఉంది. నగరమంతా తూర్పు నుంచి పడమరకి పొడుగ్గా నది ఒడ్డునే ఉంది. నగరానికి ఉత్తరంగా 'మహామార్గం' ఉంది. దక్షిణాన నది ఒడ్డున 'రాజమార్గం' ఉంది. ఆ రాజమార్గం, ఎగువకి రాజప్రాసాదాల దాకా సాగి, అక్కడ ప్రాసాదాలనూ నగరాన్నీ వేరు చేస్తూ ఉత్తరంగా తిరిగి, మహామార్గంలో కలుస్తుంది. అలాగే దిగువకి కూడా సాగి, నగరం చివర, ఉత్తరవాహిని అయిన నర్మదతో పాటు తాను కూడా మలుపు తిరిగి, పడమర వైపున మళ్ళీ మహామార్గంతో కలుస్తుంది. ఈవిధంగా నగరం చుట్టూ రాజమార్గ వలయం ఉంది. తూర్పున బయలుదేరిన నర్మద, నగరానికి దక్షిణంగా ప్రవహించి, పడమటి చివర ఉత్తరానికి తిరిగి, నగరానికి ఒక చిత్రమైన ద్వీపకల్పన చేస్తోంది. కొండలలో కైలాసమల్లే, అమరగంగ ఒడ్డున అమరావతి మల్లే, యోగులతో భోగులతో మిహిష్మతి విరాజిల్లుతూ ఉంది. మాహిష్మతిలోని ప్రతి వాడా, పేటా నది ఒడ్డునే ఉన్నాయి. ప్రతి యింటి ఆవరణా మనోహరమైన వృక్షాలతో, లతలతో, పిట్టలతో ప్రకృతి శోభనంతా తనలోనే నింపుకున్న వసంతుడిలా ఉంది.

రాజప్రసాదాల చుట్టూ తిరిగి, నగరంలోకి ప్రవేశించి వీధుల వెంట నడుస్తున్న ఆచార్యునికీ, ఆయన శిష్యులకీ దారిలో ఎక్కడా ఒక బిచ్చగాడు కూడా కనిపించలేదు. ఒక్క దీనముఖం కూడా కనిపించలేదు. కనిపించిన కొందరు బౌద్ధులు భిక్షకులల్లే లేరు.

'కాషాయ దండ మాత్రేణ యతిః పూజ్యతే' అని అనుకున్న ప్రతివారూ దూరం నుంచే ఒదిగి నమస్కరిస్తున్నారు. బౌద్ధులు కూడా ఆ దివ్యపురుషుని తేజస్సు చూసి వినమ్రులౌతున్నారు. నాస్తికులు కూడా, ఆ మహాపురుషుని వర్చస్సు చూసి ఆశ్చర్యపోతున్నారు.

అందరికన్న ముందు సమరసేనుడి అనుచరుడొకడు నడుస్తున్నాడు. అతని వెనక లవణగుప్తుడు నడుస్తున్నాడు. ఆ వెనక ఆచార్యుడూ, శిష్యగణం నడుస్తున్నారు. అంతా మండనమిశ్రుడి యింటి ముందు ఆగారు. **(సశేషం)**

వచ్చే సంచికలో...

- **సంగీత మూర్తుల నివాసాలు**
- **లక్ష్మీ నృసింహ వైభవం**
- **శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి**
- **వైశాఖ మాస ప్రశస్తి**

ఇంకా ఎన్నో ప్రత్యేకతలతో

మే '2000 సంచిక సిద్ధమౌతోంది!

పదహారు కళల

శ్రీరామచంద్రుడు

శ్రీ మద్రామాయణ మహాకావ్యానికి నాందీ నారద వాల్మీకుల సంభాషణ.

వాల్మీకి జిజ్ఞాస. బ్రహ్మర్షి గనుక ఆయన జిజ్ఞాస సామాన్యమైనది కాదు. ఆయన వద్దకు నారదమహర్షి రాగానే - తన జిజ్ఞాసను బైట పెట్టాడు. ఒక మహాకావ్య రచనకి కావలసిన తపస్సు పండగా, ఉదయించిన ప్రశ్నలివి.

''ఓ నారదా!

ఇప్పుడు లోకంలో - ఈ లక్షణాలున్న వాడున్నాడా?

1. గుణవంతుడు, 2. వీరుడు, 3. ధర్మజ్ఞుడు, 4. కృతజ్ఞుడు, 5. సత్యవాక్య పాలకుడు 6. దృఢవ్రతుడు, 7. ఉత్తమ చరిత్ర కలవాడు, 8. సర్వభూతముల హితాన్ని కోరేవాడు, 9. విద్వాంసుడు, 10. సమర్థుడు, 11. ప్రియదర్శనుడు (చూడ డానికి ప్రియమైనవాడు) 12. ఆత్మవంతుడు (ఆత్మజ్ఞాని. తాను దేహము కాననే సత్య స్పృహగలవాడు), 13. జితక్రోధుడు (క్రోధాన్ని జయించినవాడు), 14. ద్యుతి మంతుడు (తేజోవంతుడు), 15. అన సూయకుడు (అసూయ లేనివాడు) 16. ఎవరి కోపాన్ని చూసి దేవతలు కూడా భయ పడతారో అటువంటివాడు.

ఇటువంటి లక్షణాలున్న నరుని గూర్చి వినాలని కుతూహలంగా ఉంది. మహర్షీ! అటువంటి వానిని తెలుసుకోగలిగే సమర్థుడవు నీవే కదా!!

కోన్వస్మిన్ సాంప్రతం లోకే
గుణవాన్ కశ్చ వీర్యవాన్.
ధర్మజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ
సత్యవాక్యో దృఢవ్రతః.
చారిత్రేణ చ కోయుక్తః
సర్వభూతేషు కో హితః.

విద్వాన్ కః కస్సమర్థశ్చ
కశ్చైక ప్రియదర్శనః।
ఆత్మవాన్ కో జితక్రోధో
ద్యుతిమాన్ కో౽న సూయకః॥
కస్య బిభ్యతి దేవాశ్చ
జాత రోషస్య సంయుగే।
ఏతదిచ్ఛామ్యహం శ్రోతుం
పరం కౌతూహలం హి మే।
మహర్షే! త్వం సమర్థోసి
జ్ఞాతుమేవం విధం నరమ్॥

ఈ పదహారు లక్షణాలూ ఒక్క చోట వుండడం ఆ కాలం లోనూ అరుదే. అటువంటి అరుదైన వాడు పురుషోత్తముడే. ఆయన కోసం అన్వేషణ. అదే వాల్మీకి తపన. కవిగా అవత రించబోయే తాపసికి ప్రథమ వేదన.

ఈ జిజ్ఞాస మామూలు మానవుని జిజ్ఞాస కాదు.

కాలక్షేపం కోసం సాగించే చర్చకాదు.

ప్రచేతస మహర్షి పుత్రుడైన వాల్మీకి మహర్షి మనసున కలిగిన మథన. అడిగినది కూడా తపస్వీ,

వాగ్విదాం వరుడూ అయిన నారదుని. సమస్త మానవజాతికీ ఆదర్శంగా నిలబడదగ్గ మహాత్ముని దర్శించి, దర్శింపజేసే ఋషి దర్శన శక్తి విస్ఫురిస్తున్న సందర్భమిది.

నిజానికి ఇవి ఉత్తమ మానవుని లక్షణాలుగా మాత్రమే కనిపిస్తున్నా - ఈ జిజ్ఞాస 'బ్రహ్మజిజ్ఞాస' గా సాక్షాత్కరించక మానదు.

16 కళలున్న పూర్ణచంద్రునిలా - 16 గుణాలతో పరిపూర్ణ నరచంద్రునిగా అవతరించి శ్రీమహావిష్ణువే 'రామచంద్రుడు'

ఈ గుణాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చూస్తే శ్రీరాముడు అర్థమౌతాడు.

ఈ 16 గుణాలున్న పురుషోత్తముడు శ్రీరాముడేనని నిర్ధరించి చెప్పాడు నారదుడు. అంతేకాక-

రక్షితా జీవలోకస్య ధర్మస్య పరిరక్షితా
రక్షితా స్వస్య ధర్మస్య స్వజనస్య చరక్షితా,
వేదవేదాంత తత్త్వజ్ఞః...
సర్వలోక ప్రియస్సాధుః...
సర్వదాభిగతః సద్భిః సముద్ర ఇవసింధుభిః,
ఆర్యః సర్వ సమశ్చైవ...
విష్ణునా సదృశః వీర్యే...
కాలాగ్ని సదృశః క్రోధే...
క్షమయా పృథివీ సమః...
తమేక గుణసంపన్నం రామం సత్యపరాక్రమం...

అని నారదుడు మరికొన్ని విశేషణాలు పలికాడు. సర్వసముడు, సర్వరక్షకుడూ, వేద వేదాంత తత్త్వజ్ఞుడు, సర్వలోక ప్రియుడు... మొదలైనవి.

రాముని గురించి చెప్పిన ఏ శబ్దం కూడా సామాన్యం కాదు.

ప్రతి విశేషణం బరువైనదే, దివ్యమైనదీ.

ధర్మమయుడైన వానికి బలమూ, సత్యమూ, దృఢవ్రత నిష్ఠ, విద్వత్తు, సర్వభూతహిత కాంక్ష... వీటితో పాటూ, క్రోధం... గొప్పవే.

'జితక్రోధః' (కోపాన్ని జయించిన వాడు) అంటూనే, 'కోపమొస్తే దేవతలే భయపడేటంతటివాడు' - అని వాల్మీకి ఎందుకన్నాడు? అంటే మనోవికారజనితమైన క్రోధాన్ని జయించాలి. అదే సమయంలో, ధర్మాగ్లాని కలిగించే అధర్మశక్తుల పట్ల ఆగ్రహం చూపించాలి. అటువంటి ఆగ్రహం ప్రదర్శించితే అది కాలాగ్ని సదృశమే. క్షమయా పృథివీ సమః - భూమితో సమానమైన సహన శక్తి గల వానికే, కాలాగ్నితో సమానమైన కోపం శోభిస్తుంది. అది అధర్మాన్ని నశింపజేసే ఆయుధమవుతుంది. అటువంటి వాని కోపాన్ని చూస్తే సముద్రుడు కూడా గడగడలాడతాడు.

ధర్మజ్ఞత, కృతజ్ఞత, సత్యవాక్పాలన -వంటి శుభలక్షణాలుండడం చేతగాని తనమనో, లేదా 'సౌమ్యం'గా చతికిలబడడమో కాదు కదా! పరాక్రమం, వీరత్వం కూడా ఆ ధర్మలక్షణాలకు జతకలిశాయి. ఆ పరాక్రమం -''సత్యపరాక్రమం''. ఎంత గొప్పమాట! సత్యంకోసం పరాక్రమం. సత్యమైన పరాక్రమం. అది వృథాపోదు. లక్ష్యాన్ని సాధించితీరుతుంది.

రాజైన వానికి అవసరమైనది ''ఆత్మ నిత్యత్వ జ్ఞానం.'' అది ఉన్నప్పుడు, భోగ లాలసత ఉండదు. దానికోసం అధికార దుర్వినియోగాదులు జరుగవు. కాబట్టి 'ఆత్మవంతుడ'వడం మహాగుణం.

ఇలా ఒక్కొక్కగుణంలో ఎంతో లోతు దాగివుంది.

అది గ్రహించి శ్రీరాముని పరిశీలిస్తే - ఆ పరంధాముని దైవంగా ఉపాసిస్తాం. మన జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దే పురుషోత్తమునిగా అనుసరిస్తాం. ✦

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 5

నిర్వహణ :

డా॥ తిప్పాభట్ల రామకృష్ణమూర్తి

21. ఘోష యాత్రకు వెళ్లడంలో దుర్యోధనుని అభిప్రాయం ఏమిటి?
22. ధర్మవ్యాధుడెవరు? అతడెవరికి ధర్మబోధ చేశాడు?
23. ధర్మరాజు చేతులు తగలబెడతానన్నాడు తమ్ముడొకడు. ఎవరతడు? ఎప్పుడు?
24. ప్రాతికామి ఎవరు? ఏమి చేశాడు?
25. అగ్నిని సర్వభక్షకుడవు కమ్మని శపించినదెవరు?
26. దుష్యంతుని కొడుకు భరతుని మొదటి పేరేమి?
27. విరాటుని కొలువులో చేరే ముందు పాండవులకు సేవా ధర్మాలు చెప్పినదెవరు?
28. ధృతరాష్ట్రుని కొడుకు ఒకడు యుద్ధం తరువాత బ్రతికి ఉన్నాడు? అతడెవరు?
29. జరాసంధుడనే పేరు అతనికి ఎలా వచ్చింది?
30. సభలో వికర్ణుని వారించిన దెవరు?
31. అర్జునునకు పార్థుడనే పేరు ఎందుకు వచ్చింది?
32. గాలి కంటే వేగం కలది ఏది?

(జవాబులు 42వ పేజీలో చూడండి)

అన్నమయ్య పదాలలో శాస్త్ర రహస్యాలు

డా॥ ముదివేడు ప్రభాకరరావు

(గత సంచిక తరువాయి)

మాలదాసరి, బ్రహ్మరాక్షసిని సైతం ఉద్ధరించినట్లు, అన్నమయ్య ఆత్మ విమర్శ (Self-introspection)తో బాటు, బ్రహ్మ రాక్షసి వంటి సంఘంలో మానవుని దుర్భర జీవితాన్ని కూడ 'విమర్శించడం' (Criticism of Society) చూస్తే, ఆయన సంఘాన్ని సంస్కరించాలని పాటుపడిన ''సామాజిక కవి వాగ్గేయకారుని'' గా మనకు ప్రత్యక్షమౌతాడు!

అన్నమయ్య శృంగార సంకీర్తనల్లో నాయికా నాయక శృంగారాన్ని అలంకారశాస్త్ర సమ్మతంగానే నిరూపిస్తూ, జీవేశ్వరుల శృంగారాన్ని 'మధుర భక్తి'గా వ్యాఖ్యానిస్తాడు. అధ్యాత్మ సంకీర్తనల్లో జీవేశ్వరుల అనాది సంబంధాన్ని భగవంతునికి జ్ఞాపకం చేస్తూ, 'అంతర్యామి'గా అందరిలో వున్న నీవే, అర్చామూర్తిగా వెలసిన ఆ వేంకటేశ్వరస్వామివని రూఢిగా పలుకుతాడు.

తనయొక్క రచనాసూత్రాన్ని, కవితా రహస్యాన్ని అన్నమయ్య స్పష్టంగా చెప్పనే చెప్పాడు. అంతర్యామి యొక్క అవ్యక్తతత్త్వాన్ని అనుభూతి దశలోనికి తెచ్చుకొని అనితర సాధ్యంగా అభివ్యక్తీకరించిన ఈ పాట చదవండి-

పరమాత్ముడు సర్వపరిపూర్ణుడు
సురలకు నరులకు చోటయి యున్నాడు॥
పల్లవి ॥

కన్నులగంటానే, కడు మాటలాడు తానే
తన్నుగాని వానివలె దాగి వున్నాడు
అన్నియు వింటానే అట్టే వాసన గొంటానే
వన్నెల నూనె కుంచమువలె నున్నాడు
॥ పర ॥

తనువులు మోచియు, తలపులు దెలిసియు
యెనసియు నెనయక యిట్లున్నాడు
చెనసి మాయకు మాయై, జీవునికి జీవమై
మొనసి పూసలదారమువలె నున్నాడు
॥ పర ॥

వేవేలు విధములై విశ్వమెల్లా నొకటై
పూవుల వాసనవలె (బొంచియున్నాడు
భావించ నిరాకారమై, పట్టితే సాకారమై
శ్రీ వేంకటాద్రి మీద శ్రీపతై యున్నాడు
॥ పర ॥

-(అధ్యాత్మ II - 232)

'పల్లవి' లోని 'పరమాత్ముడు సర్వ పరిపూర్ణుడు' అనేపాదం

యచ్చ కించిజ్జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతేఽ పివా।
అంతర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణ స్థితః॥

అనే శ్లోక భావాన్ని ప్రతిపాదిస్తూవుంది. ''మనకు ఈ సర్వజగత్తులో ఏది కనబడుతున్నదో, ఏది వినబడుతున్నదో వాటి లోపలా, బయటా కూడ వ్యాపించి వున్నవాడు ఆ నారాయణుడే!''

'సురలకు, నరులకు చోటయివున్నాడు' అనడంచేత, దేవతలకు అతడే దిక్కు, దిక్కు లేనివారికి అతడే దిక్కు-అంటూ మానవులే కాదు, దేవతలుసైతం ఉపాసించేదైవం ఆ పర మాత్ముడని సందేహనివృత్తి చేశాడు.

ఒక కొలపాత్రలోని నూనె ఆకాశాది ప్రతిఫలనం చేత రంగులీనుతూ, ఆ పాత్రయందంతట వ్యాపించేటట్లు భగవంతుడు తటస్థంగానే ఉంటూ, సర్వాంతర్యామిగా, సర్వవ్యాపకుడుగా లోపల, వెలుపల ఎలా నిండి వున్నాడో తెలిపాడు.

దేవుడు - మాయకుమాయగా, జీవునికి జీవమై ఉన్నాడట! తానే మాయ, తానే జీవుడు. అంటే, జీవుని ఆదరించిన మోహపు పొరయైన మాయగాను, 'జగత్తును పరివేష్టించిన వైష్ణవ మాయగాను తానున్నాడు. ఈ చరణం చివరి పాదం చాల ముఖ్యమైంది. ''పూసల దారము వలె'' నున్నాడు- అనే మాట భగవద్గీతలోని శ్లోకాన్ని స్ఫురింపజేస్తున్నది.

మత్తః పరతరం నాన్యత్ కించిదస్తి ధనంజయ।
మయి సర్వమిదం ప్రోతం సూత్రేమణిగణా ఇవ॥

- విజ్ఞానయోగం (7-7)

ఓ ధనంజయా! నాకంటే ఉత్కృష్టమైనది వేఱొకటి లేదు. పూసలు దారంలో గుచ్చబడినట్లు ఈ భూతజాలమంతా నాయందు గుచ్చ బడివుంది. పూసలు నిలవడానికి అందులో కాన రాకుండా ఉండే సూత్రం ఆధారమైనట్లు, వ్యక్తమైన ఈ ప్రాణికోటిలో అవ్య క్తంగా నేను వ్యాపించి యున్నాను.''

తన అంతర్యామితత్త్వాన్ని గురించి గీతలో భగవంతుడే చెప్పిన మాటయిది. దీనినే, అన్నమయ్య పై కీర్తనలో స్థాపించి, తనదైన ప్రతి భను చిట్టచివరి చరణంలో ఇలా ప్రదర్శించాడు.

''భావించనిరాకారమై పట్టితే సాకారమై
శ్రీ వేంకటాద్రిమీద శ్రీపతై ఉన్నాడు''

అనే చివరి పాదాలలో అన్నమయ్య ఆధ్యా త్మిక జిజ్ఞాసకు శాశ్వత పరిష్కారం లభించింది.

1) భగవత్తత్త్వం అనుభూతిదశలో 'నిరాకారము'
అభివ్యక్తిదశలో 'సాకారము'
2) ఉపాసన లేక భక్తి రెండు విధాలు

1. నిర్గుణోపాసన
2. సగుణోపాసన
ఉపాసనాపరంగా పరిశీలిస్తే -
నిరాకారము- 'నిర్గుణోపాసన' కు
సాకారము - 'సగుణోపాసన'కు చెంది నవి.

అద్వైతం నిర్గుణం, నిరాకారం అవ్యక్త మైన తత్త్వానికి ప్రాధాన్యమీయగా విశిష్టా ద్వైతం సగుణం, సాకారం వ్యక్తమైన తత్త్వానికి ప్రాధాన్య మిచ్చింది.

ఇప్పుడు వైష్ణవ మతపరంగా దీనికి సమన్వయం చెబితే-

భగవంతుడు అనుభూతిదశలో 'అంత ర్యామి' - నిరాకారుడు, నిర్గుణుడు, అవ్యక్తుడు

అభివ్యక్తిదశలో 'అర్చామూర్తి' - సాకా రుడు, సగుణుడు, వ్యక్తుడు

ఈవిధంగా, అద్వైతం చెప్పిన నిర్గుణ త్వాన్ని 'విశిష్టాద్వైతం' తనలో యిముడ్చు కొంది. ఈ విధంగా అభివ్యక్తీకరింపబడిన ''పరమాత్మ శ్రీ వేంకటాద్రిమీద శ్రీపతై ఉన్నాడు'' అని అన్నమయ్య స్పష్టీకరించాడు.

ఈ బాహ్యాభ్యంతర సమన్వయ సూత్రాన్ని పట్టుకొన్న అన్నమయ్య హేలగా, అవలీలగా వేలకొలది సంకీర్తనలు సంతరించినాడంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు.

దీనివెంటనే ఉన్న సంకీర్తన ఇలావుంది.

ఇట్లానే యోగలక్ష్య మెఱిఁగికొంటే ఫలించు
యెట్లయినా గురువాక్య మేమఱకుడీ!

- అధ్యాత్మ (II - 234)

ఇక్కడ 'యోగలక్ష్య' మంటే జ్ఞాన యోగంచేతగానీ, భక్తి యోగంచేత గానీ, లేదా కర్మయోగంచేతగానీ సాధింపబడే 'ముక్తి' అనే లక్ష్యం. దీనికి 'గురువాక్యము'-'మార్గదర్శి'.

గురువాక్యమంటే - గీతగురువైన శ్రీ కృష్ణభగవానుని వాక్యమని అర్థం. ఇక్కడ 'గురు' శబ్దానికి రెండర్థాలు.

1. శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయంలో ఆచార్య రూపమైన అవతరణం భగవంతునికి ఆరవ స్థితి. అయన గీతాచార్యుడుగా అవతరిం చాడు. 'గీతా గురువు'నే అన్నమయ్య 'గురు వాక్య' మని చెప్పాడు.

2. లఘువు కానిది గురువు. అంటే మహత్తరమైన అర్థసంపదగల జ్ఞాన వాక్యం. ఆ వాక్యమేమిటి?

''ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేర్జున తిష్ఠతి''

''సర్వేశ్వరుడనైన నేను సకలజీవుల హృద యాలలో నివసిస్తున్నాను''. అని గీతా గురువు చెప్పిన వాక్యాన్ని ఎప్పుడూ మరువ కండి! అని హెచ్చరిస్తున్నాడు అన్నమయ్య. ఇది అంత ర్యామి లక్షణం.

పై పాట చివరి చరణంలో అన్నమయ్య దానినెలా సమన్వయిస్తున్నాడో చూడండి.

''చిక్కి శ్రీ వేంకటేశుడు జీవుల కంతర్యామి
ఇక్కు వెతిగితే నీడకిదే సూత్రము!''

''జీవుల కంతర్యామి శ్రీ వేంకటేశుడు'' అనే సిద్ధాంతవాక్యాన్ని చాటి చెప్పడమే కాదు. ''ఇక్కు వెతిగితే నీడ కిదే సూత్రము'' అంటు న్నాడు.

'ఇక్కువ' అంటే ఉనికి, కళాస్థానం, జాడ అనే అర్థాలున్నాయి. అధ్యాత్మపరంగా 'ఉనికి' 'కీలకం' 'కిటుకు' 'జాడ' అనే అర్థాలు చెబితే, శృంగారపరంగా - కళా స్థానం, మర్మం అనే అర్థాలు చెప్పాలి.

అన్నమయ్య పద ప్రయోగాలన్నీ ఇలాగే వుంటాయి. అవి శృంగార ముఖంగా వెలువడినా, అధ్యాత్మ ముఖంగా వెలువడినా రెండు క్షేత్రాలకు తగిలి వచ్చేట్లుగా ఉం టాయి. ఈ సంకీర్తన యొక్క పూర్వచరణా లను పరిశీలిస్తే పై చివరిపాదం యొక్క పరమార్థం మనకు స్పష్టమౌతుంది.

కాంతఁదలఁచుకొంటేనే కామోద్రేకము పుట్టు
యింతలో గూడెనా? యేడకేడ సూత్రము!
చింతకాయ తొక్కు చూచితేనే నోరూరు
యెంతకెంతదవ్వు? యేడ కేడ సూత్రము!

మానవుడు ప్రాపంచిక విషయాలలో నిమగ్నుడై, కాంతాజన సంయోగం లోనే కాలం గడిపేస్తుంటే, ఏకాంతంగా మననం చేయవలసిన అధ్యాత్మ చింతనతో కూడిన గురు వాక్యము - యోగలక్ష్యము- ఎక్కడ వాడికి జ్ఞాపకం ఉంటాయి? అందుకే, అధోగతికి పోతున్న మానవుల్ని అన్నమయ్య ''ఏమాఱకుడీ!'' అని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

పై ఉపమానాల అంతరార్థమేమంటే- మానవుడు జీవసహజమైన లక్షణాల నుండే ఇంకా బయటపడలేకపోతున్నాడుకదా! దీనికి సమాధానమేమి? అని మౌలికమైన ప్రశ్న వేస్తున్నాడు అన్నమయ్య.

'కామోద్రేకం' కల్గించేవి 'కళా స్థానా ల'ని కామశాస్త్రం చెబుతోంది. ఇందుకే, 'ఇక్కువ' అనేమాట పాట చివరలో ప్రయోగించాడు అన్నమయ్య.

1. కామోద్రేకానికి 'కళాస్థాన' మెంత కీలకమో
2. 'యోగసిద్ధి'కి 'లక్ష్యము' 'గురి'అంతే కీలకం.

ఈ రెండర్థాలకు స్థానమైంది 'ఇక్కువ' అనే పదం. అన్నమయ్య పదప్రయోగం ఇంత సునిశితంగా, సార్థకంగా, అన్వర్థంగా ఉంటుంది.

చింతకాయపచ్చడి చూస్తూనే లాలా జలాన్ని అణచుకోలేనివాడు, ఇంద్రియ నిగ్రహంతో కూడిన యోగాన్ని ఎలా అనుష్ఠించ గలడు? యోగ సిద్ధిని ఎలా సాధించగలడు? కాబట్టి, ఇంద్రియాలకు దాసులైన మానవులు, భగవద్దాసులుగా కూడా ఉండాలని మన స్ఫూర్తిగా కోరుకొంటే - యోగ గురువైన శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ చెప్పిన అంతర్యామి సూత్రాన్ని మరచిపోకుండా జ్ఞాపకం పెట్టుకోవాలి. ఆ సూత్రమిది-

''మయిసర్వమిదం ప్రోతం సూత్రేమణి గణా ఇవ''
''ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేర్జున తిష్ఠతి''

''పూసలు దారంలో గుచ్చబడి నట్లు ఈ భూతజాలమంతానాయందు గుచ్చబడి వుంది. అలా వ్యక్తమైన ప్రాణికోటిలో అవ్య క్తంగా నేను వ్యాపించివున్నాను. సర్వజీవుల హృదయాలలో సర్వేశ్వరుడైన నేను నివసిస్తున్నాను''

ఈ 'అంతర్యామి'నే అన్నమయ్య 'అర్చ'గా ప్రాదుర్భవించిన 'శ్రీ వేంకటేశ్వరు డ'ని నిష్కర్షించినాడు.

ఈ లోపల వెలుపలగానున్న ఏకైక సత్యాన్ని విస్మరించక నిరంతరం గుర్తుంచు కొని భయభక్తులతో ప్రవర్తిస్తే చాలు! ఉపచారాలు చేయకపోయినా, ఈ అభిజ్ఞ చేత అపచారాలు చేయకుండా, సంసార చేతను లైన జీవులు తరిస్తారని అన్నమయ్య మన కందించిన మహత్తర సందేశం! ✹

పిలుపులు

శ్రీమతి పరిమళ శ్రీధర్

'చారు' కొడుక్కి నామకరణం, తప్పకుండా రావలసిందిగా ఆహ్వానిస్తూ ఉత్తరం రాశారు సిన్నీ, బాబాయ్. మా 'చారు' అసలు పేరు 'చారులత' అయినా 'చారు' అనే ముద్దు పేరుతో పిలవబడుతోంది.

మా అమ్మమ్మ పేర్లని ఇలా సగం చేసి పిలిస్తే కోప్పడేది. పిల్లలకి దేవుడి పేర్లే పెట్టాలని, ఆ పేర్లు నోరారా పిలవడం వల్ల భగవంతుని స్మరించినట్లు ఉంటుందని, ఇదే పేర్లు పెట్టడం, పిలవడంలోని ఆంతర్యం అని చెబుతూ ఉం డేది. పెద్ద మామయ్యని నాయనా సత్యనారాయణ అని. చిన్న మామయ్యని నాయనా నరసింహమూర్తి అని చక్కగా పిలిచేది.

ఆరోజుల్లో నరసింహం, ఆంజనేయులు, సత్యనారాయణ, సుభద్ర, సుబ్బలక్ష్మి, కనకమహాలక్ష్మి లాంటి ఎన్నో పేర్లు పిల్లలకి పెట్టేవారు. ఎటొచ్చీ ముద్దుగా పిలిచేటప్పుడు ఆపేర్లు కాస్తా మారిపోయేవి. నరసింహాన్ని నర్సిగాడని, ఆంజనేయులు అంజిగాడని, సత్యనారాయణని సత్తిగాడని, సుభద్రని సుబ్బి అని, సుబ్బలక్ష్మిని సుబ్బులు అని గోముగా పిలిచేవారు.

ఇవన్నీ నామకరణం తర్వాతి ముద్దు పేర్లయితే, పిల్లలు పుట్టినప్పట్నుంటే బుజ్జిగాడు, బుజ్జి, చిన్న, చిట్టి, అమ్మలు, బుజ్జాయి లాంటి రకరకాల ముద్దుపేర్లతో పిలవబడేవాళ్ళు. కొంతమందికి అసలు పేరు ఏదయినా, వ్యవహారనామం, మాత్రం బుజ్జిగాడనో, చిట్టి గాడనో ఉండిపోయేది. మా పెదనాన్న కొడుకు ఇప్పటికీ నాకు బుజ్జన్నయ్యే. ఈ పిలుపులు ఎంతటి ప్రభావాన్ని చూపించేవంటే ఈ ముద్దు పేర్ల వాళ్ళ అసలుపేరు ఏమిటో కూడా తెలియకుండా ఉండిపోయేది. ఇదే ఆ పిలుపుల్లో ఉండే గమ్మత్తు.

కాలక్రమేణ మారుతున్న కాలం, మారుతున్న నాగరికత పేర్ల మీద కూడా తమ ప్రభావాన్ని చూపాయి. ఒక్క దేవుడి పేర్లే కాక, వారివారి అభిరుచికి తగినట్లుగా పేర్లు పెట్టసాగారు. ఇప్పుడు ఈ ఆధునిక యుగంలో కూడా చాలా శ్రద్ధ తీసుకొని, ఓపిగ్గా పేర్ల పుస్తకాలు కాస్తా తిరగేసి, క్రొత్తక్రొత్త పేర్లు పెడుతున్నారు.

కాలం ఎంతగా మారినా, కాలంతో పాటు పేర్లు మారినా మన తెలుగు వాళ్ళ ముద్దుపేర్లు మాత్రం ఇప్పటికీ మారలేదు. పేరు పెట్టేవరకు చంటిపిల్లలంతా బుజ్జాయిలు, బుజ్జిగాళ్ళే. మరి మా చారులత తన కొడుక్కి ఏం పేరు పెడుతుందో చూడాలి.

నామకరణానికి ఒక రోజు ముందుగా బయల్దేరాను. బస్‌లో కూర్చుని, కళ్ళు మూసుకొని, పాత జ్ఞాపకాలు ఏవో నెమరు వేసుకొంటున్నాను. ''అక్కా'' కొంచెం జరుక్కో ''అక్కా'' అన్న పిలుపు వినిపించి ఉలిక్కిపడి, కళ్ళు విప్పిచూశాను. ఓ పల్లెటూరి పడుచు. సర్దుకొని చోటిచ్చాను. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా నావంక చూచి కూర్చుంది.

''ఏ ఊరుపోవాలక్కా'' అనడిగింది. చెప్పాను. ''మీదే ఊరక్కా'' మళ్ళీ ప్రశ్నించింది. ప్రతి మాటకీ అక్క, అక్క అంటూ పిలుస్తూ ఉంటే ముచ్చటగా అనిపించింది. ఆ పిలుపులో ఏదో తెలియని ఆత్మీయత, అనుభూతి. ఒక్క పిలుపులో కోటి అర్థాలు స్ఫురించే ఇలాటి మన పిలుపులకు నోచుకొని ఎన్నేళ్ళయిందో! ఎక్కడ చూచినా మమ్మీ, డాడీ, అంకుల్, ఆంటీ అంటూ పిలుపుల్లో కూడా పాశ్చాత్య వ్యామోహం.

అత్త ఎవరో, పిన్నిఎవరో, మామయ్య ఎవరో, చిన్నాన్న ఎవరో తెలియని వింతైన పిలుపులు. ఆ పిలుపులకే ఇప్పుడు మక్కువ, విలువ.

మనసంప్రదాయంలో అమ్మ, నాన్న, అక్క, చెల్లి, అన్న, తమ్ముడు, తమ్ముడు లాంటి ఎన్నో పిలుపులు చుట్టరికాన్ని తెలపడమే కాక, ప్రతి పిలుపు మనసులో దాగి ఉన్న మమతల్ని తట్టిలేపుతూ, భాతృతల్ని కూడా గుర్తుకు తెస్తాయి.

'అమ్మ' అని తలచుకొంటే చాలు అమృతమూర్తిగా, కరుణామూర్తిగా కళ్ళ ముందు సాక్షాత్కరించినట్లనిపిస్తుంది. ప్రతిస్త్రీ అమ్మ అనే పిలుపుకోసం తపించిపోతుంది. ఆ పిలుపులో అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని పొందుతుందా తల్లి. మనవలు, మనవరాళ్ళు తాత, అవ్వ అనిపిలిస్తే మురిసిపోని పెద్దలుంటారా? అదే పిలుపుల్లో ఉండే మహత్తరశక్తి.

పసి పిల్లలు ఈ పిలుపులతోనే భాషను నేర్చుకొంటారు. పాపాయి మొట్టమొదట అత్త అని పలికితే ఐశ్వర్యం అని చెబుతారు పెద్దలు. తతత అని చెప్పిస్తూ ''అత్త'' అని పలికేలా చూస్తారు. మెల్లగా అమ్మ, నాన్న, అక్క అంటూ నేర్పిస్తూ బంధుత్వాలకి పరిచయం చేస్తారు. వచ్చీరాని ముద్దుమాటలతో పిల్లలు పిలుస్తూ ఉండే ఎన్ని సార్లు విన్నా తనివి తీరదు. పాపాయి నోట తేనెలొలికే తియ్యటి పిలుపులు పలికింప జేస్తూ చిన్నపిల్లలు సైతం చేతులుపడుతూ సంబరపడుతూ ఉంటారు.

ఈ పిలుపులు కేవలం రక్తసంబంధాలకే పరిమితం కాలేదు. ఆ రోజుల్లో ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు జాతిమతభేదం లేకుండా వయో భేదాన్ని బట్టి ఒకరినొకరు అన్నయ్యగారు, అక్కయ్యగారు, వదినగారు, బామ్మగారు, తాతయ్యగారు అంటూ వరుసలు కలిపి, అభిమానంతో పలకరించుకొనేవాళ్ళు.

ఈ రోజుల్లో పదహారేళ్ళ పడుచుపిల్ల అరవైఏళ్ళ వృద్ధురాలిని 'ఆంటీ' అంటుంది,

ముప్పయ్యేళ్ళ యువతిని 'ఆంటీ' అంటుంది. ఇంతకీ 'ఆంటీ' అన్న పిలుపుకి అర్థం ఏమిటా అని అప్పుడప్పుడు ఆలోచిస్తూ ఉండిపోవడం కూడా కద్దు.

ప్రతి పిలుపు మనిషికీ, మనిషికీ మధ్య అనుబంధపు వారధి. చక్కటి మన భాషని వదలి, మనదికాని భాషపై మోజెందుకో?

అంతులేని ఆలోచనలకి అంత రాయం కలిగిస్తూ బస్ ఆగింది. ఊరు వచ్చి నట్లుంది. అదుగో బాబాయ్ ఇటువైపే వస్తున్నారు. ఇంట్లో అడుగుపెడుతూనే పిన్ని, తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు ఆప్యాయంతో చుట్టు ముట్టారు. గదిలోనుంచే చారులత ''హాయ్ ఎలా ఉన్నావ్'' అంది ఆనందపడిపోతూ.

స్నానంచేసి, బాబుని చూడాలని గదిలో అడుగుపెట్టాను. చారులత బాబుని ఎత్తుకొని, ''నిన్ను చూడ్డానికి ఎవరొచ్చారో చూడు బుజ్జీ ఆంటీ వచ్చింది'' అంటూ నవ్వుతూ పసివాణ్ణి నాచేతి కందించింది.

నీ ఇంగ్లీషు బంగారంగాను, ఇదేం చోద్యమే? నోరారా పెద్దమ్మ అని పెప్పకుండా అన్నింటికీ ఆ ఆంటీ ఏమిటే? ఏం కాలమో ఏ మనుషులో అంటూ పిన్ని కోప్పడింది. బాబెలా ఉన్నాడక్కా? నా పోలికా, వాళ్ళ డాడీ పోలికా?'' అడిగింది చారు. ''అచ్చు నీ పోలికే గాని ముందు వీడికేం పేరు పెట్టదలచుకొన్నారో చెప్పు'' అన్నాను.

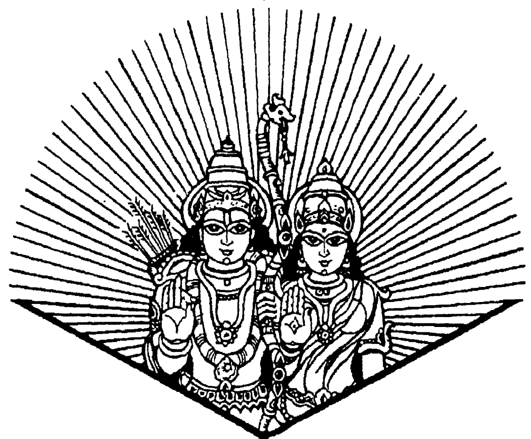
''అంత త్వరగా చెప్పేస్తే ఎలా? రేపటి దాకా ఓపిక పట్టాలి మరి. మరీ ఓ క్లూ ఇస్తాను మన తెలుగు వాళ్ళ పేరు మాత్రం కాదు'' అంది బాబుని ముద్దాడుతూ.

''ఏమిటోనమ్మా అల్లుడుగారు అమెరికా వెళ్ళే విషయం నీకు తెలుసుగా! ఆదేశానికి తగినట్లు, ఆదేశంలో వాళ్ళు సులభంగా పలకగలిగేలా, పేరుపెడతారట. లక్షణంగా మనపేర్లు మనం పెట్టుకోవడానికి ఆ ఇంగ్లీషువాళ్ల మాటెందుకో అర్థం కావటం లేదు. వీళ్ళ ధోరణి నాకేమాత్రం నచ్చటంలేదు చూడు'' అంటూ బాధతో గొణిగింది పిన్ని.

ఒక్కసారి బాబు వంక చూశాను. ఇదేదీ నాకు తెలియదన్నట్లు నా ఒడిలో వెచ్చగా పడుకొని, హాయిగా నిద్రపోతున్నాడు ''చిట్టి తండ్రీ తెలుమాట నువ్వు స్పష్టంగా పలకాలి. తెలుగు పిలుపులోని మాధుర్యం నీనోట వినాలి. తెలుగుపాట నువ్వు సుస్వరంతో పాడాలి రా నాన్న'' ఇవన్నీ నీకు నేర్పాల్సిన తెలుగునాట పాశ్చాత్యుల మాట, పాట. ఏ దేశానికి వెళ్ళినా, మనల్ని మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాల్ని మనం గౌరవించుకొంటేనే, ఆదేశంలో మనకి గౌరవం.

తెలుగుదేశం నాది, తెలుగుజాతి నాదన్న భావన ప్రతి మమ్మీ, డాడీ హృదయాల్లో అంతర్గతంగా భద్రంగా దాగి ఉంది. ఇది నిజం. ఇప్పుడు కాకపోయినా, తెలుగు వాణ్ణి నేనని గర్వంగా ఎలుగెత్తి చాటేరోజు తప్పక వస్తుంది. మనసు పడుతున్న ఆరాటాన్ని ఆశీస్సుగా అందిస్తూ చిట్టితండ్రి తలని ఆప్యాయంతో నిమిరాను. ✦

మన పద్యం

శ్రీ రఘురామ! చారుతులసీదళదామ! శమక్షమాది శృం
గార గుణాభిరామ! త్రిజగన్నుత శౌర్యరమాలలామ! దు
ర్వారకబంధ రాక్షస విరామ! జగజ్జన కల్మషార్ణవో
త్తారకనామ! భ్రోవగదె దాశరథీ! కరుణాపయోనిధీ!

ఇది కంచర్ల గోపన్న (రామదాసు) రచించిన దాశరథీ శతకంలోని పద్యం. మహారామభక్తుడైన ఈయన రచించిన కీర్తనలు ప్రసిద్ధాలు. ఉత్పలమాల, చంపకమాల వృత్తాలతో రచించిన శతకమిది. శ్రీరాముని నామ, గుణ, రూప వైభవాలను భక్తిభావస్ఫోరకంగా రచించిన ఈ శతకంలోని పద్యాలు ఒకనాటి తెలుగునాట ప్రతినోట పలికేవి.

శతక ప్రారంభంగా - మంచి శబ్దాలంకారంతో రాముని స్తుతించిన ఈ పద్యంలో తనను భ్రోవమని చెప్తూ, రాముని ప్రశస్తిని సంబోధనల రూపంలో తెలియజేశాడు.

లక్ష్మీ సహిత రఘురామా! అందమైన తులసీదళ మాల ధరించిన స్వామీ! ఇంద్రియ నిగ్రహాది అందమైన గుణాలతో ప్రకాశించువాడా! ముల్లోకాలలోనూ కీర్తింపబడే శౌర్యలక్ష్మీ సహితుడైన వాడా! అజేయులైన కబంధాది రాక్షసులను నాశనం చేసినవాడా! జగజ్జనులను కల్మష సముద్రం నుండి తరింపజేసే నామంగలవాడా! దశరథతనయా! కరుణా సముద్రా! నన్ను భ్రోవుమా.''

స్వామీజీ-చార్వాకరావు

ఆచారం - శాస్త్రీయం

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

మహాలక్ష్మీ ఫౌండేషన్ వారు ప్రతి సంవత్సరం ''విశిష్ట వ్యక్తి పురస్కారం'' బహుమతి ప్రదానం చేస్తారు. అందులో వివిధ రంగాల్లో కృషి చేసిన యిద్దరు ప్రముఖ వ్యక్తులకి సన్మానం చేస్తారు. వాళ్ళు ఏ కులస్థులైనా, ఏ మతస్థు లైనా, ఏ దేశస్థులైనా కావచ్చు. ఆ ఫౌండేషన్ సలహా సంఘ ప్రధాన సభ్యులలో రాబర్ట్ ఒకడు.

అతడి సలహా మేరకు ఈ ఏడాది సన్మానించే యిద్దరిలో ఒకరు భారతీయుడు. మరొకరు అమెరికన్. భారతీయ పండితుని పేరు హరీశశాస్త్రి. అమెరికన్ పండితుని పేరు హారిస్ సార్త్రే (Harris Sartre).

హరీశశాస్త్రిగారు వేదాంగమైన నిరుక్తంతో మహా పండితుడు.

హారిస్ సార్త్రే మైక్రో బయోలజీలో ప్రొఫెసర్.

ఆ పురస్కార బహుమతి ప్రదానం స్వామి సత్యానాధానందగారి చేతుల మీదుగా జరగు తుంది. సాయంత్రం సభ. మధ్యాహ్నం స్వామి వారి ఆశ్రమంలో అందరికీ భోజన సదుపాయాలు జరుగుతాయి.

శాస్త్రిగారికీ, సార్త్రేగారికీ విడివిడిగా విడిది ఏర్పాట్లు జరిగాయి. శాస్త్రిగారు భార్యతో సహా వచ్చారు. సార్త్రేగారు భార్యని తీసుకుని రాలేదు. ఆయన అసలు ఈ బహుమతి కోసం రాలేదు. వేరే పనిమీద వచ్చాడు. ఆయన వచ్చాడు గదా అని రాబర్ట్ ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోమని సలహాయిస్తే, ఫౌండేషన్ వారు, సార్త్రే గారిని బహుమతి స్వీకరించమని కోరారు. ఆయన ఒప్పుకున్నాడు. ఆయన ఒప్పుకోవడానికి మొదటి కారణం రాబర్ట్. రాబర్ట్ ఆయన శిష్యుడు. రెండవది స్వామివారి యందు సార్త్రేగారికి ఎంతో అభిమానం.

భోజనాల సమయానికి చార్వాకరావు మహా దూకుడుగా వచ్చాడు, ''అందుకే ఈ వేద పండితులంటే నాకు చిరాకు'' అంటూ. స్వామి వారు చదువుతున్న గ్రంథం అరలో పెడుతూ, ''ఏం జరిగింది?'' అని అడిగారు నవ్వుతూ.

''ఏం జరిగిందేమిటి స్వామీ! హరీశ శాస్త్రి గారు మాతో పాటు భోజనం చెయ్యడట! స్వహస్త పాకంట. భార్య వండితేనే తింటాడట! అది కూడా విడిగా ఆయనకిచ్చిన విడిదిలోనే తింటాడట!'' అన్నాడు.

''తిననీ! నీకేం నష్టం?'' అని అడిగారు స్వామివారు.

''అందరం కలసి భోజనం చేస్తున్నప్పుడు విడిగా వండుకుని తింటాననడం, మిగిలిన అందరినీ అవమానించడం కాదా?'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''మీ అందరితో కలిసి భోజనం చేస్తానని ఆయనేమైనా ఒప్పందం మీద సంతకం చేశాడా?'' అని అడిగారు స్వామి.

''లేదనుకోండి'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''మరింకేం? యిందులో మిమ్మల్ని అవమానించిందేముంది? అదీ కాక భోజనం అనేది పూర్తిగా ఎవడికి వాడికి వ్యక్తిగత విషయం. అందులో ఎవడి నిబంధనలు వాడికి ఉంటాయి. ఒకడు పదిమందితో కలిసి తినడానికి యిష్టపడతాడు. ఒకడు నలుగురిలో తినడానికి మొహమాటపడతాడు. ఒకడికి నువ్వు వండే పదార్థం, ఆ తీరూ నచ్చదు. మరొకడికి నువ్వు వడ్డించే తీరు నచ్చదు. ఒకడికి మాంసాహారం యిష్టం. ఒకడికి శాఖాహారం యిష్టం. ఆ శాఖాహారుల్లోనే ఒకడికి కాకరకాయ రుచించదు, మరొకడికి వంకాయ సహించదు. పక్క వాడు తినే తీరు చూస్తే, మరొకడికి ముద్ద దిగదు. ఒకడు మెల్లిగా తింటాడు, ఒకడు వేగంగా తింటాడు. మెల్లిగా తినేవాడికి, వేగంగా తినేవాడి వల్ల యిబ్బంది. వాడు తినేసి, లేచి వెళ్ళిపోతే, వీడు తింటూ కూర్చోవడానికి సిగ్గు పడతాడు. పోనీ వాడు కూర్చుంటే, వాణ్ణి అలా కూర్చోబెట్టి వీడు తింటూ ఉంటానికి యిబ్బంది పడతాడు. అంతేకాదు, వేగంగా తినేవాడికి కూడా ఆ స్థితి యిబ్బందే! తన భోజనం అయిపోయి, చెయ్యి ఎండిపోతూ, వీడు ఎక్కువసేపు కూచోలేడు. లేచి వెళ్ళిపోతే, అసహ్యంగా ఉంటుంది. అందుకనే ''వడ్డన కలవాలి'' అని కొందరు సాంప్రదాయజ్ఞులు సామూహిక భోజనాలలో అంటూ ఉంటారు. ఈ బాధలు పడలేక కొందరు నైష్ఠికులు ''స్వహస్తం'' అని యితరులకు యిబ్బంది

లేకుండా, తమ బాధ ఏదో తాము పడు తున్నారు. అదీకాక ఆ ''స్వహస్తం'' లో ఇంకా చాలా శాస్త్రీయమైన కారణాలున్నాయి. గాంధీ గారి ఆత్మకథ చదువు. తెలుస్తుంది. ఒకసారి గాంధీ గారికి - జైల్లో ఉండగా - తాను తన తల్లిని హత్య చేసినట్లు కల వచ్చిందట. 'అంత ఘోరమైన కల ఎందుకు వచ్చింది' అని ఆయన ఆరా తీశాడట. ఆ రోజున జైల్లో వంట చేసినవాడు, తల్లిని చంపిన నేరం మీద జైలు కొచ్చిన వాడట! మహాత్ముడు కాబట్టి, ఆ ప్రభావం ఆయన మీద వెంటనే పనిచేసింది. కాబట్టి, వంటవాడి మన స్తత్త్వం ప్రభావం వంట మీద పడుతుందన్న మాట. ఇలా చెపితే, ఇంకా తట్టెడు కారణాలు చూపించవచ్చు. ఆ కారణాలు కొన్ని ఉపాసనాపరమైనవి. నీకు అర్థం కావు. కాబట్టి ఎవరైనా, ఎప్పుడైనా విడిగా భోజనం చేస్తానన్నా, వండుకుంటానన్నా వాడి నిష్ఠకు సంతోషించు. అటువంటి వాడిని బల వంతం చేసినా, ఎద్దేవా చేసినా - నిజానికి నువ్వు వాడిని అవమానించినట్లవుతుంది'' అన్నారు స్వామివారు.

చార్వాకరావుకి చిరాకు తగ్గలేదు. ''మీరేదో సమర్థిస్తారు గాని మేం యిచ్చిన నీళ్లు కూడా పనికిరావా స్వామీ!'' అన్నాడు.

''ఎందుకు పనికిరావు? పనికొస్తాయి. కాని ఒక్కటి ఆలోచించు. నువ్వు ఎక్కడ పడితే అక్కడ తిరిగి, ఆ చేతులతోనే, ఆ బట్టలతోనే నీళ్ళు యిస్తావు. నీళ్ళు యిచ్చే ప్రతిసారీ చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కుని యివ్వగలవా? ఒక్కొక్క సారి తాగిన గ్లాసే, బిందెలో ముంచుతావు. పెదవులు తగిలేటట్లు సీసాతో నీళ్ళు తాగి, తిరిగి ఆ సీసానే ''ఫ్రిజ్'' లో పెడతావు. మంచి నీళ్ళు పట్టేటప్పుడు స్నానం చేసి పడతావా? పాచి మొహంతోనే నీళ్ళు పట్టుకొస్తావు. అది ఆరోగ్యకరమా? నిన్నెలా పరీక్షించడం? పరీక్షిస్తే బాధపడతావు గదా! అందుకని ఆయన యిబ్బందేదో ఆయన పడుతున్నాడు. అది కూడా నీకు బాధాకరమైతే, ఇక ఆ దైవమే నిన్ను రక్షించాలి., నీకేమో ఆ దైవం ఉన్నాడా లేడా అని సందేహం'' అని అన్నారు స్వామి.

అంతలో హారిస్ సార్త్రేగారిని తీసుకుని రాబర్ట్ వచ్చాడు. చార్వాకరావు ఆయన్ని చూస్తూనే షేక్‌హేండ్ యివ్వబోయాడు. ఆయన నవ్వుతూ యింగ్లీషులో యిలా అన్నాడు, ''సారీ! షేక్‌హేండ్స్ చేసీ చేసీ నా చేతులు నొప్పి పడుతున్నాయి. ఒక్కొక్కడు ఒక్కొక్క రకంగా హేక్‌హేండ్ యిస్తున్నాడు. అందుచేత నేను తలవంచి విష్ చేస్తున్నాను'' అని తలవంచి అభివాదం చేసి కూర్చున్నాడు.

కూర్చుని యింకా యిలా అన్నాడు, ''అదీగాక కరచాలనం చేసినప్పుడు ఎదుటి వ్యక్తి యొక్క మానసిక తరంగాలు మనమీద పని చేస్తాయి. అవి మన శరీరం మీద ప్రభావం చూపిస్తాయి. అందుచేత కూడా నేను షేక్‌హేండ్ యివ్వడం మానేశాను. అందుకనే కాబోలు భారతీయులు షేక్‌హేండ్ ఇవ్వరు. యిస్తే ప్రాణ స్నేహితుడికే యిస్తారు. రామాయణంలో ప్రాణస్నేహితుడైన సుగ్రీవుడితోనే రాముడు కరచాలనం చేస్తాడు'' అని స్వామి వారి వైపు చూశాడు సార్త్రేగారు.

స్వామివారు ఔనన్నట్టు నవ్వారు. నవ్వి, ''మీ భోజన సదుపాయాలు బాగా జరుగుతున్నాయా?'' అని అడిగారు.

రాబర్ట్ నవ్వి, ''ఆయన భోజన ఏర్పాట్లు నేను చూస్తున్నాను స్వామీ! అన్నీ సక్రమంగా అందుతున్నాయి. వారి ఆరోగ్య రీత్యా కావలసిన వన్నీ వండి పెట్టడానికి ఆయన ''పర్సనల్ కుక్'' ఉన్నాడు గదా! మంచినీళ్ళు ఎలాగూ ''మినరల్ వాటరే! మిగిలిన వాటికి మన ఆశ్రమంలో ఏ యిబ్బందీ లేదు'' అన్నాడు.

స్వామివారు ప్రశ్నార్థకంగా చార్వాకరావు వైపు చూశారు. చార్వాకరావు నోరు తెరుచుకుని ఆకాశం వంక చూస్తూ ఉండిపోయాడు. ✦

రామాయణ మహిమ

యస్య రామాయణం వక్త్రే
యస్య రామాయణం శ్రుతే,
నైతాభ్యామపరో ధన్యో।
విద్యతే భువన త్రయే॥

''ఎవరి నోట రామాయణం పలుకబడుతుందో, ఎవరి చెవిలో రామాయణకథ మ్రోగుతుందో వారికన్నా ధన్యులు ఈ ముల్లోకాలలోనూ ఉండరు''

సీతారాములు

సీత శ్రీరామచంద్రుని చిత్తపదము
రామచంద్రుడు జానకీ ప్రాణపదము
రామ సర్ప ఫణామణి రమణి సీత
ధరణిజా జీవితాతప తరణి స్వామి

తెలుగులో వచ్చిన మహాకావ్యాలలో కవి సమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి 'శ్రీమద్రామాయణ కల్పవృక్షం' తెలుగువారి భాగ్యఫలం. లోతైన భావాల ఆ కమనీయ కావ్యంలో ఒక చిన్న ముత్యమిది.

''శ్రీరాముని చిత్తస్థానం సీత. జానకి యొక్క ప్రాణం రాముడు. రాముడనే సర్పము యొక్క పడగపైమణి సీత. సీత జీవితమనే ఎండకి సూర్యుడు రాముడు.''

మా ఊరి దేవుడు

(జగతిమెట్ట - జగదీశ్వర ఆలయం)

"కొండపైన ఉంటూ, నిత్య పూజలందుకుంటు, భక్తుల కల్ప తరువుగా, కోరికలు తీర్చే జగదీశ్వరుడిగా వేంచేసియున్న 'జగతి' మెట్ట శ్రీకాకుళం జిల్లా టెక్కలి పట్టణానికి అత్యంత సమీపాన గల శ్యాంసుందరాపురం గ్రామం వద్ద జాతీయ రహదారికి ఆనుకొని ఉంది. ఈ దేవస్థానం కొండ చివరనుంటూ చూపురలకు ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది. ఈ ప్రాంతమంతా చెట్లతోనూ, పెద్ద బండరాళ్లతోనూ ప్రశాంతంగా, ఎంతో ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది. శివరాత్రి పర్వదినాన, కార్తీకమాసంలోను, పండగ రోజులలోను ప్రత్యేక పూజలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, వన భోజనాలు జరుగుతుంటాయి. పికినిక్‌ల కోసం సుదూర ప్రాంతాల నుండి ఇక్కడికి వస్తూ ఉంటారు. ఒకప్పుడు శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టర్‌గా పనిచేసిన శ్రీ అనిల్ చంద్రపునేఠా ఈ ఆలయ విశిష్ఠత తెలుసుకొని సుమారు 11సార్లు వచ్చి పూజలు జరిపారు. ఇంతటి విశిష్ఠత, ప్రత్యేకతలు కల్గిన ఈ జగతిమెట్ట పూర్వపరాలు పరిశీలించినట్లయితే...

సుమారు 18వ శతాబ్దపు చివర దశకంలో దట్టమైన చెట్లతో నిండిన ఈ కొండపై 'భైరా' అనే సాధువు కొంతమంది యోగులతో నివాసం ఉంటూ, కాలం వెలిబుచ్చారని, వారు ఏర్పరచుకొన్న చిన్న దైవమందిరం కాలక్రమేణ చిదిలమైందని వాదన. (కొండపై ఉన్న భైరాగి గుహను పరిశీలించినట్లయితే ఈ వాదనలు ఘాడిపరచవచ్చు). గ్రామానికి చెందిన చిన్నారులు కొండపై గడ్డిని, ఇటుకులను త్రవ్వుచుండగా లింగాకారంగా గల చిన్న రాయి బయల్పడగా, 1949 - 50 ప్రాంతంలో తిర్లంగి గ్రామానికి చెందిన నందేష్, జంగయ్యను తెప్పించి పూజలు జరిపించి, చిన్న పందిరిని గ్రామస్తులు ఏర్పాటుచేశారు. తర్వాత గ్రామానికి చెందిన లక్కోజి, అమ్మన్న తన బంగారాన్ని అమ్మి, అక్కడ పునాది వేయిగా, చల్లిపేడ గ్రామానికి చెందిన మక్కదాసు అనే వ్యక్తి కొంతవరకు నిర్మాణం చేయగా, అసంపూర్తిగా ఉన్న ఈ ఆలయ నిర్మాణాన్ని, శ్యాంసుందరాపురం గ్రామానికి చెందిన గుంట రామన్న పర్లాఖిమిడి (ఒరిస్సా)కి చెందిన "మారన" అనే చిత్రకారుడిచే అనేక విగ్రహాలుతో ఆలయాన్ని పూర్తిచేశారు. జగతిమెట్టపై వెలసి ఉన్నందున ఈ ఈశ్వరునికి జగదీశ్వరుడని నామకరణం చేశారు.

కొండపై మరికొన్ని విశిష్ఠ ప్రదేశాలు :

ఈ కొండలో తూర్పు వైపున ఏ ఆధారం లేకుండా నిలువెత్తు రాళ్ళు నిలబడి వుండడం ఆశ్చర్యపరుస్తూ ఉంటాయి. జగతిలో సత్యం నిలుచున్నన్నాళ్ళు ఈ రాళ్ళు అలాగే ఉంటాయని చెప్తూ, వాటిని 'సత్యం రాళ్ళు' అనీ పిలుస్తుంటారు. అదేవిధంగా బల్లపరు పైన రాళ్ళ మధ్యలో నిత్యం నీరు నిల్వ ఉండడం, ప్రక్కనే గల 'గొల్లగొండి' చెరువుతో దీనికి కలపబడి ఉంటుందని చెప్తూ ఉండటం వలన ఈ గనిని జగదీశ్వర గని అని పేరు వచ్చింది. అయితే 1984లో టెక్కలి డిగ్రీ కళాశాల నిర్మాణానికి కె.యమ్.సి.వారు ఈ గనిని కొంత దుర్వినియోగపరచటంతో ఇప్పుడు 'ధార' వలె మాత్రమే నీరు నిల్వ ఉంటుంది.

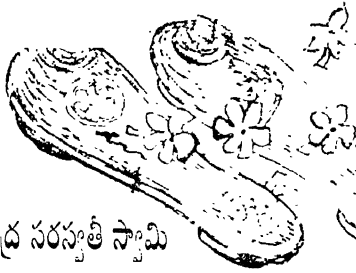
చూపరుల దృష్టి - ప్రత్యేక అభివృద్ధి :

ఆలయం విశిష్టతపై ఆధారాలు లభించటం, జాతీయ రహదారికి, టెక్కలి పట్టణానికి ఆనుకొని ఉండటం చూపుల దృష్టి మరింత పడింది. సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణకై శాశ్వతంగా 'జగదీశ్వరా కళా మందిరాన్ని' గ్రామానికి చెందిన గుంటి బాబూరావు నిర్మించారు. ఇటీవల కాలంలో టెక్కలి చెందిన కొంతమంది దాతలు ముందుకు వచ్చి లక్ష రూపాయల వ్యయంతో కొండపైకి మెట్ల నిర్మాణం ఛేపట్టారు.

భక్తులు ఆప్తుడు - జగదీశ్వరుడు :

ఈ ప్రాంత వాసులు, గ్రామస్తులు ఇక్కడి 'జగదీశ్వరునుకి' ఎంతో భక్తి శ్రద్ధలతో కొలుస్తూ ఉంటారు. తమ కోర్కెలు తీర్చే ఆప్తుడిగా భావిస్తుంటారు. 'జగదీశ్వరుని' పేరుతో గల యువజన సంఘం అనేక అభివృద్ధి, సేవా, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు చేపట్టి ఈ జగదీశ్వరునుని ఖ్యాతిని జిల్లాలో మరింత చాటి చెప్పడంలో తన వంతు పాత్ర నిర్వహిస్తున్నారు.

– జి.లీలావరప్రసాద్

భద్రాన్ని ప్రసాదించే క్షేత్రం

౹౹౹ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామి

''శ్రీరాములవారి చరణస్పర్శ చేత పవిత్ర మైనది ఈ గోదావరీ తీరం. ఈ తీరాన వెలసి ఉన్నది భద్రగిరిక్షేత్రం. ఈ క్షేత్రమెప్పటికీ భద్రంగా వుండాలి. నిత్యకళ్యాణంగా, మంగళకరంగా, శుభంగా వుండాలి. ఇక్కడ నివసించే వారు, ఇక్కడకి వచ్చి దేవుని దర్శించే వారు అందరూ భద్రంగా వుండాలి. ఈ క్షేత్రంలో వేంచేసి వున్న శ్రీరామభద్రుని అనుగ్రహంచేత ప్రపంచమంతా భద్రంగా వుండాలి.''

''శ్రీరాములవారి చరణస్పర్శ చేత పవిత్రమైన గోదావరీ తీరము. ఇక్కడికి అనతి దూరంలో వున్న పర్ణశాల సీతారాములు వాసం చేసిన స్థలం. చిత్రకూటంలో కొంత కాలం గడిపిన పిమ్మట సీతారాములు గోదావరీ తీరానికి వచ్చారు. ఇంచుమించు పది సంవత్సరాలకు పైగా ఇక్కడే వుండి వుంటారు. అప్పుడు చాలా దూరం గోదావరీ తీరమున సంచారం చేయడం చేత ఈ తీరమంతా వారి చరణస్పర్శ చేత పవిత్రమైనది.''

రామభద్రుడు :

శ్రీరామునికే ''రామభద్రుడు'' అని పేరు.

''రామాయ రామభద్రాయ. రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ. సీతాయాః పతయే నమః''

ఇక్కడ ఈ క్షేత్రంలో ఆయన భద్రాద్రి రాముడైనాడు, రామభద్రుడు భద్రరాముడైనాడు. ఇక్కడినుంచే ప్రపంచమంతటినీ భద్రంగా చూస్తున్నాడు.

ఎవరికెట్టి ఆపద సంభవించినా, తన యందు నిజమైన నమ్మకం గలవారిని కాపాడడానికి తాను వారికి దాసుడనౌతానన్నాడు. రామదాసు శ్రీరామునికి దాసుడు కావడమే కాదు, రామదాసుకే శ్రీరాముడు దాసుడైనాడు. రామలక్ష్మణులు రామసింగ్, లక్ష్మణ్ సింగ్ అనే రూపాలు దాల్చి, రామదాసు భటులమని చెప్పుకోలేదా?

దాసులకు దాసుడు :

తనపట్ల అచంచలమైన విశ్వాసం వుంచితే చాలు, ఎట్టి ఆపదలనుంచి అయినా, ఎవరినైనా రక్షించగలడు. అతడు సంకల్పించితే ఎట్టి క్రూరులైనను ప్రభువులైన వారిలో సైతం భక్తిని కలుగజేసి, దాసులకు దాసుడూ, దాసానుదాసుడుగా కూడ తాను అవుతాడు. 'నాయందు నమ్మకముంచిన వారికి నేను దాసుడనౌతాను' అన్న నిదర్శనం చూపించాడిక్కడ శ్రీరాముడు.

''విశ్వాసఫలదాయకః''

కృష్ణావతారంలో కూడా భగవంతుడు అర్జునునకు దాసుడైనాడు, సారధి అయినాడు. దేవునిపైగానీ, పెద్దలపైగానీ, మిత్రుల యందే గానీ ఎవరియందో ఒకరియందు నమ్మకం గలవాడు కృతార్థుడు కాగలడు. అట్టి వానికి దుఃఖమే వుండదు. ఒకరు చెప్పినట్లు మనం నడుచుకుందామనే నమ్మకం గనుక వుంటే మన పూచీ అంతా వారిపైన వుంటుంది. ఒకవేళ వారు తప్పు చేస్తే ఆ నష్టం మనం తలచే తలంపే. తప్పుగా వుండి, దానివల్ల నష్టం కలిగితే-అప్పుడు మనం చేయగలిగినదేమున్నది? అందుచేత, వారి బుద్ధే మన బుద్ధి అనుకోవాలి. ఆవిధంగా మన భారం వారిపైన వుంచాలి. ఆ భారాన్ని మిత్రులపైన వుంచినప్పటికీ మన మనస్సు తేలిక అవుతుంది. మనకు కష్టం వుండదు. నమ్మి మనం చెడినా బాధ లేదు. ''విశ్వాసః ఫలదాయకః'' అని పెద్దల వాక్యం. కొందరు మిత్రుల పట్ల విశ్వాసం కలిగి వుంటారు. మరికొందరు దేవుని యందు విశ్వాసం కలిగి వుంటారు. రామదాసు భగవంతునియందు శ్రీరామునియందే సర్వభారమూ మోపినాడు.

మన పురాణాలు చూచేట్టయితే సుఖంగా జీవించిన వాళ్ళు ఎక్కువమంది లేరు. హరిశ్చంద్రుడు, నలమహారాజు, పంచ పాండవులు, రామదాసు - మొదలైన వారంతా కష్టాలనుభవించినవారే. ''మనమే అనేక కష్టాలు పడుతున్నాము, ఎన్నో తంటాలు పడుతున్నాము. భగవంతుడు మనలను పరీక్ష చేస్తున్నాడు'' అని ఏమేమో

అనుకుంటాము. మన పురాణాల్లోని కథలను గమనిస్తే వాళ్లంతా మన కంటె ఎన్నో రెట్లు కష్టాలనుభవించినట్టు తెలుస్తుంది. అయితే ఎంత కష్టమొచ్చినా, భగవంతుని నమ్మిన పక్షంలో, అతడు మనకు దాసానుదాసుడై మన కష్టాలన్నిటిని నివృత్తి చేయగలడని మనకు రుజువవుతుంది.

''భద్రాన్ని ప్రసాదించే స్థలం'' :

భద్రమనే శబ్దానికి నిఘంటువు ఇలా అర్థం చెప్పింది. ''స్వశ్రేయసం శివం భద్రం కళ్యాణం మంగళం శుభం.''

''భద్రమనేది మధ్యలో వున్నది : ఈ క్షేత్రం పేరు భద్రగిరి. ఇదెప్పుడూ భద్రంగా ఉండాలి. కళ్యాణంగా వుండాలి, నిత్య కళ్యాణంగా, మంగళకరంగా, శుభంగా వుండాలి, ఇక్కడ నివసించేవారు, ఇక్కడికి వచ్చి దేవుని దర్శించేవారు అందరూ భద్రంగా వుండాలి. ఈ క్షేత్రంలో వేంచేసి వున్న శ్రీరామ భద్రుల అనుగ్రహం చేత ప్రపంచమంతా కూడా భద్రంగా వుండాలి. ఒక్క జీవుడు, ఒక్క కుటుంబం, ఒక వూరు వీటిని కాపాడడానికి మాత్రమే కాదు, పరమేశ్వరుడు భద్రుడు అను పేరు వహించింది - ప్రపంచమంతటికీ భద్రాన్ని అనుగ్రహించే స్థలమిది. ఇది ఉత్తరోత్తరా ఇంకా అభివృద్ధి కావాలి.

రామాయణంలో ముఖ్య పాత్ర సీతామహాలక్ష్మి 'మా జానకీ చెట్టబట్టగా మహారాజువైతివి' - అని త్యాగరాజు రాముని గూర్చి అన్నాడు. శ్రీరాముడిక్కడ సీతను వామ భాగంలో పెట్టుకుని ఆవిర్భవించాడు. ప్రపంచంలో మనమందరం ఆ మహాతల్లి బిడ్డలమే. ఆ తల్లే మనలనందరిని సృష్టించింది, సీతారామప్రసాద సిద్ధిరస్తు.

('సాధన' గ్రంథమండలి)

వాగ్గేయ వైభవం

పల్లవి:

పిబరే రామరసం
రసనే! పిబరే రామరసం ॥

చరణాలు:

జనన మరణ భయ శోక విదూరం
సకలశాస్త్ర నిగమాగమ సారమ్ ॥

పరమహంస శుద్ధ ఆశ్రమ గీతం
శుక శౌనక కౌశిక ముఖ పీతమ్

''ఓ నాలుకా! (రసనే!) రామరసాన్ని పానం చేయి.

ఈ రామరసం జనన మరణాత్మకమైన సంసార భయాన్నీ శోకాన్నీ దూరం చేస్తుంది.

ఇది సకల శాస్త్రాల, వేదాల మంత్రాల సారం.

శుద్ధమైన పరమహంసల ఆశ్రమాలలో గానం చేయబడే గీతమీ రామరసం.

శుక శౌనక విశ్వమిత్రాది మహర్షులు పానం చేసే దివ్యరసమిది.''

యోగిగా ప్రసిద్ధుడైన 'సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర స్వామి' రచించిన ప్రసిద్ధ సంస్కృత గీతమిది.

రామనామం, రామకథ, రామ తత్త్వం... ఇవన్నీ 'రామరసం' అనే మాటతో చెప్పబడింది.

రామావతారం దివ్యమైన ఉపాసనకే కాక, ఆదర్శంగా అనుసరించాల్సిన మానవీయ ఔన్నత్యానికి కూడా లక్ష్యం, 'రామ' నామం మంత్ర శాస్త్రంలో తారక మంత్రంగా పేర్కొనబడింది. కాబట్టే జన్మరాహిత్యానికీ, మోక్షానికీ కారణమైన మంత్రమది. కేవలం కైవల్యానికి వినియోగించే మంత్రాన్నే తారకమంత్రం అంటారు, అందువల్ల అది ''జనన మరణ భయశోక విదూరం'' అనిపించుకుంటుంది.

సప్తకోటి మహామంత్రాల సారం 'రామ' నామమని ఉపనిషత్తులు చెప్తున్నాయి. 'రామ తాపినీ ఉపనిషత్తు'లో ప్రణవార్థమంతా (ఓంకార అర్థం) 'రామ' నిబిడమై ఉందని స్పష్టంగా చెప్పబడింది.

రామోపాసన ఆత్మజ్ఞాన సాధనమని గ్రహించి పరమహంసలు శుద్ధతత్త్వాన్ని 'రామం'గా దర్శించారు.

రామకథకి ముఖ్యం ఋషులు. విశ్వామిత్రుడు, వసిష్ఠుడు, అగస్త్యుడు, భరద్వాజుడు, వాల్మీకి వంటి మహర్షులంతా రామాయణంలో ప్రధాన ఋషులు. వారందరూ రామునిలోని శ్రీమహావిష్ణువును దర్శించారు.

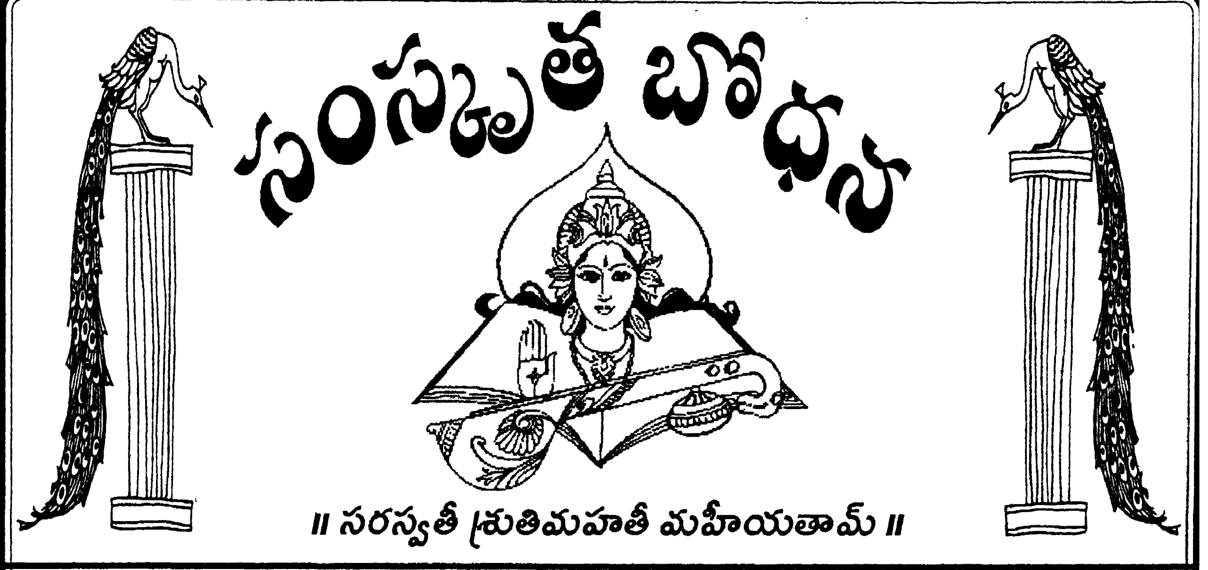
ద్రష్టలైన మహాత్ములంతా రామనామ, రామకథా వైభవాలని నిత్యం మననం చేసి తరించారు.

'రసం' అంటే మహానందమయమైన దివ్య స్థితి. ఆ స్థితి రామతత్త్వం వల్లనే లభిస్తుంది. 'రామ' శబ్దమే ఆనందానికి పర్యాయ పదం. సత్యశివసుందరాత్మకమైన పరబ్రహ్మమే 'రాముడు'.

అందుకే 'శ్రీరామరామ' అంటూ రాముని యందే రమిస్తున్నాను... అని శంకరుడు పలికాడు.

శ్రీరామరామ రామేతి
రమే రామే మనోరమే।
సహస్రనామ తత్తుల్యం
రామనామ వరాననే ॥

వాక్య నిర్మాణమ్

1. రామః పుస్తకం పఠతి
   రాముడు పుస్తకమును చదువుచున్నాడు.
2. సీతా ఖేలతి
   సీత ఆడుచున్నది.
3. భిక్షుకః ధనం గృహ్ణాతి
   బిచ్చగాడు ధనం పుచ్చుకొనుచున్నాడు.
4. త్వం కుత్ర గచ్ఛసి?
   నీవు ఎక్కడకు వెళ్ళుచున్నావు?
5. అహం ఉద్యానవనం గచ్ఛామి
   నేను ఉద్యానవనమునకు వెళ్ళుచున్నాను

- 2

ప్రశ్నార్థకములు

అహం కః	నేను ఎవడిని?
త్వం కః	నీవు ఎవడివి?
సః కః	వాడు ఎవడు?
ఏషః కః	వీడు ఎవడు?

రామః కః	–	రాముడు ఎవడు?
వృక్షః కః	–	వృక్షము ఏది?
సూకరః కః	–	పంది ఏది?
అహం కా	–	నేను ఎవతెను?
త్వం కా	–	నీవు ఎవతెవు?
సా కా	–	ఆమె ఎవతె?
ఏషాకా	–	ఈమె ఎవతె?
సీతా కా	–	సీత ఎవరు?
డోలా కా	–	ఊయల ఏది? ఏది ఊయల?
వీణా కా	–	ఏది వీణ, వీణ ఏది?
పుష్పం కిం	–	పుష్పము ఏది? ఏది పుష్పము?
తత్ కిం	–	అది ఏమిటి? అది ఏమి?
ఏతత్ కిం	–	ఇది ఏమిటి? – ఇది ఏమి?

ఈ విధంగా మరికొన్ని ప్రశ్నలు అభ్యాసం చెయ్యండి. ఈ రెండు అభ్యాసాల వలన ప్రశ్న వేయుట, సమాధానం చెప్పుట సాధన అవుతుంది.

ఉదా :	1) అహం కః	–	నేను ఎవడిని?
	అహం రామః	–	నేను రాముడిని
	2) అహం కా	–	నేను ఎవతెను?
	అహం సీతా	–	నేను సీతను
	3) తత్ కిం	–	అది ఏమిటి?
	తత్ పుష్పమ్	–	అది పుష్పము

కా – ఎవతె (స్త్రీ లింగం), కః – ఎవడు? (పుంలింగం), కిం – ఏమిటి (నపుంసక లింగం)

అభ్యాసం - 3

ఇప్పుడు క్రియా పదాలతో వాక్య నిర్మాణం నేర్చుకుందాం.

పుంలింగము :

సః పఠతి	–	అతడు చదువుచున్నాడు
ఏషః పఠతి	–	ఇతడు చదువుచున్నాడు
రామః పఠతి	–	రాముడు చదువుచున్నాడు

కః పఠతి	ఎవడు చదువుచున్నాడు?
త్వం పఠసి	నీవు చదువుచున్నావు
అహం పఠామి	నేను చదువుచున్నాను

స్త్రీ లింగము

సా పఠతి	ఆమె చదువుచున్నది
ఏషా పఠతి	ఈమె చదువుచున్నది
సీతా పఠతి	సీత చదువుచున్నది.
కా పఠతి	ఎవతె చదువుచున్నది?
త్వం పఠసి	నీవు చదువుచున్నావు
అహం పఠామి	నేను చదువుచున్నాను.

లిఖతి, చలతి వంటి మిగిలిన క్రియా పదాలలో ఈవిధంగానే చిన్న చిన్న వాక్యాలు నిర్మించండి.

ఇప్పుడు అవ్యయాలు కూడా కలిపి వాక్య నిర్మాణం చేద్దాం. అవ్యయాలకి లింగ వచన విభక్తి భేదాలు లేవని తెలుసుకున్నాం గదా!

1)	సః తత్ర పఠతి	వాడు అక్కడ చదువుచున్నాడు
	ఏషః అత్ర పఠతి	వీడు ఇక్కడ చదువుచున్నాడు
	రామః కుత్ర పఠతి	రాముడు ఎక్కడ చదువుచున్నాడు?
2)	త్వం ఇదానీం పఠసి	నీవు ఇప్పుడు చదువుచున్నావు
	అహం తదా పఠామి	నేను అప్పుడు చదువుచున్నాను
3)	సా నక్తం పఠతి	ఆమె రాత్రి చదువుచున్నది
	ఏషా అద్య పఠతి	ఈమె ఈరోజు చదువుచున్నది
	సీతా దివా పఠతి	సీత పగలు చదువుచున్నది
4)	కః శనైః పఠతి?	ఎవడు నెమ్మదిగా చదువుచున్నాడు?
	కా శీఘ్రం పఠతి?	ఎవతె తొందరగా చదువుచున్నది?
	రామః కిం పఠతి?	రాముడు ఏమి చదువుచున్నాడు?
	కదా సీతా పఠతి?	సీత ఎప్పుడు చదువుచున్నది?

త్వం కుత్ర పఠసి? – నీవు ఎక్కడ చదువుచున్నావు?

అహం కథం పఠామి? – నేను ఎలా చదవను?

మిగిలిన క్రియా పదాలతో, ఇదే విధంగా వాక్య నిర్మాణం అభ్యాసం చేయండి.

ప్రశ్న పత్రమ్ 1

కొన్ని తెలుగు వాక్యాలు ఈ క్రింద యిస్తున్నాం. వీటిని పై పాఠాల ఆధారంగా సంస్కృతంలోకి అనువాదం చేయండి.

1) అతడు ఏమి వ్రాయుచున్నాడు?

2) ఆమె ఏమి మాట్లాడుచున్నది?

3) నేను నెమ్మదిగా నడచుచున్నాను

4) పండు తొందరగా పడుచున్నది

5) కాకి ఎగురుచున్నది.

6) రాముడు ఇక్కడకు వచ్చుచున్నాడు

7) కృష్ణుడు అక్కడకు పోవుచున్నాడు

8) సీత ఎక్కడ నిద్రపోవుచున్నది?

9) రాధ ఏమి తీసికొని వెళ్ళుచున్నది

10) వీడు ఎప్పుడు తీసుకొని వస్తున్నాడు?

11) గోవిందుడు ఇచ్చుచున్నాడు.

12) మనోహరుడు పుచ్చుకొనుచున్నాడు.

13) షణ్ముఖుడు చూచుచున్నాడు.

14) రవిశంకరుడు పరిగెత్తుచున్నాడు.

15) మిత్రుడు ఏమి తినుచున్నాడు?

ప్రశ్న పత్రమ్ - 2

కొన్ని సంస్కృత వాక్యాలు ఈ క్రింద యిస్తున్నాం. వీటిని తెలుగులోకి అనువాదం చేయండి.

1) బాలః అత్ర క్రందతి

2) మనోహరః జానాతి

3) మార్కండేయః శీఘ్రం ధావతి

4) మాలా అద్యతాడయతి
5) మార్జాలః కిం మారయతి?
6) బాలికా శనైః స్మరతి?
7) బాలః శీఘ్రం విస్మరతి
8) శ్రీనివాసః అద్య ఆరోహతి
9) రేఖా ఇదానీం ఖాదతి
10) మిత్రమ్ కథం ఆగచ్ఛతి?
11) శకటం కుత్ర గచ్ఛతి?
12) సర్పః దివా చలతి
13) సుధాకరః నక్తం కిం ఖాదతి?
14) అహం అద్య కిం కరోమి
15) త్వం కుత్ర గచ్ఛసి?

ప్రశ్న పత్రమ్ - 3

1) ఈ దిగువ ఖాళీలను పూర్తిచేయండి :

1. సః జలం ....
2. అహం పుస్తకం ....
3. .... ధనం దదాతి
4. సః ఫలం ....
5. .... పత్రం లిఖసి

(2) ఈ క్రింది పదములకు అర్థం వ్రాయండి.

1. మార్జాలః 2. అహం, 3. లేఖినీ 4. అత్ర 5. అద్య

(3) ఈ దిగువ పదాలను సరియైన విధంగా జోడించి వాక్యాలను నిర్మించండి.

సా	సర్పం	ఆరోహయతి
కృష్ణః	సీతా	పశ్యతి
త్వం	వృక్షం	పఠసి
గోపాలః	పుస్తకం	విద్యాలయం
అహం	గచ్ఛామి	

(4) ఈ క్రింది పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు నిర్మించండి.

1. గోవిందః 2. వనం 3. పత్రం 4. ఏషా 5. పశ్యతి 6. గచ్ఛామి

సంస్కృతం వాక్శక్తి

– డా॥ డేవిడ్ ఫ్రాలీ

సంస్కృతం వేదభాష. శబ్దానికి గల దివ్యశక్తి ద్వారా దీనిని దర్శించిన మహర్షుల, మంత్ర ద్రష్టల ద్వారా మనకు సంక్రమించిందీ భాష. సృజనాత్మక విశ్వ చైతన్య స్పందనను (దేవ భాష) మానవభాష లోనికి ప్రవేశపెడుతుందని చెప్ప బడింది. విశ్వంలోని సమస్త శబ్దాలను తనలో ఇముడ్చుకున్న దివ్యనాదం – ఓం కారం – నుండి జనించింది సంస్కృతం.

సంస్కృత భాష యొక్క ప్రాథమిక రూపాలు, సూత్రాలు పురాతనమయిన ఋగ్వేదంలో ఉన్నాయి. దీనిని వైదిక సంస్కృతం అంటారు. దీని నుండి హిందూ, బౌద్ధ, జైన పవిత్ర సాహిత్యా నికి మూలభాష అయిన శాస్త్రీయ సంస్కృతం రూపుదాల్చింది. ఆవిధంగా సంస్కృతం ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానభాష.

ఎన్నో ఆధ్యాత్మిక బోధనలు, మరెన్నో విభిన్న ఆధ్యాత్మిక భావనలు – అనుభవాలు మరే ఇతర భాషలోనూ లేనంతగా సంస్కృత భాషలో కనపడతాయి. అందుచేతా, అంతే కాక గతకాలపు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానానికి అదే ఆధారం కనుక, యావద్విశ్వాన్ని జాగృత పరచే ఏకైక భాషకు, ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రపు భవిష్యత్ భాషకు మంచి పునాది సంస్కృతం. సంస్కృతం అనేక ముఖ్యమైన, అసమానమైన విలువలను కలిగి ఉంది.

మొదటిగా, ప్రపంచంలోని అధిక భాష లకు, అధిక సంఖ్యాకులు మాట్లాడే ఇండో – యూరోపియన్ భాషలకు ప్రాచీన రూపం, మూలం సంస్కృతం. వీటిలో ఐరోపా ఖండపు ముఖ్య భాషలు, భారతీయ భాషలు, అనేక ఇరాపియన్ – మధ్య ప్రాచ్య భాషలు ఉన్నాయి. అంతేకాదు, ప్రాచీన ఈజిప్టియన్, సుమేరియన్ వంటి భాషలతో, వ్యాకరణ భేదాలున్నా, ఉమ్మడి మూలం కలిగి ఉంది. సుదూరంలో హవాయే భాష వరకు ఉన్న అనేక తూర్పు దేశ భాషలకు సంస్కృత మూలం కన్పిస్తుంది. మధ్య ఆసియాకు చెందిన స్కిథియన్ భాష వంటి అనేక భాషలు వస్తుతః ఇండో – ఇరానియన్ భాషలే.

ద్వితీయ పక్షంలో – ప్రపంచంలోకెల్లా అతి ప్రాచీనమై, నిరంతరంగా వాడబడిన భాష కావడం వల్ల సంస్కృతం అతి పురా తనమూ, అత్యంత సహజమూ అయిన మానవ భాష అయి ఉండాలి. ఈ భాష క్రీ.పూ. 6000 సంవత్సరాలకు ముందే వాడుకలో ఉండేదని కొందరు అంటే, క్రీ.పూ. 1500 నుండి మాత్రమే వాడుకల్లో ఉండేదని సాంప్రదాయ వాదులు అంటు న్నారు. బుద్ధుని కాలంలో నివసించినట్లు చెప్పబడుతున్న పాణిని కాలం నుండీ శాస్త్రీయ సంస్కృతం ఒకే మౌలిక ఒరవడిని అనుసరిస్తూ వస్తోంది.

మూడవ పక్షంలో, యితర భాషల్లో కంటే ఎక్కువ సాహిత్యం సంస్కృ తంలో ఉంది. ప్రపంచంలోని అతి పెద్ద మతా లైన హిందూ, బౌద్ధ మతాల పవిత్ర సాహి త్యంతో పాటు అగణితమైన సంఖ్యలో ఆధ్యాత్మిక,

సంస్కృతం భారతీయాత్మ

'సాహితీ విశారద' 'మాతృశ్రీ' చౌడూరి నరసింహారావు

'సంస్కృతం నామ దైవీవాక్ అన్వాఖ్యాతా మహర్షిభిః' సంస్కృతం దేవతలు మాట్లాడిన భాషగా మహర్షులు కీర్తించిరని దండి మహాకవి తమ 'కావ్యాలంకార దర్పణం లో పేర్కొన్నారు. కవి వల్లభరాయడు తమ క్రీడాభిరామమందు ''జనని సంస్కృతంబు సకల భాషలకు'' అని సంస్కృత భాషా వైశిష్ట్యాన్ని, ప్రాశస్త్యాన్ని వివరించారు.

దేశీయ భాషా వ్యాకరణాల మీద సం స్కృత భాషా వ్యాకరణ ప్రభావం అత్యధికంగా ఉండి, రసభావాదులను సంగ్రహంగానూ, వ్యంగ్యం గానూ, శక్తిమంతం గానూ వ్యక్తీక రింపగల సామర్థ్యం, ఒక్క సంస్కృతానికే తప్ప అన్య భాషల కెంతమాత్రమూ లేదంటే అతిశయోక్తి కాదు.

మోనియర్ విలియమ్స్ 'హిందూ యిజమ్' అను గ్రంథంలో సంస్కృతభాషను, దాని ప్రాచీనతను గూర్చి తెలుపుతూ, ''భారత దేశంలో సుమారు అయిదు వందల దాకా ప్రాంతీయభాషలున్నప్పటికీ సంస్కృ తం ఒక్కటే సనాతన, నిత్య నూతన భాష. ఉచ్చ, నీచ, ప్రాంత, మత, భేదాలేవీ అంటని స్వచ్ఛతగల భాష. అందుకే యావద్భార తీయులు సంస్కృత భాషను గౌరవిస్తారు. సంస్కృత భాష వేదాంతాది న్యాయశాస్త్ర పురాణేతిహాసాలకు వాహకము. సనాతన సాహిత్య సాంప్ర దాయాలు 'సంస్కృత దర్పణం' లో సుస్పష్టంగా గోచ

అధి భౌతిక, పౌరాణిక రచనలు సంస్కృతంలో ఉన్నాయి. ఇక పద్యకావ్యాలు, నాటకాలు, వేదాంత రచనలు - కాల గర్భంలో అనేకం కలిసిపోయినా - ఇంకా కోకొల్లలు మిగిలున్నాయి.

నాల్గవ పక్షంలో సంస్కృతం అత్యంత శాస్త్రీయమైన భాష. నోటిలో శబ్దోత్పత్తి స్థానాల మీద ఆధారపడి నిర్మించబడిన ఏకైక భాష సంస్కృతం. తత్ఫలితంగా పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు ఆధునిక భాషోత్పత్తి శాస్త్రాలలో అనేకం సంస్కృత భాషను పునరధ్యయనం చేయడం ద్వారా జనించినవే. వ్యాకరణం (Grammer), భాషాతత్త్వ శాస్త్రం, శబ్ద లక్షణ శాస్త్రం (Philology)లు (Etymology) మరే ఇతర భాషల్లో కంటే సంస్కృతంలో ఎక్కువగా వికాసం పొందాయి. ప్రపంచంలోని అత్యధిక భాషలు అనేక భాషల - ప్రాదేశికాల మిశ్ర రూపాలయితే, సంస్కృతం మాత్రం అత్యంత ఆత్మ సారూప్యత కలిగిన సజాతీయ భాష.

ఈ కారణాల వల్ల ప్రపంచ సంస్కృతిలో నవశకపు భాష కావడానికి కావలసిన అన్ని అర్హతలతో సంస్కృతం తనకు తాను ముందు కొస్తోంది. **భవిష్యత్తులో - ఎంతకాలం అని చెప్పలేము కానీ - మానవజాతి యావత్తు సంస్కృతాన్ని తిరిగి స్వంతం చేసుకుంటుంది.** కనీసం తన ఆధ్యాత్మిక భాషగానో లేక జ్ఞాన సముపార్జనా భాషగానో.

మరే ఇతర భాషలలో కన్నా ఎక్కువగా సంస్కృతంలో దివ్యత్వాన్ని విశదీకరించే పదాలున్నాయి; జాగృత స్థితిని సిద్ధాంతీకరించడానికి, ధ్యానానుభవాల్ని విశదీకరించడానికి మరిన్ని నిర్దుష్టమైన పదాలున్నాయి. సంస్కృతం అతీంద్రియమనో (Higher Mind) భాష కావడం వల్ల దాని నియమాలను, స్పందనా రీతులను తెలుసుకోవడానికి దోహదం చేస్తుంది. దేవతల, అతీంద్రియ మనోస్థితుల భాషగా ఆయా స్థితులను, శక్తులను పొంద జేస్తుంది. తెరుస్తుంది. దేవతల - అతీంద్రియ మనస్థితుల - భాషగా ఆయా స్థితులను, శక్తులను పొందే మార్గం సుగమం చేస్తుంది.

సంస్కృత భాష రూపం

సంస్కృతం ఐదు ప్రాథమిక బీజాల నుండి వ్యుత్పన్నమౌతోంది. అవి అ, ఇ, ఉ అనే మూడు అచ్చులు, ఋ, అనే అర్ధాచ్చులు. ఈ ఐదు బీజాలు తమవైన మూల గుణాలు, అర్థాలు, శక్త్యాత్మక ప్రభావాలు కలిగి వున్నాయి.

ఈ ఐదు ప్రాథమిక బీజాలు ఐదు శ్రేణుల హల్లులను సృష్టిస్తాయి. ఆయా శ్రేణులు సంబంధిత ప్రాథమిక బీజాల అర్థాలకు లక్షణాలను ప్రతిబింబించి విస్తృత పరుస్తాయి.

అ నుండి : క, ఖ, గ, ఘ, ఙ (కంఠము నుండి ఉచ్ఛరించబడి కంఠవ్యములు అనబడతాయి)

ఇ నుండి : చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ (తాలువు నుండి జనించి తాలవ్యములు అనబడతాయి)

ఉ నుండి : ప, ఫ, బ, భ, మ (పెదవులతో ఉచ్ఛరించబడి ఓష్ఠ్యములు అనబడతాయి)

ఋ నుండి : ట, ఠ, డ, ఢ, ణ (మూర్ధము నుండి జనించి మూర్ధన్యములు అనబడతాయి)

ఌ నుండి : త థ, ద, ధ, న (దంతములచే పలుకబడి దంతవ్యములు అనబడతాయి)

ఈ విధంగా ఐదు ప్రాథమిక బీజాల నుండి 25 హల్లులు జనించాయి.

సంస్కృతంలో 16 అచ్చులున్నాయి. అ, ఇ, ఉ లకు హ్రస్వ, దీర్ఘ రూపాలున్నాయి. దీర్ఘ రూపాలు ఆ, ఈ, ఊలు, కంఠవ్యములు, తాలువ్యములు కలిసి జనించిన శబ్దాలు ఎ,

---

రిస్తాయి. సంస్కృతం సంస్కృతి గని. గని నుండి కావలసిన పదార్థాలను వెలికి తీసి వాడుకొనునట్లుగా, దేశభాష లెన్నింటినో అభివృద్ధి పరచుకొనవచ్చును.'' అని సంస్కృత భాషావైశిష్ట్యాన్ని వివరించాడు.

మన సంస్కృతికి మూలకందమైన ప్రాచీన వాఙ్మయ రహస్యాలను, సౌందర్యాన్ని బాగా గ్రహించాలంటే సంస్కృత భాషా పరిజ్ఞానం అత్యంతావశ్యకమైయున్నది. వివిధ విషయాలందు పరిజ్ఞానమునకు ఎన్నో అనువాద గ్రంథాలున్నప్పటికినీ, ఆయా విషయాలందు నిక్షిప్తమైయున్న అంశాలను సహజ సౌందర్యాలను ఆస్వాదించుటకు మూల గ్రంథాలను పఠించడం అత్యావశ్యమై యున్నది. ఈ వాస్తవాలను గుర్తించే కీత్, మ్యాక్స్ ముల్లర్ మొదలైన పాశ్చాత్య భాషా పండితులు ఈ దేశానికి వచ్చి ఇక్కడి భాషయైన సంస్కృతాన్ని బాగా అధ్యయనం చేసి, సంస్కృత భాషా సారస్వత వ్యాసంగానికే తమ జీవితాలను ధారపోశారు.

బోధనాశక్యంగాని భావాలను సైతం వ్యక్తీకరింపగల సౌలభ్యం, వివిధ పద జాలాలతో కల్గిన పరిపూర్ణత్వం, సుదీర్ఘోన్నత భావాలను సైతం సంక్షిప్తీకరించి చెప్పగల సౌకుమార్యం, భావపుష్టికై నిత్యనూతన పదజాలాలను సృష్టించుకొన జాలిన సామర్థ్యం మొదలైన ఉన్నత భాషకుండవలసిన లక్షణాలన్నీ సంస్కృతభాషకున్నవి.

ఈ వైశిష్ట్యాన్ని తెలుసుకొన్నందువల్లనే 1786లో సర్ విలియమ్ జోన్స్ అనే పాశ్చాత్య భాష కోవిదుడు, ''సంస్కృతభాష - దాని ప్రాచీనత ఎంతటిదైనప్పటికీ ఆశ్చర్యకరమైన నిర్మాణం కలిగియున్నది. ఈ భాష గ్రీకు కన్న నిర్దుష్టతనూ, లాటిన్ కన్న పరిపూర్ణతనూ కల్గియున్నది. లాటిన్ గ్రీకు భాషలకన్నా పరిపక్వతను సంతరించుకున్నది.'' అని కీర్తించాడు.

యావత్ ప్రపంచం నాగరికతకు నోచుకోని కాలంలోనే భారతీయులు అత్యుత్తమ

ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔలు ఆరు. ఇవికాక ఋ, ల దీర్ఘరూపాలు ఋ, లు రెండు. ఇవి సాధారణంగా ఉపయోగంలోకి రావు. ఇవికాక ముక్కుతో పలికే, అం, ఒత్తి పలికే అః శబ్దాలున్నాయి.

అచ్చులకు, హల్లులకు మధ్య తొమ్మిది అర్ధాచ్చులు, ఒత్తక్షరములు ఉన్నాయి. అవి య, ర, ల, వ, హ, స, శ, ష, క్షలు.

ఈ 50 అక్షరములు కుండలినీ దేవి కంఠహారంగా తయారవుతాయి. అదే వాక్ శక్తి. ఈ 50 అక్షరములు అంతఃశరీరంలోని వివిధ చక్రాలలో నివశిస్తాయి.

ఉపనిషత్తుల అనుసారం - అచ్చుల శ్రేణి ఆత్మ లేదా జీవుని (Indra) కి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. హల్లులు ఒక అవధికి లోబడి, అచ్చుల సహకారం లేకుండా పలుకబడవు కాబట్టి, అవి భౌతిక పదార్థానికి లేదా మృత్యువుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. అర్ధాచ్చులు, ఒత్తక్షరాలు ప్రజాపతికి - ఆత్మను పదార్థంగా మార్చే సృజనాత్మక శక్తికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. **(సశేషం)**

సంస్కృతీ సంపన్నులుగా వెలిగారు. భారతీయుడు తన మనస్సును సృష్టి రహస్యాలపై మరలించి తన విమర్శనా జ్ఞానశక్తితో దర్శించిన తత్త్వములను 'మంత్ర' రూపమున వెలయింప జేసినాడు. ఆ మంత్ర సముచ్చయములే క్రమంగా వేదములైనవి. సాయణాచార్యుల వారు వేదములకు సమగ్ర భాష్యములను రచించి వానిని సులభ గ్రాహ్యముగా తీర్చిదిద్దారు.

సంస్కృతం ధాతుజన్య భాష. ఇందు రెండువేలకు పైగా ధాతువులు మనకు కనిపిస్తాయి. ఇవి కేవలం వ్యవహారమున మాత్రమే. వైదిక భాషకు సంబంధించినవి సౌత్రములై నట్టివి ఇంకనూ రెండువేల ధాతువులుండ వచ్చునని ప్రాజ్ఞుల ఉవాచ. ఇన్ని వేల మూల ధాతువులున్నట్టి భాష ఈ జగత్తులో మరేదీ లేదు. ఈ ధాతువులనుండి చిత్రవిచిత్రములగు ఎన్నో రూపాలను కల్పించుకునే అవకాశముండుటవల్లనే ఇది 'శబ్దవైశాల్యత' కల్గియున్నది.

కాలక్రమేణా సంస్కృత భాషలో కొంత మార్పు కలిగింది. ఈ భాషను సంస్కరించుటకై ఐంద్రము, చాంద్రము మొదలైన నూతన వ్యాకరణము లేర్పడినవి. ఈ వ్యాకరణములలో ఉత్తమోత్తమంగా నిల్చింది పాణినీయ వ్యాకరణము. ఇది కేవలం శబ్దశాస్త్ర గ్రంథముగనే గాక, నాటి భారతీయ సంస్కృతీ సాహిత్యాలను ప్రతిబింబింపజేసే గ్రంథంగా వెలసింది. సోవియట్ దేశానికి చెందిన ప్రొఫెసర్ స్కెర్ బాట్స్కి ''పాణినీయ వ్యాకరణ - మానవ ప్రతిభ సృష్టింపగల విషయాలలో అత్యున్నతమైనది.'' అని ప్రశంసించెను.

ఈ భాషకున్నట్టి నిర్దుష్టతను, పరిపూర్ణతను, హేతువాద నిబద్ధతను చూచి జర్మన్ భాషా పరిశోధకులు సంస్కృత భాషాధ్యయనమునకు పూనుకొని తమ దేశంలో ఈ భాషాధ్యయన శాఖను ప్రత్యేకంగా ఏర్పరచుకున్నారు.

అయితే కొందరు సంకుచితులు సంస్కృతం జీవద్భాష కాదని, ఇది పాణిన్యాది వైయ్యాకరణులు సూత్రబద్ధ మొనరించి నిరోధించుట చేనేడిది జనసామాన్యంలో లేనందున మృతభాషగా మారినది అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని ఇది ఎంతమాత్రమూ అంగీకార యోగ్యం కాదు. పాణిని తర్వాత కాలమున కూడా సంస్కృతభాష అనంతంగా పెంపొందింది. ఈయన పిదప నూటాయేబది సంవత్సరాలకు 'వరరుచి' యను వ్యాకరణవేత్త తన 'వార్తికము'ల ద్వారా పాణినీకృత వ్యాకరణమును సంస్కరించాడు. ఇతని అనంతరం 'పతంజలి మహర్షి' దీనికి సమగ్రభాష్యమును రచించెను. ఈ మహర్షి కృతమైన భాష్యమే 'మహాభాష్యము'ను పేర జగత్ప్రసిద్ధిగాంచినది. అందుకే ''महा भाष्यं वा पठनीयं महा राज्यं वा पालनीयं'' (మహాభాష్యం పఠింపదగినది లేదా మహా రాజ్యం పాలింపదగినది) అనే ఆర్యోక్తి ప్రచారమున ఉన్నది. మునిత్రయముగా గణుతికెక్కిన పాణిని, పతంజలి, వరరుచి వ్యాకరణవేత్తలు నాటి సంస్కృతానికి సమగ్రరూపాన్నిచ్చి మనకు కానుకగా బహూకరించారు.

ఈ సందర్భంగా మన తొలి ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూగారి అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొందాం.

"If I was asked what is the greatest treasure which India posses? and what is her heritage? I would answer inharitatinly it is the Sanskrit language and literature that it contains."

(ఒకవేళ నన్నెవరైనా భారతదేశపు గొప్ప సంపద ఏది? మరియు దాని యొక్క గొప్పదనమేమి? అని ప్రశ్నిస్తే. దానికి ''సంస్కృత భాష మరియు సంస్కృత సాహిత్యము'' అని, ఖచ్చితంగా సమాధానమిస్తాను.)

విశ్వజనీనతకు ఆధారం భారతీయత, భారతీయతకు మూలాధారం సంస్కృత భాషా సాహిత్యాలు. నాడు అఖండభారతాన్ని నిలబెట్టిన సంస్కృతమే నేడు దేశ ప్రజలందరినీ జాతి, కుల, మత, వర్గ, భాషా వైషమ్యాలకతీతంగా ఏక సూత్ర బద్ధులను చేయగలదనడంలో ఎంతమాత్రమూ సందేహంలేదు. సంస్కృతం కేవలం భాష మాత్రమే కాదు. అది వ్యక్తి సంస్కారానికి ప్రథమ సోపానం. జాతీయ సమైక్యతను సాధించే ఏకైక సాధనం. యావత్ భారతీయతకు ఆత్మవలె వెలుగొందుచున్నట్టి సంస్కృత భాషా వ్యాప్తికై అందరం సమైక్యంగా కృషిచేద్దాం. సంస్కృతం ద్వారా సనాతన భారత జాతిని మరల గురు స్థానంలో నిలబెడదాం. ✦

విశ్వశక్తిని జాగృతం చేసి అద్భుతాలు సాధించే 'రే

'రేకీ నిపుణులు' మధురకవి శ్యామలరావు

ఈ మధ్య కాలంలో రేకీ అనే మాట చాలా మంది నోటెంట వినబడుతూంది. రేకీ ద్వారా చాలామంది శారీరక, భావోద్రేక, మానసిక వ్యాధులు నయమవుతున్నాయని, పిల్లలు బాగా చదువు సంధ్యలలో గురి చూపుతున్నారని, కుటుంబాలలో ఆనంద ఆరోగ్యాలు, మనశ్శాంతి లభిస్తున్నాయని వగైరా వింటున్నాము.

అవును. నిజమే. రేకీ అంటే విశ్వ వ్యాప్తమై, శక్తిమంతమై దివ్యభావనా తరంగాలను వెదజల్లే విశ్వ చైతన్య భగవత్‌శక్తి!

'రేకీ' అనే మాట జపాను భాష. దీని అర్థం ఇలా ఉంటుంది... 'రే' అంటే విశ్వ వ్యాప్తమై ఉన్న జీవశక్తి, 'కి' అంటే మొదటి మాటలోని శక్తే, కంపనాపూరితమైనది అనుకోవచ్చు. అంటే రేకీ అన్నది భగవంతుని శక్తి, ప్రతి జీవకణాల్లో ఉన్న అద్భుత ప్రాణశక్తి, ప్రేమశక్తిగా అనుకోవచ్చు. ఇది ఒక భూగ్రహానికే కాక విశ్వంలో ఉన్న శక్తి. ఈ 'కి'నే చైనా భాషలో 'చై' అని, 'ప్రాణ' అని మనం, Bio-Plasmic Energy అని రష్యాలో 'క' అని ఈజిప్ట్ దేశవాసులు, పాళీభాషలో 'ఏకాంకర్' అని అంటారు.

మానవుడు పుట్టిన దగ్గర నుండి జీవితంలో సుఖసంతోషాల కోసం మనశ్శాంతి కోసం పోరాడుతూనే వున్నాడు. జవర నుండి, రోగాలు, రుగ్మతల బారి నుండి ఎలాగైనా తప్పించుకుని హాయిగా ఉండాలని తపన పడుతూనే ఉన్నాడు. కొందరు సిద్ధులు, గురువులు, జ్ఞానులు, ద్రష్టలు మానవాళిని ఉద్ధరించే ప్రయత్నంలో అనేకమైన మార్గాలు చూపెట్టారు. కానీ సామాన్య మానవునికి అవి అర్థం కాక, ఆచరణ తెలీక తికమక పడుతున్నాడు. వైద్యులు, మత గురువులు మనిషి శారీరక, మానసిక, భావోద్రేక జనిత రోగాలని నయం చేస్తున్నా, మనిషి తృప్తికరంగా లేదని భావిస్తున్నాడు. పురాణ కాలంలో, (ఈ రోజుల్లో అక్కడక్కడ) జరిగిన అత్యద్భుత స్పర్శ, భావనా శక్తులతో రోగ నిర్మూలన చేసే ప్రక్రియలు మనకు ఆశ్చర్యం కల్గించుతాయి.

అలాంటి శక్తులు ఏమిటి? అవి అందరికీ సాధ్యమా? అసలు ఆ ప్రక్రియ ఏమిటి?

అదే భగవద్వర ప్రసాదమైన రేకీ శక్తి. ఎవరైనా సరే మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థిస్తే వారికి లభించే 'విశ్వ చైతన్య శక్తి.''

రేకీ పుట్టు పూర్వోత్తరాలు ఎవరికీ తెలియవు. నమ్మినా, నమ్మకపోయినా (చానలింగ్) అనుసంధానం ద్వారా తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే, రేకీ పుట్టుక భూమితోనే నని, సహస్ర బాహువులతో అనేకమైన దేవతలు అదే సమయంలో ఉద్భవించారని, ఇవన్నీ శివుని ప్రభావం వలన కలిగాయని, ఆయనకి మనం ఈ అద్భుత శక్తి ప్రసాదించినందుకు సర్వదా ఋణపడి, కృతజ్ఞతా భావం చూపాలని, మానవుడు భూమిమీద అవతరించినప్పుడు రేకీ శక్తి అతని శరీరంలో అనుసంధానించబడిందని, దానివలన అతను రేకీకి హక్కుదారుడని చెప్ప బడింది.

జీవరాసులలో రేకీ ఉంది. రేకీ లేనిదే జీవం లేదు. శక్తి లేదు. అదే ప్రాణశక్తి, ప్రేమ శక్తి.

అలా ఆవిర్భవించిన రేకీని పూర్వం ''ము'' (mu) అనే నాగరీకులు పాఠశాలలో, విద్యా లయాల్లో బోధించేవారని, చాలామంది గురు వులు ఉండేవారని తెలుస్తుంది. ఆ నాగరికత భూమికి కలిగిన సహజ పరిస్థితుల మార్పు వలన, నశించిపోయింది. ప్రజలు వలసలుగా వివిధ దేశాలు చేరారు. ఏవో కొందరి గురువుల దగ్గర మాత్రం నిక్షిప్తమై అతి రహస్యంగానూ, పవిత్రంగానూ రేకీ ఉండిపోయింది.

ఆ రేకీ శక్తిని గత శతాబ్దంలో వెలికితీసి మానవాళి సుఖ శాంతుల కోసం అందించిన ఘనత జపాను దేశస్థుడయిన ''డా|| మికావ్ ఉసైకి దక్కుతుంది. ఆయనకి శత సహస్ర నమో వాకములు.

క్లుప్తంగా ఆయన చరిత్ర :

జపాను క్యోటో విశ్వ విద్యాలయంలో డా. ఉసై 1800 శకం చివరి భాగంలో పని చేసేవాడు. ఒకరోజు విద్యార్థులు ఆయనని ఒక ప్రశ్న వేశారు. హిందూ, టిబెట్ దేశాలలో యోగులు కొందరు ఏ శక్తి ద్వారా స్పర్శ మాత్రంతోనే రోగులను విముక్తులుగ చేసే వారు అని. దానికి జవాబు డా|| ఉసై దగ్గర లేదు. దీర్ఘంగా ఆయన ఆలోచించేడు. 'అవును, ఏమిటా ఆ శక్తి?' స్వయంగము తెలుసుకోదలచి ఆయన ఉద్యోగానికి

రాజీనామా చేసి అనేక సంవత్సరాలు బౌద్ధ గురువులతోను, మత ప్రవక్తలతోను చర్చలు జరిపాడు.

అమెరికాలో 7 సం॥ పాటు మతాల్ని పరిశోధించాడు. ఎవరికీ ఏదీ ఇతమిత్థంగా తెలిసినట్లు చెప్పలేదు. పవిత్ర హిందూ, టిబెట్ గ్రంథాలు సంస్కృత భాషలో ఉండడం వలన ఆయన సంస్కృతం నేర్చుకున్నాడు. చైనా, టిబెట్, ఉత్తర హిందూ దేశంలోని గురువులతో చర్చలు జరిపాడు. గ్రంథాలన్నీ తిరగేసాడు. చివరకు జపాను చేరి అతి పురాతనమైన బౌద్ధ సూత్రాలని నిశితంగా పరిశీలించాడు.

చివరికి భగవత్కృప కలిగింది. అంత వరకు అన్వేషిస్తున్న విషయాలు ఆయనకు కొన్ని సంస్కృత గ్రంధాలలో కన్పించాయి. కొన్ని సూత్రాలు, చిహ్నాలు అతి సూక్ష్మంగాను, సులువుగాను ఉన్నాయి. బుద్ధ భగవానుడు వాటిని ఉపయోగించే మానవుల రుగ్మతలని నిర్మూలించేవాడు. కానీ ఒక చిక్కు వచ్చింది. ఆ చిహ్నాలు, సూత్రాలు ఎలా ఉపయోగించాలి? శక్తివంతంగా ఎలా చెయ్యాలి అనే విషయాలు చెప్పబడలేదు. డా॥ ఉసై గురువుల సలహాలతో ఆ విషయాలు తపస్సు ద్వారానే లభిస్తాయని గ్రహించాడు.

దగ్గరలో ఉన్న పవిత్ర పర్వతం 'కొరియామా'ని ఎక్కి అక్కడ 21 రోజులు ఉపవాస దీక్షతో తపస్సు చేసాడు. అది 21వ రోజు. ఉదయం, ఇంకా చీకటిగానే ఉంది. ఆయన ధ్యానం చేసేలోపల తూర్పు దిశలో ఒక కాంతి రేఖ కన్పించింది. అది అతి త్వరగా పెద్ద గోళాకృతి పొంది తనవైపే ప్రయాణించింది. ఆయన మొదట్లో దానిని చూచి భయం చెంది పారిపోవాలనుకున్నాడు. ఆ కాంతి అతని ముందు నిలబడి ఉంది. తను ధైర్యం పొందాడు. ఇన్నేళ్ళ అన్వేషణకి ఫలితం వచ్చిందనుకున్నాడు. అంతలో ఆ కాంతి ఆయన ఆజ్ఞా చక్రాన్ని దూసుకుని లోపలికి ప్రవేశించింది. కొంచెంసేపు ప్రాణం పోయిందనుకున్నాడు. తెలివి వచ్చేసరికి ఆయన చుట్టూ అద్భుతమైన కాంతి నిండి ఉంది. అతని శరీరం అనంతమైన ఆనందంతో ఆ కాంతిలో తేలుతోంది. తన చుట్టూ ఇంద్ర ధనుస్సు రంగులతో లక్షలాది వెలుగు బుడగలు నాట్యమాడేయి.

తర్వాత ఆయన సూత్రాలలో చూచిన సంస్కృత చిహ్నాలు ఒక్కొక్కటి ఆయన ముందు ఆవిర్భవించాయి. అవి మెరుస్తూ కాంతివంతంగా బంగారు రంగులో ఉన్నాయి. ''అవును అవే నేను చూచినవి'' అనుకున్నాడు. ఆ చిహ్నాలన్నీ ఆయన మస్తిష్కంలో ధృవపరచబడే వరకూ ఉండి, ఉపయోగ మార్గం తెలిసేంత వరకు కన్పించాయి.

ఈ చిహ్నాలు గ్రహించు. మరువవద్దు. పోగొట్టుకోవద్దు'' ఎవరో చెప్పినట్లు ఆయనకు తోచింది. ఆయన ఆనందాతిశయంతో అన్నాడు. 'అవును. నేనన్నీ ఆస్వాదించాను. వీటిని మరువను, పోగొట్టుకోను'' అన్నాడు. అలా చాలాసేపు ఆనందంలో ఉన్నాడు. తెలివి వచ్చి చూచేసరికి సూర్యుడు నడినెత్తి మీదకి వచ్చాడు.

ఆయనలో అద్భుతమైన శక్తి చైతన్యంతో నిండింది. 21 రోజులు ఉపవాసపు ప్రభావం ఏమీ లేదు.

అదే ప్రప్రథమ రేకీ ఉపదేశం. అదే ఆయన ద్వారా పునరుద్ఘాటం చెయ్యబడిన రేకీ శక్తి!

తర్వాత ఆయన నూతనోత్సాహంతో కొండ క్రిందికి దిగసాగాడు. కాలి బొటనవ్రేలు రాయికి తగిలి చితికి రక్తం కారడం జరిగింది. ఆయన బాధతో దాన్ని చేతితో అదిమి పట్టుకున్నాడు. ఆశ్చర్యం. అది వెంటనే నయమయ్యింది. అది ఆయన రేకీ ద్వారా జరిగిన మొదటి అలౌకిక ఘటన (Miracle).

త్రోవలో ఒక చోట ఆగి ఆహారం భుజింప సాగాడు. అందరూ ఆయన్ని చూచి 21 రోజుల ఉపవాసానంతరం అలా ఆహారం తినడం ప్రమాదం అన్నారు. ఆయనకేమీ అలాంటిది జరగలేదు. అది రెండవ అద్భుతం. ఆ వసతి గృహపు యజమాని మనుమరాలు పంటి నొప్పితో అమితంగా బాధపడుతోంది. డా॥ ఉసై గారి హస్త స్పర్శ వలన ఆమె ముఖం వాపు తగ్గి పన్ను నొప్పి పూర్తిగా తగ్గడం ఆరంభించింది. అది ఆయన చేసిన మూడవ అద్భుతం. ''తాతా! ఈయన సాధారణ బౌద్ధ భిక్షువు కాదు సుమా'' అంది ఆమె.

తర్వాత ఆయన జపానులోని 'క్యోటో' పట్టణానికి చేరాడు. అక్కడున్న అనేకమందికి వ్యాధి నిర్మూలన చేసాడు.

బిచ్చగాళ్ళ నిలయానికి వెళ్ళి వాళ్ళ బాధలను చూచి జాలిపడ్డాడు. తనకు ఉన్న విద్యతో, శక్తితో వాళ్ళందరి బాధా నివృత్తి చేసాడు. అలా కొంత కాలం గడిపాడు.

కొన్నాళ్ళకు వీళ్ళలో కొంతమంది బిచ్చగాళ్ళు తిరిగి వచ్చారు. డా॥ ఉసై వాళ్ళని ప్రశ్నించాడు, ఎందుకు తిరిగి వచ్చారని. దానికి వాళ్ళు అన్నారు కదా ''మీరు మమ్మల్ని నయం చేసారు. మాకు రోగాలు పోయాయి. ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయాము. కాని అక్కడ భార్య, పిల్లలు, పనులు ఆ సంసార బాధలు మాకొద్దు. ఈ బిచ్చగాళ్ళ కేంద్రమే మాకు బాగుంది. అసలు ఇంతకీ మాకు చికిత్స చెయ్యడానికి మీకు ఎవరు హక్కునిచ్చారు?'' అని ప్రశ్నించారు.

ఆ జవాబులు విని డా॥ ఉసై ఆశ్చర్యపోయాడు. విలపించాడు. మనుషులను నయం చేసేటప్పుడు రేకీ ప్రక్రియలో ముఖ్యమైన కృతజ్ఞత, బాధ్యతా భావాలు వాళ్ళకి చెప్పలేదు. ఆయన అప్పటినుండి కొన్ని నిశితమైన నిబంధనలని, సూత్రాలని తయారు చేసాడు. అవి 'రేకీ' గురువులందరూ తప్పనిసరిగా పాటించాలని నిర్దేశించాడు.

(సశేషం)

గ్రహములు – గుణములు పట్టికలు

గత సంచికలలో, నవరత్నాలు వాటి అధిపతులు, మిత్ర శత్రు క్షేత్రాలలో వాటి శుభా శుభాలు తెలుసుకున్నాం. అసలు, ఏ గ్రహానికి ఏ క్షేత్రం ఎటువంటి గుణం కలదో తెలుసుకుందాం.

స్వక్షేత్రం అంటే సొంత యిల్లు అన్న మాట. సామాన్యంగా సొంత యింట్లో ఎవరైనా ఎంత సుఖంగా, బలంగా ఉంటారో ఆయా గ్రహాలు తమ స్వక్షేత్రంలో అంత బలంగా ఉంటాయి. ఉచ్ఛ క్షేత్రాలలో ఉన్న గ్రహాలు స్వక్షేత్రంలో ఉన్నదానికన్నా బలంగా అధికారికంగా ఉంటాయి. (ఒక అధికారి తన యింట్లో కన్నా తన ఆఫీసులో ఇంకా ఎక్కువ బలవంతుడయినట్లుగా) నీచ క్షేత్రంలో ఉన్న గ్రహం బలహీనుడు. మిత్ర క్షేత్రం, శత్రు క్షేత్రం అన్న మాటల అర్థం స్పష్టంగానే ఉంది గదా! ఆ క్షేత్రాలలోని గ్రహాలు బలవంతులు. అవ్వన్నీ తెలియాలంటే ఈ క్రింది పట్టికలు జాగ్రత్తగా గమనించండి.

గ్రహములు - క్షేత్రములు పట్టిక

గ్రహములు	స్వక్షేత్రము	ఉచ్ఛక్షేత్రము	నీచక్షేత్రము	మిత్రక్షేత్రము	శత్రు క్షేత్రము
రవి	సింహము	మేషము	తుల	ధనుస్సు, మీనము	వృషభము, మిధునము, కర్కాటకము కన్య, వృశ్చికము, మకరము, కుంభము
చంద్ర	కర్కాటకము	వృషభము	వృశ్చికము	వి ఎధునము, కన్య, ధనుస్సు, మీనము	మేషము, సింహము, తుల, మకరం, కుంభం
కుజుడు	మేషము వృశ్చికము	మకరము	కర్కాటకము	వృషభము, మిధునము కన్య, తుల	సింహము, ధనుస్సు కుంభము, మీనము
బుధుడు	మిధునము కన్య	కన్య	మీనము	మేషము, వృషభము, కర్కాటకము, తుల వృశ్చికము, ధనుస్సు, మకరము, కుంభము	సింహము
గురువు	ధనుస్సు మీనము	కర్కాటకము	మకరము	వృషభము, మిధునము సింహము, కన్య, తుల, కుంభము	మేషము, వృశ్చికము
శుక్రుడు	వృషభము తుల	మీనము	కన్య	మేషము, మిధునము వృశ్చికము, ధనుస్సు, మకరము, కుంభము	కర్కాటకము సింహము
శని	మకరము కుంభము	తుల	మేషము	వృషభము, మిధునము, కన్య, ధనుస్సు మీనము	కర్కాటకము సింహము వృశ్చికము
రాహువు	కన్య	వృషభము	వృశ్చికము	మిధునము, కన్య, తుల, ధనుస్సు మకరము, మీనము	మేషము, కర్కాటకము సింహము, కుంభము
కేతువు	కుంభము	మీనము	కన్య	మిధునము, తుల, వృశ్చికము, ధనుస్సు, మకరం, మీనం	మేషం, కర్కాటకం సింహం

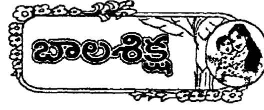
శ్రీమతి వి.వి.యల్. రజ్యోతి ఎమ్.ఎ.

	స్వనక్షత్రములు	వింశోత్తరీ దశాసంవత్సరములు	మిత్రగ్రహములు	శత్రు గ్రహములు	సమగ్రహములు	ధాన్యము	రత్నము	అధిదేవత
రవి	కృత్తిక, ఉత్తర ఉత్తరాషాఢ	6	చంద్రుడు, కుజుడు గురువు	శుక్రుడు శని	బుధుడు	గోధుమలు	కెంపు	అగ్ని
చంద్ర	రోహిణి హస్త శ్రవణం	10	రవి బుధుడు	-----	కుజుడు, గురువు శుక్రుడు, శని	బియ్యము	ముత్యము	వరుణుడు
కుజ	మృగశిర చిత్త ధనిష్ఠ	7	రవి, చంద్రుడు గురువు	బుధుడు	శుక్రుడు, శని	కందులు	పగడము	కుమారస్వామి
బుధ	ఆశ్లేష జ్యేష్ఠ రేవతి	17	రవి, శుక్రుడు	చంద్రుడు	కుజుడు, గురువు శని	పెసలు	పచ్చ	విష్ణువు
గురు	పునర్వసు విశాఖ పూర్వాభాద్ర	16	చంద్రుడు కుజుడు	బుధుడు శుక్రుడు	రవి శని	శనగలు	పుష్యరాగము	శుక్రుడు
శుక్ర	భరణి పుబ్బ పూర్వాషాఢ	20	బుధుడు శని	రవి చంద్రుడు	కుజుడు గురువు	అలచందలు	వజ్రము	శని
శని	పుష్యమి అనూరాధ ఉత్తరాభాద్ర	19	బుధుడు శుక్రుడు	రవి చంద్రుడు కుజుడు	గురువు	నువ్వులు	నీలము	బ్రహ్మ
రాహు	ఆరుద్ర స్వాతి శతభిషం	18	----	----	-----	మినుములు	గోమేధకము	-------
కేతు	అశ్వని మఖ మూల	7	----	-----	----	ఉలవలు	వైఢూర్యం	

ఒకడు నుయ్యి తవ్వనారంభించాడు. నాలుగైదు బారలలోతు తవ్వి నీరు పడక మరోచోటు నిర్ణయించి అక్కడ యింకా లోతుగా తవ్వాడు. కాని అక్కడా నీరు పడకపోవటంతో మరో తావును నిర్ణయించి అక్కడా మరింత లోతుగా తవ్వాడు. కాని ఫలం కలుగలేదు. చివరకు విసిగి వేసారి ఆ పనినే విడిచి పెట్టేశాడు. ఈ మూడు నూతుల లోతూ కలిపి పాతిక బారలకు కాస్త తక్కువగా వుంటుంది. ఒకచోటు విడిచి మరోచోట తవ్వనారంభించడానికి బదులు తాను పడ్డ శ్రమలో సగమైనా ఓపికతో మొదటి నూతికే వినియోగించి వుంటే అతడికి నీరు లభించేది. ఈ మతం కాదని ఆ మతం, ఆ మతం కాదని మరో మతం - యీ విధంగా మతధర్మాలను ఊరక మార్చుకొనేవారి విషయంకూడ యిలాటిదే. ఏదైనా ఒక్క మతాన్ని నమ్ముకొని దాన్నే శ్రద్ధాభక్తులతో సాధన చేస్తే విజయం తప్పక చేకూరుతుంది.

- శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

మన గమ్యం
(కథ)

క్షణం వృథా చేయకుండా, కాలాన్నీ, సమయాన్నీ, ఉపయోగించుకోవాలని చెప్పుకున్నాము. సరే ఆ కాలాన్ని ఎలా గడపాలి? వ్యర్థ ప్రసంగాలతో కాకుండా, భగవన్నామంతో, మనకి నిర్దేశింపబడిన ధర్మము ఆచరిస్తూ, మోక్షానికై ప్రయత్నించాలి.

అలాగే ఎందుకు వుండాలి, యింకో విధంగా ఎందుకు గడపకూడదు? అన్న ప్రశ్నకి సమాధానంగా ఒక కథ చెప్తాను.

సముద్ర తీరంలో ఒక నౌక బయలు దేరడానికి సిద్ధంగా వుంది. ఆ నావ తెరచాప కొయ్యపై ఒక పక్షి వ్రాలి కూర్చుంది. ఇంతలో నావ పయనించడం ప్రారంభించింది. కొంత సేపయ్యాక, ఆ పక్షి ఎగరాలనీ చూసింది. తూరుపు దిక్కుగా ఎగిరింది. ఎటు చూసినా సముద్రమే. తిరిగి వచ్చి ఆ కొయ్య మీదే కూర్చుంది. ఈసారి పడమర దిక్కుగా ఎగిరింది. ఎటుచూసినా సముద్రమే!

చేసేదేమీ లేక, మళ్లీ ఆ కొయ్య దగ్గరికే వచ్చి కూర్చుంది. ఇంకోసారి ప్రయత్నించి, యింకోవైపు ఎగిరింది. ఎటు తిరిగినా అంతూ దరీ లేని సముద్రం. ఇక లాభం లేదనీ, ఎగిరే ప్రయత్నం మాని ఆ కొయ్య మీదే కూర్చుంది. కొంతసేపటికి నావ తీరం చేరింది. పక్షి స్వేచ్ఛగా ఎగిరిపోయింది.

మనమూ అంతే. సముద్రంలోని పక్షి ఎంత ఎగిరినా తీరం చేరక తప్పదు. మనం కూడా మోక్షమనే తీరం చేరక తప్పదు. సముద్రంలో పక్షిలాగా ఎంతో ప్రయత్నించినా అది సాధ్యమూ కాదు. అందుకనే భగవంతుడనే నావపై, భగవన్నామమనే కొయ్యని ఆశ్రయిస్తే ఆ నావే మనల్ని ఏ మాత్రం శ్రమపడకుండా తీరం చేర్చుతుంది.

(ఈ కథకి ఆధారం విష్ణు సహస్ర నామ పారాయణ సందర్భంలో ఒక భక్తుడు చెప్పినది)

ఎం. సత్యవతి

'విజ్ఞానం పోటీ – 9' ఫలితాలు

గత సంచిక (మార్చి '2000) లోని 'విజ్ఞానం పోటీ-9'కి వచ్చిన సమాధానాలు మే సంచికలో ప్రకటించ బడును. పాఠకుల కోరిక మేరకు ఈవిధముగా మార్పు చేయబడినది.

– సంపాదకుడు

జానపదం - రామపదం

కోతులు పుట్టిందెందుకురా?
కొమ్మలు విరిచేటందుకురా.
కొమ్మలు విరిచేదెందుకురా?
వారధి గట్టేటందుకురా.
వారధి గట్టేదెందుకురా?
లంకకు పోయేటందుకురా.
లంకకు పోయేదెందుకురా?
రావణు గొట్టేటందుకురా?
రావణు గొట్టెదెందుకురా?
సీతను తెచ్చేటందుకురా.
సీతను తెచ్చేదెందుకురా?
రామునికిచ్చేటందుకురా

(ప్రాచీన జానపద గీతం)

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం
సీతాపతిం రఘుకులాన్వయ రత్నదీపం ।
ఆజానుబాహుమరవింద దళాయతాక్షం
రామం నిశాచరవినాశకరం నమామి ॥

''లక్ష్మీసహితుడైన రాఘవుని, దశరథుని కుమారుని, అప్రమేయుని (కొలత కందని వానిని), సీతాపతిని, రఘువంశంలో రత్నదీపంలా ప్రకాశించిన వానిని, ఆజాను బాహుని, పద్మదళము వలె విశాలమైన కన్నులు కలవానిని, రాక్షసులను నశిప జేసిన వానిని – శ్రీరామచంద్రుని నమస్కరించుచున్నాను.''

ఈ శ్లోకంలో రామవంశం, రాముని రూపవైభవం, దనుజ భావాలను నశింప జేసే వీరత్వం (అవతార లక్ష్యం) చెప్పబడింది.

పిల్లలు కంఠస్థం చేయదగిన సాంప్రదాయ శ్లోకాలలో ఇది ఒకటి.

విజ్ఞానం పోటీ - 10

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునామాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ -10'కి అని వ్రాయడం మరచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసిన వారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/-లు చొప్పున (రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 15 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి. సమాధానాలు మే 20వ తారీఖులోపు పంపాలి.

1. 'విష్ణు సహస్ర నామ స్తోత్రం' ఏ గ్రంథంలో చెప్పబడింది?
2. దక్షయజ్ఞ వినాశనం కోసం శివుని జట నుండి ఉద్భవించిన వాని పేరు?
3. నటరాజస్వామి ఏ క్షేత్రంలో నున్నాడు?
4. నారదుడు ఎవని కుమారుడు?
5. ఉగాది పండుగ ఏ తెలుగు మాసాన, ఏ తిధిన వస్తుంది?
6. శ్రీకృష్ణుడు పుట్టిన తిథి?
7. 'హేరంబుడు' అనే పేరు ఏ దేవునికి ఉంది?
8. సీతాదేవి తండ్రి పేరు?
9. 'వైనతేయుడు' అని ఎవరిని అంటారు?
10. శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస పూజారిగా కొలిచిన దేవి పేరు?

హితవచనం

సంసార విషవృక్షస్య
ద్వేఫలే అమృతోపమే ।
కావ్యామృతరసాస్వాదః
సజ్జనైస్సహ సంగమః ॥

"ఈ జీవితమనే బాధల విషవృక్షానికి రెండే రెండు అమృత ఫలాలున్నాయి. ఒకటి కావ్యామృత రసాస్వాదం, రెండు - మంచి వారితో సాంగ్యత్యం."

మంచి పుస్తకాలని చదివితే - మంచి ఆలోచనలు, స్పందనలు కలుగుతాయి. మంచివారి స్నేహం మనపై మంచి ప్రభావాన్ని చూపించి, జీవితాన్ని సక్రమంగా, ఆనందమయంగా ఉంచుతుంది.

మంచి మంచి కావ్యాలు చదవడం బాల్యం నుంచి అలవాటు చేయాలి. కనీసం మహాకవుల పేర్లు, వారి కావ్యాల పేర్లు, అందులో విశేషాలు చిన్నప్పటి నుండీ పరిచయం చేస్తూ, ఆసక్తి కలిగిస్తే... క్రమంగా పిల్లలు వాటిని అర్థం చేసుకోగలిగే స్థితికి వెళతారు.

ఉత్తమ భావాలున్న కావ్యాలు చదివి, ఆలోచించి పొందే ఆనందం 'రసానందం' అంటారు. అది మంచి సంస్కారాలనిచ్చి, ఉన్నత జీవనాన్ని సమకూర్చుతుంది.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 6కి జవాబులు

21. తన వైభవం చూసి పాండవులూ ద్రౌపదీ మనసులో కుమిలిపోవాలని అర - 5-350
మిత్రజన మోదంబును శత్రుజన భేదంబును గదా
సంపదలకు దగియెడు ఫలంబు అని కర్ణుడు ప్రేరేపిస్తాడు.
22. మాంసం అమ్ముకొనే బోయవాడు : కౌశికునకు పతివ్రత పంపితే కౌశికుడు ధర్మవ్యాధుని దగ్గరకు వెళ్ళి ధర్మములు వింటాడు.
23. భీముడు : జూదమాడినందుకు. అపుడు అర్జునుడు వారించారు. సభా - 2-223.
24. దుర్యోధనుని సేవకుడు : ద్రౌపదిని సభకు తీసుకురావడానికీ అనుద్యూతానికి ధర్మరాజుని తీసుకురావడానికీ ఇతడే వెళ్ళాడు.
25. భృగుడు : గర్భవతి అయిన తన భార్య పులోమను అగ్ని ప్రజ్వరిల్లజేయమని భృగుడు నదికి వెళ్ళాడు. ఇంతలో పులోముడనే రాక్షసుడు వచ్చి ఆమెను చూశాడు. "ముని ఉన్నారా?" అని అగ్నిని అడిగాడు, లేదని అగ్ని సమాధానం చెప్పాడు. వెంటనే ఆ రాక్షసుడు పులోమను ఎత్తుకొని పోయాడు. అపుడు భృగుడు అగ్నిని సర్వభక్షకుడవు కమ్మని శపించాడు. ఆది 1-139
26. సర్వదమనుడు : అతడు అడవిలోని జంతువులన్నిటినీ దమించేవాడు (అణచి ఉంచేవాడు) అందుచేత సర్వదమనుడయ్యాడు.
27. ధౌమ్యుడు : ఇతడు పాండవుల పురోహితుడు. 4-1-117
28. యుయుత్సుడు.
29. జర అనే రాక్షసిచే సంధింపబడినవాడు.
30. కర్ణుడు :
ఎల్లవారు నెఱుగనొల్లని ధర్మువు
బేల! నీకు చెప్పనేల వలసె?
చిఱుతవాని కింత తఱుసంటి పలుకులు
సన్నె వృద్ధజనములున్నచోట
అని వారించాడు. సభా 2-228
31. పృథ యొక్క కొడుకు కనుక : సంస్కృతంలో పార్థ శబ్దః పాండవులందరికీ ప్రయోగించారు.
32. మనస్సు : గాడ్పు కంటె మనసు కడు శీఘ్రగతి అరణ్య 7-434

పిప్పళ్ళు

డా॥ గాయత్రి

త్రిఫలాల వలెనే, సమాన లక్షణాలున్న మరో మూడు ద్రవ్యాలను ఒకటిగా చేర్చి, ''త్రికటు కాలు'' అని నామకరణం చేశారు, ఆయుర్వేద సంహితకారులు. అవి శొంఠి, మరీచం (మిరియాలు), పిప్పలీ (పిప్పళ్ళు). ఈ సంచికలో పిప్పళ్ళ గురించి పరిచయం చేస్తాను. సంస్కృతంలో పిప్పళ్ళని - ''పిప్పలీ'' అంటారు. ఆధునిక వృక్షశాస్త్రం పిప్పళ్ళని మిరియాల జాతిలో చేర్చింది. (పిప్పలిని - Botanicalగా Piper Longum అనీ, మిరియాలని Piper Nigrum అనీ అంటారు.)

పిప్పలి వీర్యపరంగా మిరియాల కంటె మృదువయినది. తీగకి కాసిన ఎండుకాయల్ని ప్రధానంగా ఔషధంగా వాడతారు. దీని వేరుని 'పిప్పలీమూలం' అనే పేరుతో మందుల్లో చేర్చుతారు.

- శొంఠి, మిరియాలలాగానే, పిప్పళ్ళు కూడా ఆకలిని కలిగేలా చేస్తాయి. జీర్ణశక్తిని పెంచుతాయి.
- ఉబ్బసం (Bronchitis) ఉన్నవారు పిప్పళ్ళతో కషాయం కాచి తాగడం వలన ఉపశమనం కలుగు తుంది.
- 'అకారణం'గా శరీరం శుష్కించిన వారు రోజూ రెండు పూటలా, గ్లాసుడు ఆవు పాలలో దాదాపుగా ఒక చెంచాడు పిప్పలీ చూర్ణం కలుపుకుని తాగుతూన్నట్లయితే, నెమ్మదిగా శరీరం సామాన్య స్థితికి వస్తుంది. పిప్పలీ చూర్ణం వలన, తాగిన పాలు జీర్ణమయి శరీరానికి శక్తినిస్తాయి.
- కీళ్ళనెప్పులతో బాధపడేవారు పిప్పలీ చూర్ణం ఒక గ్రాము ప్రతిరోజూ రెండు పూటలా గోరువెచ్చని నీటితో రెండు నెలల పాటు వాడాలి.
- ప్రసవించిన స్త్రీలలో రక్తస్రావం అధికంగా కాకుండా ఉండడానికి - పిప్పళ్ళతో తయారయిన లేహ్యాలూ మొదలయినవి వాడడం సాధారణ విషయం.

రోగి ప్రకృతిని, రోగ ప్రకృతిని అనుసరించి, పిప్పళ్ళని తేనె, నెయ్యి, చక్కెర, సైంధవ లవణం - మొదలయిన ద్రవ్యాల అనుపానంతో వాడతారు. పిప్పళ్ళని వాతాహరంగా వాడవలసినప్పుడు శొంఠిలో కలిపి; కఫహరంగా వాడాలంటే మిరియాలతో కలిపి వాడుతూంటారు.

పిప్పళ్ళు - 'పిప్పలీ చూర్ణం'గా వాడకం తక్కువ. పిప్పలీ ఆసవం, గుడపిప్పలి అనే పేర్లతో లభిస్తోంది. రకరకాల లేహ్యాలలో, ఆసవ అరిష్టాలలో, మాత్రలలో పిప్పలి తప్పనిసరిగా ఉంటుంది.

త్రికటుకాలు

శొంఠి, మిరియాలు, పిప్పళ్ళు - విడి విడిగా కంటె మూడింటినీ కలిపి (త్రికటు కాలు), వాడడం వలన మరింత ప్రయోజన కరంగా ఉంటుంది.

శొంఠి, పిప్పళ్ళు, మిరియాలు - సమాన భాగాలలో తీసుకోవాలి. శొంఠి, పిప్పళ్ళు - మందాగ్ని మీద వేయించి, చూర్ణం చేయాలి. మిరియాలని, ఎండబెట్టి పొడి చెయ్యాలి. మూడింటినీ కలిపి వస్త్ర గాలనం చేసి ఉంచుకో వాలి. (త్రికటు చూర్ణం మార్కెట్లో రెడీగా కూడా దొరుకుతుంది).

త్రికటు చూర్ణం - ఆకలి పెంచుతుంది. జీర్ణ శక్తిని పెంచుతుంది. ఒక గ్రాము చూర్ణం, ప్రకృతిని అనుసరించి తేనెతో కానీ, పంచ దారతో కానీ, వేడినీళ్ళతో కానీ తీసుకోవచ్చు.

ఏ వ్యక్తి అయినా స్పృహ తప్పి పడిపోయి నట్లయితే, కొద్దిగా త్రికటు చూర్ణాన్ని నీళ్ళతో నూరి, వడబోసి, ఆ నీటిని నాలుగు చుక్కలు రెండు నాసారంధ్రాలలోనూ వేసినట్లయితే, స్పృతిలోకి వస్తారు. (తీవ్ర వ్యాధుల వలన కాక, సాధారణ కారణాల వలన స్పృహ కోల్పోయినప్పుడు మాత్రమే, ఈ చుక్కల వలన ప్రయోజనం ఉంటుంది).

పిత్త ప్రకృతి కలవారికి, త్రికటు చూర్ణం అనువయిన ఔషధం కాదు. ✦

రామనామం

రమన్తే యోగినోఽనన్తే
సత్యానన్దే చిదాత్మని।
ఇతి రామ పదేనా సౌ
పరం బ్రహ్మాభిధీయతే॥

సత్య చైతన్య ఆనందమయమైనది పరబ్రహ్మ. యోగులందరూ తమ సాధనలకు ఫలంగా ఆ బ్రహ్మమునందే రమిస్తున్నారు (ఆనందిస్తున్నారు). అందుకే ఆ పరబ్రహ్మన్ని 'రామ' అన్నారు. 'రామ' అంటే పరబ్రహ్మమే.

–అధ్యాత్మరామాయణం

దారిద్ర్యమోచన స్తోత్రమ్
శ్రీలక్ష్మీ అష్టోత్తర శతనామాలు

''విద్యావారిధి'', అద్వైతసిద్ధిరత్నాకర
డా॥ గోడా వేంకటేశ్వర శాస్త్రి

ధర్మనిలయాయై నమః

ధర్మమున్న చోటుండునది. ధర్మమే జగత్తునకు ప్రతిష్ఠ. మానవులకు గల్గు సుఖములు ధర్మము యొక్క ఫలములే. ధర్మమన్నది వేదము మానవులకు సుఖము కల్గుటకై బోధించునవి.

ధర్మము మానవులకు రక్ష. శ్రీరాముడు అడవికి వెళ్ళినప్పుడు ఆయన తల్లి కౌసల్య చెప్పిన మంచి మాట - శ్రీరామా! ఏ ధర్మ మును నీవు పాలించుచున్నావో, అనుష్ఠించు చుందువో ఆ ధర్మము నిన్ను ఎల్లప్పుడు కాపాడునుగాక. ''ధర్మో రక్షతి రక్షితః'' అని నానుడి. రక్షింపబడిన ధర్మము మనల కాపాడునని అర్థము.

ఆ ధర్మమే తనకు వాసస్థలముగా యున్నది. శ్రీమహాలక్ష్మి. అంతేకాక జగన్మాత అనుగ్రహించిన వారికే ధర్మానుష్ఠానము సాధ్య మగును. ధర్మమార్గమున యుండవలెనని చాలమంది సంకల్పింతురు. కాని ధర్మమును అనుష్ఠించుట జగన్మాత యనుగ్రహము వలననే కల్గుననుట నిక్కచ్చి.

కరుణాయై నమః

కరుణయనగా తనకన్న తక్కువ పరిస్థితి యందున్న వారిపై కల్గు మనోభావము. వారికి మనవల్ల వీలైనంత వఱకు సహాయపడవలె నను కోర్కె. ఇది ఆత్మగుణములలో చాలా ముఖ్యమైనది. దీనినే దయ యనియు అందురు.

మైత్రి, ముదిత, కరుణ మొదలగు గుణములు మానవునికి ఆధ్యాత్మిక మార్గ మున ముందంజ వేయించునవి. యోగ సూత్రకారులకు పతంజలి ఈ గుణములను అవశ్యము ప్రతి యోగియు అలవరచుకొన వలెనని బోధించిరి. ఈ గుణములు అతిశయ ముగ గల్గినది లోకమాత. ఆమె ధ్యానము వల నను, ఆమెను పూజించుట వలనను మానవు లకా గుణములు నిశ్చయముగ లభించును.

లోకమాత్రే నమః

జగమునకు తల్లి. ప్రపంచమందున్న చరాచరములు జీవరాశులు ఈ తత్వమం దుండే వచ్చినవి. ''యతో వా ఇమాని భూతాని జాయంతే'' (తై.ఉ) యను ఉపనిషద్వచ నము దీనినే తెల్పుచున్నది. ప్రతి మానవుని తన తల్లి ఎలా ప్రేమతో వాత్సల్యముతో పెంచునో ఆ విధముగనే జగన్మాతయు మనల వాత్సల్యముతో కాపాడగలదు.

''యా దేవీ సర్వ భూతుషు మాతృ రూపేణ సంస్థితా'' అని మార్కండేయ పురాణ వచనము. జగన్మాతయే అందఱకు తల్లిగాగలదని తెల్పును. లోకములను కొల్చునను అర్థమును ఈ నామమునకు కలదు. మాతాయనగా కొలబద్ధయని భావము. ప్రతివానికి ఎంత పుణ్యము గలదు అని చూచి దానికి తగినంత ఫలముల నొసగునది యని అర్థము. వైషమ్య భావ ములు లేక ప్రతివానికి వాని కర్మకు తగినంత ఫలము నొసగునది శ్రీమాత.

పద్మప్రియాయై నమః

పద్మమని తామర పుష్పమునకు పేరు. తామర పుష్పము లక్ష్మీదేవికి చాలా ప్రియ మైనది. ఎల్లప్పుడు పుష్పమును చేతుల యందు ధరించును. తామర పుష్పము మన హృదయమునకు ప్రతీక. తామరపుష్పము సూర్య కిరణములు సోకగా వికసించును. ఆ విధముగనే మన హృదయమును తల్లి యందలి భక్తియు, ఆమె ప్రసాదించు జ్ఞానము సంబంధించిన క్షణమే వికసించును.

హృదయము పరిపక్వమై మోక్షమునకు దారినిచ్చును. అందులకే హృదయవాసిని జగన్మాత. ఆమె మహావిష్ణువు యొక్క వక్షస్థల మందు, ఆయన హృదయ పద్మమందు శాశ్వతముగ వసించును. ఆమె ఆసనమును తామరయే. వికసించిన తామరయందు తాను కూర్చొని తామరను చేత ధరించి తామర పుష్పము వలె మన మనస్సు నుంచు కొనవలె నని సూచించుచుండును జగన్మాత.

పద్మహస్తాయై నమః

ఎల్లప్పుడు చేతులయందు తామర పుష్పమును ధరించునదని అర్థము. తామర నీటియందు పుట్టును. నీటివలననే పెరుగును నశించినదియు నీటియందే. కాని ఆ తామరాకునకు నీటిబిందువులు అంటవు. ''పద్మ పత్రమివాంభసా'' అని గీతావచనము. అట్టే మానవులు సంసారమందున్నప్పటికి, ఆ సుఖ దుఃఖములతో సంబంధించక సాక్షి స్వరూపముగా యుండవలెనని వేదములు బోధించును. అట్టి మనః పరిపాకమును తాను ఇవ్వగలదని సూచించుటకే లక్ష్మీదేవి తన చేతి యందు పద్మమును ధరించును.

పద్మాక్ష్యై నమః

పద్మము వంటి కళ్ళు గల్గినది శ్రీదేవి. పద్మము యొక్క రేకులు దీర్ఘముగను, తెలుపుతో కలిసిన ఎఱుపుగను యుండును. ఆవిధముగనే జగన్మాత కండ్లు సైతము సువిశాలముగ చెవుల వఱకు యుండును. అవి ఆమె సౌందర్యమును అపురూపముగా చేయును. ఆమె కడకంటి చూపు అరుణ వర్ణమై ఎవరిపై ప్రసరించునో వారు సకల సంపదలతో విలసిల్లగలరు. అంతేగాక సకల సద్గుణములకాటపట్టై లోకోత్తరముగ అందఱిచే కొనియాడబడగలదన్న భావమును పద్మాక్షియను నామము తెల్పును. ✦

భారతదేశ చరిత్ర - VII

మెగస్తనీసు 'ఇండికా'లో ఇంకా ఇలా అన్నారు -

"డయోనిసోస్ ఇండియాను వదలి వెళ్తూ తన సహచరుడయిన 'స్పాటెంబస్' (Spatembus)ను రాజుగా చేశాడు. అతడు 52 సంవత్సరాలు పరిపాలించాడు. ఆ తరువాత అతని కుమారుడు బౌడ్యాస్ (Boudyas) రాజై ఇరవై సంవత్సరాలు పాలించాడు. అలా అనేక తరాలు రాజరికం సాగింది."

"హిరాకిల్స్ నిజానికి భారతీయుడే. ఇతనిని సౌరసెనోయ్ (Sourasenoi), మేథోరా (Methora), క్లీసోబారా (Cleisobara) ప్రజలు ప్రత్యేక గౌరవాలతో చూశారు. ఇతని ఏకైక కుమార్తె పండయ్య (Pandaia). ఆమె పాలించిన ప్రాంతానికి కూడా ఆమె పేరే వచ్చింది. హిరాకిల్స్ సముద్రం నుండి మార్గరిత (Margarita) అని పిలువబడే ముత్యాన్ని కనుగొని దాన్ని కుమార్తెకు కానుకగా ఇచ్చాడు.

"పండయ్య హిరాకిల్స్‌కి జీవిత చరమాంకంలో పుట్టింది. అతడు తన అవసాన దశలో, తన కుమార్తెకు తగిన వరుడు లభించకపోవడం వల్ల - తన వంశం దేశంలో నిలపాలని - తానే ఆమెతో సంగమించాడు. (ఆమెకు ఏడు సంవత్సరాల వయసులో)."

"డయోనిసోస్ నుండి సాంద్రకోట్టస్ వరకు 153 మంది రాజులు 6042 సంవత్సరాలు పాలించారు. ఈమధ్యకాలంలో ప్రజా ప్రభుత్వాలు మూడు వచ్చాయి. ఒకటి - సంవత్సరాలు, ఒకటి 300 సం॥లు, మరొకటి 120 సం॥లు.

"భారతదేశంలో 118 రకాల తెగల ప్రజలు ఉన్నారు. పాలిబోత్ర తరువాత స్థానం (బలంలో) ఆంధ్రులది."

★ ★ ★

మెగస్తనీసు చెప్పినట్లు పై చరిత్రకారులను ఒకసారి వివరంగా పరిశీలిద్దాం.

1) మెగస్తనీసు గ్రీకు దేశీయుడు. అతడు వ్రాసినట్లు చెప్పబడిన 'ఇండికా' నుండి ఎత్తి వ్రాశామని చెప్పిన వాళ్లందరూ గ్రీసు దేశీయులే.

2) గ్రీసు దేశ చరిత్ర పరిశీలిస్తే, మనం ఇప్పుడు గ్రీకులని పిలిచేవాళ్లు, నిజానికి అక్కడి అసలు నివాసీయులు కాదు. అక్కడ క్రీ.పూ. 3వ సహస్రాబ్దిలో ఏజియన్ (Agean) నాగరకత ఉండేది. అదే కాలంలో ఈజిప్టును 12వ వంశం రాజులు పాలించారు. క్రీ.పూ. 1300 చుట్టుప్రక్కల గ్రీకును ఏఖియన్ (Achaean)లు ఆక్రమణ ఆరంభమైంది. ఏఖియన్‌లు ఆర్యభాష మాట్లాడేవారట. వారు గ్రీకుకు పశ్చిమోత్తర ప్రాంతం "బాల్కన్ ద్వీపకల్పం" (Balkhan Peninsula) నుండి వచ్చారట. ఆ తరువాత అదే ప్రాంతం నుండి అయోనియన్ (Ionian)లు, థెస్సాలియన్ (Thessalian)లు, బొయెటియన్ (Boiotian)లు, డోరియన్ (Dorian)లు క్రమంగా దాడిచేసి ఆక్రమించుకున్నారు. ఇది క్రీ.పూ. 800 వరకు సాగింది. ఈ మధ్య కాలంలోనే హోమర్ (Homer), ఇలియడ్ (Iliad) గ్రంథాలు వ్రాయబడ్డాయి. ఇలా వచ్చి ఆక్రమించుకున్నవారి యుద్ధ నాయకులనే వారు దేవతలుగా పూజించారు. డయోనిసోస్, హిరాకిల్స్‌లు అటువంటి గ్రీకు దేవతలే. గ్రీకు దేవతలకు మూల పురుషుడు జియస్ (Zeus). డయోనిసోస్ జియస్ తొర నుండి పుట్టాడని అంటారు. డయోనిసోస్‌నే బేకస్ (Bachehus) అంటారు.

3) గ్రీకులు ఆరాధించే బేకస్, డయోనిసోస్, హిరాకిల్స్ మొదలైన పేర్లు మెగస్తనీసు "ఇండికా"లో కనబడడం చూస్తే, మెగస్తనీసుకు మన ప్రాచీన భారతీయ పండితులు చెప్పిన పేర్లు మార్చి వ్రాయబడ్డాయని అర్థం అవుతుంది. మెగస్తనీసుకు భారతీయ భాషలేవీ తెలియవు. మన దేశంలోని వాళ్లే ఒక ప్రాంతం వారి పేర్లను మరో ప్రాంతం వాళ్లు పలికేటప్పుడు ఎంతో వికృతంగా పలకడం చూస్తున్నాం. మరి మరో దేశం నుండి వచ్చిన మెగస్తనీసు తనకు చెప్పబడిన భారతీయ చారిత్రక నాయకుల పేర్లను ఎంత వరకు సరిగ్గా అర్థం చేసుకుని పలకగలిగాడో అర్థం చేసుకోవడం కష్టం కాదు. ఇక ఆయన గ్రంథం నుండి ఎత్తి వ్రాశామని చెప్పిన వాళ్లం దరూ ఆయన వ్రాసిన పేర్లకు ఒక్కొక్కరూ ఒక్కొక్కలా వ్రాశారు. అందువల్ల మెగస్తనీసే మనవాళ్లు చెప్పిన పేర్లను గ్రీకు దేవుళ్ల పేర్లుగా మార్చి ఉండవచ్చు. లేదా ఆయన తదనంతరం వచ్చిన వాళ్లైనా మార్చి ఉండవచ్చు.

సశేషం

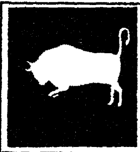
యు.యస్.యస్.మూర్తి

మేషం

(అశ్విని - భరణి - కృత్తిక ప్రథమ పాదం.)

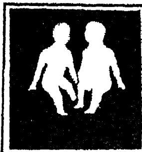
ఆరోగ్యం, మనశ్శాంతి కలదు. గాయకులకు, కళాకారులకు అనుకూలమైన రోజులు. వ్యవసాయదారులకు, శిల్పకారులకు, జ్యోతిష్య కారులకు అనుకూలత లేదు. 15వ తారీఖు నుండి అనుకున్న పనులు జరుగును. స్నేహితుల వలన భయము, అసంతృప్తి, అకారణ వైరములు కలుగును. ధన వ్యయము జరుగును. మాసము చివర అనారోగ్యము కలుగును. వీరు మహాలక్ష్మీ పూజ, ఆదిత్య హృదయము చేసుకొనవలెను.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4 - రోహిణి, మృగశిర 1,2,

కుటుంబములో శాంతి, సౌఖ్యము, ధన లాభము, కీర్తి ప్రాప్తించును. కళాకారులు, వ్యవసాయదారులు, వ్యాపారస్థులు అందరికీ అనుకూలమైన రోజులు. సంతాన వృద్ధి, బంధు మైత్రి, పెద్దల ఆదరణ, అధికార వృద్ధి కలు గును. మంచి ఆలోచనలతో వ్యవహరించగలరు. నాటక రంగ, సినీ రంగంలో ఉన్నవారికి మేలు జరుగును. గృహమందు వివాహాది శుభకార్యములు జరుగును. ఉద్యోగాలలో వృద్ధి కలుగును. కళత్రముతోను, బంధువులతోను వైరములు నిదానముగా అగును. ప్రయాణం వలన అలసట కలుగును.

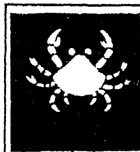

మిధునం

(మృగశిర 3,4 - ఆరుద్ర, పునర్వసు 1,2,3)

ఆరోగ్యము బాగుండును, గృహము నందు శాంతి సౌఖ్యములుండును. అనుకున్న పనులు నెరవేరును. వృత్తిలో మేలు కలుగును. ప్రభుత్వ, కోర్టు వ్యవహారములలో మేలు కలుగును. చతుష్పాద, జంతు వ్యాపారస్తులకు అనుకూలము. శత్రువులు అణగి వుండురు. వాహన సౌఖ్యము కలుగును. ప్లాస్టిక్, ఇనుము వ్యాపారస్తులకు లాభాలు వచ్చును. వేద పండితులకు మేలు కలుగును. కులాచారాలు పాటిస్తారు. సంసార సంతాన సుఖములు కలుగును. ప్రయాణాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి.

ర బు	గు కు శ		
చ శు	ఏప్రిల్, 1		రా
కే	2000		

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4 - పుష్యమి 1,2,3,4 - ఆశ్లేష - 1,2,3,4)

కుటుంబము నందు మంచి జరుగును. గౌరవాభిమానములు పెరుగును. సంప్రదాయ సిద్ధముగ శుభకార్యములు జరుగును. వ్యవసాయ, పరిశ్రమలు, లాభముగా ఉండును. వైద్య వృత్తికి లాభము కలుగును. కోర్టు, ప్రభుత్వము, రాజకీయము, వీటియందు లాభముండును. వస్త్ర లాభము ఉండును. నూతన వస్తువులు కొందురు. పోలీసు, రక్షణ శాఖల వారికి గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు మంచి కాలము. ఈ మాసమంతయు ఈ రాశి వారు సర్వతోముఖాభివృద్ధిగా వుందురు.

సింహం

(మఘ 1,2,3,4 - పుబ్బ 1,2,3,4-ఉత్తర 1)

గృహమందు సౌఖ్యము, మనశ్శాంతి, బంధుమైత్రి, ధన ఆదాయము, ఆరోగ్యము, స్వల్ప స్థాయిలో నుండును. వివిధ రూపములుగా ధన వ్యయము జరుగును. ఉద్యోగ, వ్యాపార, విద్యా ప్రయాణాల యందు సాహసము చేయవచ్చు. ఆరోగ్యము సామాన్యముగా ఉండును. ఋణములు చేయవలసి రావచ్చును. ఉద్యోగ, వ్యాపారము లందు నూతన ప్రయత్నము ఫలించదు. బంధు మిత్ర విరోధములు, వియోగములు కలుగును. మాసాంతములో నెమ్మదిగా అనుకూలత కలుగుట ప్రారంభించును. రవి, శుక్ర, బుధ లకు, జపము, దానము చేయించుకొనుట అత్యవసరము.

కన్య

(ఉత్తర 2,3,4 - హస్త - చిత్త 1,2.)

కుటుంబము నందు ధన నష్టము, అశాంతి ఋణములు తీరకపోవుట, సేవకుల అసహకారము కలవు. కష్ట జీవనము, కళత్రానికి అనారోగ్యము. కళాకారులకు సామాన్య ఫలితములు, ప్రయాణాలు అనుకూలించవు. అధికారుల అనాదరణ. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు, భారీ పరిశ్రమలకు అనుకూలత లేదు. ఈ మాసాంతము నుండి కొద్ది కొద్దిగా అన్నివైపుల నుండి అనుకూలత కలుగును. వీరికి దరిదాపు మాసమంతా ఏవిధముగా చూచినా చెప్పుకోగలిగినంత అనుకూలత లేదు. రవి, కుజ, శనులకు జపము, దానము అత్యంత అవసరముగా చేసుకొనవలెను.

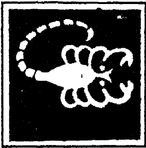
తుల

(చిత్త - 3,4 - స్వాతి - విశాఖ - 1,2,3.)

వృత్తి వ్యాపారముల యందు అనుకూలత స్వల్పముగా వుండును. శత్రు పీడ, ఋణ బాధ, జాతి విరోధము, భార్యా సంతానముల వల్ల ఆయాసము కలుగును. అధికమైన ఋణములు చేయవలసి వచ్చును. ప్రయాణములు అనుకూలించవు. అనారోగ్యము, మనో ఉద్రేకత కలుగును. కోర్టు, ప్రభుత్వ వ్యవహారములు ఫలించవు. ధన వ్యయము అధికము. సోదర, సోదరీలతో కలహము. శస్త్ర చికిత్స కలుగు అవకాశము కలుగును. ఏవిధముగా చూచినను ఈ రాశి వారిలో ఎవ్వరికీ చెప్పుకోదగ్గ అనుకూలత లేదు. రవి, శుక్ర, బుధులకు జప దానాదులు చేయించుకొనుట ఆవశ్యకము.

వృశ్చికం

(విశాఖ-4 - అనూరాధ - జ్యేష్ట)

ధన ధాన్యాభివృద్ధి, సుఖభోజనము, సేవక సౌఖ్యము కలదు. అనుకున్న పనులు నెరవేరుతాయి. వాహన సౌఖ్యం కలదు. యజుర్వేదము నందు కృషి చేయువారికి మేలు జరుగుతుంది. కళాకారులకు, గణిత శాస్త్ర జ్ఞులకు అనుకూలత తగ్గును. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మేలు జరుగును. నూతన వస్తు వస్త్ర లాభము కలదు. విద్యావృద్ధి, శాస్త్రపరిశోధనలో వ్యాపారములో ధనలాభము కలదు. రచయితలకు అనుకూలము. ఆరోగ్యం బాగుండును. బంధు జన సమాగమము, శుభకార్య నిర్వహణలు కలవు. సంతానవృద్ధి కలదు.

ధనుస్సు

(మూల - పూర్వాషాఢ - ఉత్తరాషాఢ)

అకాల భోజనము, తాపము, మనోవేదన కలుగును. ఫ్యాక్టరీలలో వృత్తి వ్యాపారస్థులకు మాత్రము అనుకూలమైన రోజులు. ధనధాన్యవృద్ధి, బంధుమిత్ర లాభం కలదు. శుభకార్యములు జరుగును. వినోద, విహార యాత్రలు చేయుదురు. మాసాంతము నందు ఆరోగ్యము, మనోల్లాసము, శత్రు జయము, కార్యానుకూలత కలుగును. ప్రయాణములు అనుకూలించును. వీరు శని, కుజులకు శాంతి చేయించుకోవాలి. (నవగ్రహ స్తోత్రము నందలి శని, కుజ శ్లోకములు 108 సార్లు చొప్పున పఠించాలి. మూడు రోజులు).

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 - శ్రవణం - ధనిష్ట 1,2)

వ్యాపారమునందు, భారీ పరిశ్రమలకు, కళాకారులకు అనుకున్నంత లాభముండదు. రాజ కోపము, బంధు విరోధము, మనస్తాపము కలుగును. నూతన ప్రయత్నములు ఫలించవు. ప్రభుత్వ వ్యవహారములు సామాన్యంగా ఉండును. 15 తరువాత గృహమునందలి ఛిద్రములు శాంతించును. బంధు వృద్ధి కలుగును. వైద్య, ఉద్యోగ, వ్యాపార రంగముల వారికి లాభించును. ఆరోగ్యము కుదుటపడును. విష్ణుసహస్ర నామమును రోజుకు రెండుసార్లు మాసాంతము వరకు చదువుకోండి.

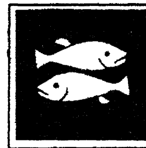
కుంభము

(ధనిష్ట 3,4 - శతభిషం - పూర్వాభాద్రా 1,2,3.)

ఆరోగ్యము బాగుండును. నూతన వస్త్రలాభము కలుగును. ఉద్యోగము నందు వృద్ధి కలుగును. వాహన వ్యాపారములు చేయువారికి మంచి లాభములు కలుగును. భారీ పరిశ్రమలు బాగుగా ఉంటాయి. సజ్జన సద్గోష్ఠులలో పాల్గొంటారు. కళాకారులకు, గాయకులకు సినీ నాటక రంగాల వారికి మేలు కలుగును. గౌరవాదరములు కలుగును. వ్యాపారాలలో అధికమేలు ప్రాప్తించును. ఈ మాసమంతయు మీకు అత్యంత అనుకూలమైన రోజులు.

మీనము

(పూర్వాభాద్ర 4 - ఉత్తరాభాద్ర - రేవతి)

ద్రవ్య లాభము, విద్యాభివృద్ధి మొదలైన శుభఫలితములు కలుగును. నూతన వస్త్ర వస్తువులు సేకరిస్తారు. వ్యాపారము లాభదాయకంగానే ఉంటుంది. సాహసవ్యాపారములుఫలించవు. వ్యవసాయము నందు సామాన్య ఆదాయము కలుగును. సజ్జన సాంగత్యము కలుగును. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మంచి కాలము. ట్రాన్స్‌ఫర్స్, ప్రమోషన్లు కలిగే అవకాశము కలదు. విద్యా, ఉద్యోగ, వ్యాపారస్థులకు మేలు కలుగును. విద్యార్థులు మాత్రము విష్ణుసహస్ర నామం చేసుకోండి. ✦

సౌందర్యలహరి

వివరణకర్త : డా.. జి.ఎల్.ఎన్. శాస్త్రి

ఋషిపీఠం పాఠకులకు డిస్కౌంట్ : 25%

వెల : రూ.120/-

జగద్గురువులు ఆదిశంకరుల 'సౌందర్యలహరి' ప్రసిద్ధ దేవీస్తోత్ర గుచ్ఛం. ఈ మంత్ర, కావ్య, యోగ మర్మాన్వితమైన గ్రంథానికి అనేక భాష్యాలు వచ్చాయి. ఈ నూతన గ్రంథం సరళ సుబోధకంగా, ఎంతో ఉపయుక్తంగా రూపొందించబడింది. ప్రతి శ్లోకానికీ, పద్యానువాదంతో పాటూ, వివరణ రూపంలో విజ్ఞాన శాస్త్రాన్నీ, యోగశాస్త్రాన్నీ, దేవీ వైభవాన్నీ సమన్వయిస్తూ, వ్యాఖ్యానించిన తీరు ఎంతో ఔచితీమంతంగా ఉంది.

మంత్ర శాస్త్ర రహస్యాలను విశదీకరించడం కూడా మంచి శాస్త్ర విజ్ఞాన పుష్టిని స్పష్టపరిచింది. స్వానుభవంలోకి వచ్చిన ఉపాసనా విషయాలు ఇందులో ఉండడం వల్ల స్వతంత్రాముద్ర ఇందులో ద్యోతకవౌతోంది. అమ్మవారి పట్ల శ్రద్ధాభక్తులు కలవారు అవశ్యం పఠించదగ్గ సద్గ్రంథ మిది. ముద్రణలోనూ, పుస్తకాన్ని తీర్చిదిద్దడంలోనూ ప్రత్యేకత, ఆకర్షణ కూడా జత కలిసింది.

ప్రతులకు : ది వరల్డ్ టీచర్ ట్రస్ట్,
డా. జి.యల్.ఎన్. శాస్త్రి,
మైత్రి నిలయం, 5-10-4, 2/9,
బ్రాడీపేట, గుంటూరు - 2.

అష్టాదశ పురాణ కథా విజ్ఞాన సర్వస్వము

తెనుగు నేత : డా.. విద్వాన్ శివశ్రీ

వెల : రూ.18/-

శ్రీ వ్యాసమహర్షి ప్రణీతమైన అష్టాదశ పురాణాలలో ముఖ్యమైన కొన్ని కథలను, ఆసక్తికరమైన అంశాలను సేకరించి డా.. విద్వాన్ శివశ్రీ పుస్తకాన్ని వెలువరించారు. మొదట పురాణాల గురించి వివరణనిచ్చి, వాటిలో ఉన్నం సార్వకాలిక సార్వజనీన విలువల్ని తెలియజేసి, అనేక పూజా విధాలను, ఉపాసనా విషయాలను అందజేశారు. నేటి సమాజ స్వరూపాన్ని బాగా అవగాహన చేసుకొని, ఉత్తేజకరమైన ధోరణిలో పురాణ విజ్ఞానాన్ని సంక్షిప్తంగా, సుబోధకంగా అందించిన తీరు ప్రశంసనీయం.

ప్రతులకు : శివశ్రీ పబ్లికేషన్స్ 9-268, శివశ్రీనివాస్, నబీ కోట, కడప - 516 003.

మనసా స్మరామి

సంకలనకర్త : పురాణపండ శ్రీనివాస్

నిత్య పారాయణ యోగ్యమైన అనేక స్తోత్రాలను ఆకర్షణీయమైన శైలిలో అందించిన గ్రంథమిది.

కలియుగ ధర్మాలు

సంపాదకుడు, అనువాదకుడు : దశిక కృష్ణమోహన్

వెల : ఉచితం

మహాభారతంలోని 'అరణ్య పర్వం'లో - ధర్మరాజుకి మార్కండేయుడు చెప్పిన ''కలియుగ ధర్మాలు'' మూల శ్లోకాలతో పాటూ, తేట తెనుగు అనువాదాన్ని శ్రీకృష్ణమోహన్‌గారు సులభగ్రాహ్య శైలిలో అందించారు.

వ్యాసమహర్షి భవిష్య ద్వీక్షణాన్ని పరిశీలిస్తే అబ్బురమనిపిస్తుంది. నేటి సమాజ స్వరూపం, నాటి భారతంలోని భావి కాలగాథలో ఇంత స్పష్టంగా చెప్పబడడం మన మహర్షుల తపోదృష్టిని పట్టి చూపుతోంది.

చన్నీళ్ళకి వేణ్ణీళ్ళు

''ఏరా! నిన్న సాయంత్రం అటుగా వెళ్తూ, మీ ఇంటికి వచ్చాను. తాళంవేసుంది. ఏం, మీ ఆవిడ ఊళ్ళో లేదా?'' అని అడిగాను దార్లో కనబడిన మా బావమరిదితో.

''లేదు బావా! తను కూడా నాలుగు రోజుల క్రితమే ఉద్యోగంలో చేరింది'' అన్నాడు వాడు.

''అలాగా!'' అన్నాను నేను కొంచెం ఆశ్చర్యంగా.

''నీకు తెలియందేముంది బావా! పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయ్యారు. ఖర్చులు పెరిగి పోయాయి. ఏదో వేణ్ణీళ్ళకి చన్నీళ్ళుగా ఉంటుందని జేరింది'' అని వాడు అంటుండ గానే మా యింటికి చేరాము.

అంతలో మా రైతు, గుమ్మంలో ఎదు రయ్యాడు. అందరం లోపలికి వెళ్ళాం. ఒక చిన్న మామిడిపళ్ళ బుట్ట లోపల పెట్టి కూర్చు న్నాడు మా రైతు.

''ఈ మామిడిపళ్ళు ఏమిటి?'' అని అడిగాను.

''వేసవి కాలంలో పనేమీ ఉండటం లేదు బాబూ! పైగా మనవళ్ళూ, మనవరాళ్ళూ అంతా పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు. కాలక్షేపంగా ఉం టుందని మా చిన్నాడి చేత, సెలవుల్లో మామిడి పళ్ళ వ్యాపారం పెట్టించాను. సీజన్ అయిపోయే టప్పటికి పది రూపాయలు మిగులు తున్నాయి. ఏదో చన్నీళ్ళకి వేణ్ణీళ్ళు'' అన్నాడు.

నాకెందుకో వెంటనే మనస్సు సామెత మీదికి పోయింది.

మా బావమరిది యిందాక 'వేణ్ణీళ్ళకి చన్నీళ్ళు' అన్నాడు. ఇప్పుడు మా రైతు ''చన్నీళ్ళకి వేణ్ణీళ్ళు'' అంటున్నాడు. ఇందులో ఏది రైటు? రచయిత అయిన మా బావమరిదిని తప్పందామా, పల్లెటూరి సంప్రదాయాలు తెలిసిన మా రైతుని తప్పందామా?

నాకేమీ తోచక ఆ ప్రశ్నే బయటికి అన్నాను. ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు.

మా బావమరిది కూతురొచ్చి, ''వేడివేడి నీళ్ళు పోసుకోవడం కష్టం గదా! అందుకని సుఖం కోసం చన్నీళ్లు కలుపుకుంటాం. అలాగే కష్టంగా ఉన్న రోజుల్లో వచ్చే మరొక చిన్న సంపాదనని 'వేణ్ణీళ్ళకి చన్నీళ్ళు'గా అభి వర్ణించుకున్నాం'' అంది.

''నేనొప్పుకోను'' అని అందుకున్న మా చిన్నవాడు, ''ఈ సామెత తెలుగువాళ్ళది. తెలుగువాళ్ళు ఎక్కువగా చన్నీళ్ళే అభి లషిస్తారు. ఎందుకంటే మన దేశం ఉష్ణ మండలం. అయితే ఎక్కువ ఉష్ణతత్త్వానికి అలవాటయిన మనవాళ్ళు మరీ చలి కూడా భరించలేరు. అందుచేత నడి చలి కాలంలో చన్నీళ్ల పోసుకోలేక, కాసిని వేడినీళ్ళు కలుపుతారు. అందుచేత తాత్కాలికమైన ఆ చన్నీళ్ళు కష్టం తీరి, సుఖంగా ఉంటుంది. అందుచేత ఆ సామెత ''చన్నీళ్ళకి వేణ్ణీళ్ళు'' అని అన్నాడు మా చిన్నవాడు.

''అదీకాక - మానవుడు సహజంగా తొలుతగా నదుల, చెవ్వుల, బావులలోని నీళ్ళతోనే స్నానం చేసి ఉంటాడు గదా! తరువాత తరువాత గదా నాగరికత బలిసి వేడినీళ్ళు స్నానం మొదలుపెట్టి ఉంటాడు. కాబట్టి మొదటివి చన్నీళ్ళే. దానికే వేడినీళ్ళు కలిసినై'' అన్నది మా చిన్నది.

''పసి పిల్లలకి వేడినీళ్ళు స్నానం చేయిస్తారా, చన్నీళ్లు చేయిస్తారా?'' అని ఓరగా అడిగింది మా బావమరిది కూతురు.

''వేడినీళ్ళే'' అంది మా చిన్నది.

''మరి ఆ వేడివేడి నీళ్ళకి, తూకం చూసు కుంటూ చన్నీళ్ళు కలుపుతారా, చన్నీళ్ళకి వేడి నీళ్ళు కలుపుతారా?'' అని అడిగింది మా బావమరిది కూతురు నవ్వుతూ.

''నీ తర్కం బాగానే ఉందిగాని, యిక్కడ మరొక విషయం మర్చిపోతున్నావు. కాగులోంచి నీళ్ళు బక్కెటులోకి వంచేటప్పుడు, మన పెద్దవాళ్ళు ఏమంటారు? ముందు బొక్కెనలోని కాసిని చన్నీళ్ళు పోసి, తర్వాత వేణ్ణీళ్ళు నింప మంటారు. అవునా?'' అన్నాడు మా చిన్నవాడు.

మా బావమరిది కూతురు మెల్లిగా, ''ఔను'' అంది.

''ఎందుకని?'' అన్నాడు వాడు.

''నువ్వే చెప్పు'' అంది అది.

''ఎందుకంటే, ఖాళీ బక్కెటులోకి వేణ్ణీళ్లు వంచితే, అవి చింది మనమీద పడతాయి. ఒళ్ళు చుర్రుమంటుంది. అలాగే, వేడినీళ్ళలోకి చన్నీళ్ళు పోసినా, పైనుంచి పడే చన్నీళ్ళ వేగానికి, క్రింది వేడినీళ్ళు చింది మనమీద పడతాయి. అప్పుడూ యిబ్బందే. అందుకని పసిపిల్లలకి ప్రధానంగా వేడినీళ్ళు పోసినా, ఆ వేడి నీళ్ళు పెద్ద కాగులోంచి చిన్న బిందెలోకో, బక్కెటులోకో వంచేటప్పుడు చన్నీళ్ళకే కలుపుతారు. కాబట్టి అక్కడ చన్నీళ్ళకే వేణ్ణీళ్ళు'' అన్నారు.

అంతలో మా ఆవిడ నవ్వుతూ, ''వేడివేడి దాని వాదన చల్లని నీ సిద్ధాంతాల్లో కలిసిపోతు న్నది గదా! అందుకని చన్నీళ్ళకే వేడినీళ్ళు'' అంది.

మా బావమరిది కూడా నవ్వుతూ, ''ఔన్లే అక్కయ్యా! ఎలాగైనా, అది మీ యింటికి వచ్చి చేరేదేగదా!'' అన్నాడు.

(వచ్చే నెల 'పిల్లి తల')

దంత'సిరి'

డా॥ గాయత్రీదేవి

శరీర పోషణకీ, ఆరోగ్య రక్షణకీ ఆహారం ప్రధానం. తీసుకుంటున్న ఆహారం సక్రమంగా జీర్ణమై శరీరానికి శక్తినివ్వాలి. జీర్ణక్రియ నోటిలో ప్రారంభమవుతుంది. ఆహారాన్ని దంతాలతో నమలడంతో జీర్ణక్రియ ప్రారంభమవుతుంది. అందుకోసం ఆరోగ్యవంతమయిన దంతాలు అవసరం. అనారోగ్య దంతాలు రకరకాల వ్యాధులకి దారితీస్తాయి. దంతాలలో, చిగుళ్ళలో సూక్ష్మ జీవులు చేరి ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చినట్లయితే, అవి శరీరంలోని మిగిలిన భాగాలకు కూడా చేరి - ఆ భాగాలలో రోగాలు కలుగజేస్తాయి.

కాబట్టి దంతాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. మనం తినే ఆహార పదార్థాలలోని చక్కెర భాగం, పిండి పదార్థాలు పళ్ళ మధ్యలో చేరి ఉండిపోతాయి. అందువల్ల సూక్ష్మజీవులు ఉండడానికి అనువైన వాతావరణం తయారవు తుంది. ఆ సూక్ష్మజీవులు పళ్ళు, దంతాలని నాశనం చేస్తాయి. సూక్ష్మజీవులు దంతాల మధ్య చేరకుండా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అంటే దంతాలు శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

ఉదయం నిద్ర నుండి మేల్కొనగానే, రాత్రి నిద్రపోయే ముందు పళ్ళు శుభ్రంగా తోమాలి. ఎప్పుడు ఆహారం తీసుకున్నా నోటిలో నీళ్ళు పోసుకుని శుభ్రంగా పుక్కిలించాలి.

Herbal Tooth Brushes

దంతధావనానికి వగరు, కారం, చేదు రసాలు గల కాష్ఠాలు (చెట్ల పుల్లలు) వాడాలని ఆయుర్వేదం చెబుతోంది. వేప, మఱ్ఱి, వేగిస మొదలయిన కాష్ఠాలని వాడవచ్చు.

పళ్ళు తోముకోవడానికి వాడే పుల్లని, పరిశుభ్రమైన ప్రదేశాలలో పెరిగిన చెట్ల నుండి 'మాత్రమే' గ్రహించాలి.

ఆ పుల్ల వంకరగా ఉండకూడదు. నిలువుగానే ఉండాలి. కణుపులు ఉండకూడదు. చిటికెన వేలుతో సమానమైన లావు కలిగి ఉండాలి. 12 అంగుళాల పొడవు ఉండాలి. పచ్చిగా ఉన్న పుల్లే వాడాలి తప్ప, ఎండిన దానిని వాడకూడదు. క్రిమికీటకాలు లేకుండా పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. ఈ లక్షణాలన్నీ పరిశీలించి, దంత ధావనానికి సరయిన కాష్ఠాన్ని గ్రహించాలి. పుల్ల చివరి భాగాన్ని నమిలి మెత్తని కుచ్చులా తయారు చేసి దానితో పళ్ళు తోమాలి.

ఇలా పళ్ళు తోమడం వలన - నోటిలోని సూక్ష్మక్రిములు నశించడమే కాకుండా, నోటిలోని కఫం శమిస్తుంది. రకరకాల గ్రంథులు ప్రేరేపింపబడి, నోటికి రుచి కలుగుతుంది. జీర్ణక్రియకి సహాయకంగా ఉంటుంది.

Herbal Tooth Powders

ప్రతివారూ దంత కాష్ఠాలని వాడకూడదు. అజీర్ణము, వాంతి, దగ్గు, జ్వరము, నోటిపూత, చిగుళ్ళ నుండి రక్తం కారడం - ఇటువంటి ఆరోగ్య సమస్యలున్న వారు - పుల్లలతో పళ్ళు తోమకూడదు.

దాల్చిని
ఏలక్కాయలు
తమాల పత్రాలు
సైంధవ లవణం

సమాన భాగాలుగా తీసుకుని పొడి చేసి, వస్త్రగాలనం చేసి, (బుట్టలో జల్లించినట్లయితే - సున్నితమైన, మెత్తని చూర్ణం తయారవు తుంది) పళ్ళు తోమడానికి వాడాలి. ఈ పొడి లోనే తేనె కలిపి పేస్టులాగా కూడా వాడవచ్చు.

దంతాల ఆరోగ్యానికి...

★ ప్రతిరోజూ ఉదయం 2-4 చెంచాల నల్ల నువ్వులు నమలడం మంచిది.

★ చెఱకులాంటి గట్టి, పీచు ఉన్న పదార్థాలు నమలడం వలన పళ్ళ చిగుళ్ళు గట్టిపడతాయి.

★ ప్రతిరోజూ నువ్వుల నూనెతో చిగుళ్ళని మసాజ్ చేయడం వలన చిగుళ్ళు గట్టిపడతాయి. (మసాజ్ చేయడానికి నువ్వుల నూనెలో త్రిఫలా చూర్ణం కూడా కలిపి వాడవచ్చు.)

★ ఎక్కువ పిండి పదార్థాలు, పంచదార, స్వీట్లు తినడం వలన పళ్ళు పుచ్చిపోయే అవకాశం ఉంటుంది. ఎక్కువ చల్లగా, వేడిగా, పుల్లగా ఉన్న పదార్థాలు పళ్ళకి మంచివి కావు.

★ ఎప్పుడు ఆహారం తీసుకున్నా, నోటిలో నీళ్ళు పోసుకుని పుక్కిలించడం అవసరం. పుక్కిలించడానికి - త్రిఫలా, చంద్ర, మద్ది వీటితో తయారయిన కషాయాన్ని వాడవచ్చు.

పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు

డా॥ గాయత్రీదేవి

వి.బి.యస్.ప్రసాద్ రేలంగి

ప్ర: డాక్టర్‌గారూ, మీ తృతీయా, త్రిఫలా వ్యాసం బావుంది. త్రిఫలా చూర్ణానికి సంబంధించి నాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయి.

• త్రిఫలా చూర్ణం మంచిదా? లేక టాబ్లెట్లు కూడా వాడవచ్చా? టాబ్లెట్లలో గమ్ కలుస్తుందనీ, అందువల్ల టాబ్లెట్లు కాక చూర్ణం వాడడం మంచిది, అని అంటున్నారు.

త్రిఫలా చూర్ణంగా వాడడం శ్రేష్ఠం. టాబ్లెట్లు కూడా వాడవచ్చు. ఔషధాన్ని శాస్త్రీయంగా తయారుచేసే వారెవ్వరూ గమ్ కలపరు. అందు వల్ల స్టాండర్ట్ బావుండే ఫార్మసీ వారిది వాడడం అవసరం. (చూర్ణాలు సాధారణంగా మూడు నెలలకి, శక్తిహీనమవుతాయి. రియాక్షన్లు రావు. కాన, ఆశించిన ఫలితావు రావు).

• త్రిఫలా టాబ్లెట్లు **Impcops** వారు తయారు చేస్తున్నారా?

తయారుచేస్తున్నారు.

• త్రిఫలా ఏ కాలంలోనయినా వాడవచ్చా? **Side Effects** ఉండవా? **B.P.** ఉన్నవారు కూడా వాడవచ్చా?

త్రిఫలా ఏ కాలంలోనైనా వాడచ్చు. (''ఆయురారోగ్య అభివృద్ధి రస్తు'' వ్యాసంలో త్రిఫలా రసాయనం అనీ, ఏడాదిపాటు ప్రతిరోజూ వాడాలి అనీ రాశాను) Side Effects ఏమీ లేవు. బి.పి. త్రిఫలా వాడకానికి అడ్డు రాదు. వ్యాధి నిరోధక శక్తి పెంచే మందుఘానూ, రకరాల వాధులను నయం చేసే మందుగానూ త్రిఫలా మాత్రలని 6 రూపాయిలకి ఇక్కడ కొని, అమెరికాలో రూ.500/-కి అమ్ముతున్నారు.

సంధ్య తణుకు

ప్ర : అమ్మా, మీరు, ఆయుర్వేదంలో ఇస్తున్న ఆరోగ్య సలహాలు బావున్నాయి. మా సమస్య లకి పత్రికాముఖంగా సలహా ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాము. నా వయసు 45 సం॥లు. మధుమేహం ఉంది. దాంతో నీరసం, చర్మ రోగాలు వస్తాయి. చంద్రప్రభావటి వాడొచ్చునా లేక వేరే ఏమి వాడాలో తెలియచేయగలరు?

జ : ప్రస్తుత కాలంలో జ్వరానికి, తలనొప్పి వగైరాలకి సాధరణంగా వాడే ఇంగ్లీషు మందుల పేర్లు చాలామందికి పరిచితం. అదే విధంగా క్రిందటి తరం వారికి, ఆయుర్వేద ఔషధాలు సుపరిచితం. ఇప్పటికీ కేరళ, మహారాష్ట్రలలో సామాన్యంగా వచ్చే అనారోగ్యాలకీ, ప్రసూతులకీ ఏయే ఆయుర్వేద ఔషధాలు శ్రేష్ఠమో ఎక్కువమంది ప్రజానీకానికి తెలుసు. ఆయుర్వేదం పట్ల పాశ్చాత్య దేశాల మక్కువ ఎక్కువై, మనవారికి కూడా రకరకాల ఆధునిక ఔషధాల వల్ల కలుగుతున్న Side Effects తెలిసే ఆయుర్వేదం మళ్ళీ నిత్య జీవితంలోకి వస్తోంది. చంద్రప్రభావటి వాడవచ్చు. మూడు పూటాలా ఒక్కొక్క మాత్ర చొప్పున వాడండి. ప్రతిరోజూ మూడు పూటలా - నానబెట్టిన చెంచాడు మెంతులు నమలండి. మధుమేహం ఉన్న వారికి ''నడక'' ఉత్తమ వ్యాయామం. మీ శక్తిని అనుసరించి రెండు పూటలా 15-20 నిమిషాల పాటు వేగంగా నడవండి. Blood Sugar Controlలో ఉన్నంత వరకూ, తత్సంబంధిత ఇతర వ్యాధులు రావు. (మీరు మీ Blood Sugar ఎంత ఉన్నదీ వివరంగా తెలియచేస్తే - సరయిన ఔషధాలు సూచించవచ్చు. అలాగే మీ జీవిత విధానం, వృత్తి వివరాలు కూడా తెలపండి) మధుమేహానికి ఆహార నియమాలు తప్పనిసరి.

కె.రాఘవేంద్రరావు కావలి

దయచేసి డా॥ గాయత్రీదేవి గారి ఇంటి అడ్రస్ తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కొన్ని వైద్య సలహాలకు వారిని సంప్రదించవలెను.

జ : ఆరోగ్యపీఠానికి మీరు రాసే ఉత్తరాలు నేరుగా నాకే చేరుతాయి. ఏ కారణంగా నయినా పాఠకులకి తమ పేరు ప్రచురించడం ఇష్టం లేనట్లయితే వ్యక్తిగతంగా జవాబు లివ్వడం వీలు కాదు కదా. అవసరం అని నాకు తోచినట్లయితే జవాబివ్వగలను.

క్లినిక్ చిరునామా :

Dr. GAYATRI DEVI, B.A.M.S.,
Kairali, 139, North Usman Road,
T.Nagar, Chennai - 600 017.
e-mail : drgayatri@epatra.com

అర్థవంతమైనది మన కాలమానం

పోలిశెట్టి బ్రదర్స్

శుక్ల పాడ్యమి నుండి అమావాస్య వరకూ ఒక మాసం. అలాంటివి 12 మాసాలు కలిపి 1 సంవత్సరం. చాంద్రమాన సంవత్సరం అంటే ఇదే కదా! దానికి 354 రోజులు. కానీ సౌరమాన సంవత్సరానికి 365 $^{1}/_{4}$ రోజులు కదా! ఈ రెండు మానాలకూ తేడా 11$^{1}/_{4}$ రోజులు. ఈ తేడాను సవరించేందుకు మన పూర్వీకులు ఒక పని చేసేవారట. చాంద్రమాన సంవత్సరం పొడవునా రోజుకొక యజ్ఞం చేసే వారట. అలా 354 యజ్ఞాలు పూర్తయ్యాకా, సౌర మాన సంవత్సర కాలం పూర్తయ్యేవరకూ (11 $^{1}/_{4}$ రోజుల తేడాకు గానూ) 12 రోజులు యజ్ఞ వాటికకు సెలవు ఇచ్చేవారట. (ఆ 12 రోజులనూ ''ద్వాదశా వహములు'' అనేవారని వేదాలు చెప్తున్నాయి) 13వ రోజు నుండి క్రొత్త సంవత్సరాన్ని మొదలెట్టేవారు. అయితే ఇలా చేసినా కూడా తేడా తప్పలేదు. 12 రోజుల యజ్ఞవాటిక సెలవుతో సౌరమాన సంవత్సర తేడాను పూరించగలిగారు. కానీ ఈలోగా చంద్రుని నడకలతో చాంద్రమాన సంవత్సరం ఆగదు కదా! అది ముందుకు పోతూనే ఉంటుంది. ఈ అంతరాన్ని అధిగమించడానికి పద్ధతిని మార్చారు మన పూర్వీకులు. చంద్రమాన సంవత్సరానికీ, సౌరమానసంవత్సరానికీమధ్య తేడా 11$^{1}/_{4}$ రోజులు కదా! ఆ తేడా 3 సంవత్సరాలకు 33 $^{3}/_{4}$ రోజులు అవుతాయి. ఆ రోజుల్ని సరిపెట్టేందుకు 30 రోజులతో '1 అధిక మాసం' ఏర్పాటు చేసేవారట. మరింకా 3 $^{3}/_{4}$ రోజుల తేడా మిగిలి ఉంది కదా! అవి ప్రతి సంవత్సరం ప్రోగుపడి 24 సంవత్సరాలకు 30 రోజులవుతాయి. అప్పుడు వరుసగా 'రెండు అధిక మాసాల్ని' ఏర్పరచడం ద్వారా ఆ తేడాను సవరించేవారు. ఇంకా ఖచ్చితమైన సవరింపు కోసం అనగా గంటలు, నిముషాలతో సహా తేడా రాకుండా ఉండడానికి కొన్నేళ్ళకోసారి ''లుప్త మాసాన్ని'' ఏర్పాటుచేసే విధానాన్ని పెట్టారు. లుప్తమాసం అంటే 1 మాసం లోపించడం అన్న మాట! అంటే ఆ సంవత్సరములో 11 మాసాలే ఉంటాయి. ఇది చాలా అరుదు. చాలా కాలానికి గాని రాదు. (లుప్తమాసాలు సాధారణంగా 141 సంవత్సరాలకూ లేదా ఒక్కొక్కప్పుడు 122 సంవత్సరాలకూ వస్తుంటాయి. శక సంవత్సరం 974లో లుప్తమాసం వచ్చిందనీ, మళ్ళీ 1115, 1256, 1378 సంవత్సరాల్లో లుప్తమాసాలు వస్తాయనీ మన ప్రాచీన గణిత, ఖగోళ శాస్త్రవేత్త భాస్కరాచార్యుడు వ్రాశాడు. ఆవిధంగా వచ్చాయి కూడా!)

హెచ్చుమంది హిందువులు పైన తెలిపిన చాంద్రసౌరమానాన్నే పాటిస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి మనకు వేదకాలంనుండీ అమలులో ఉంది. అయితే ఈ పద్ధతిని మొట్టమొదటగా బాబిలోనియన్లు కనుగొన్నారనీ, అనంతర కాలంలో దాన్ని భారతదేశం, చైనా, గ్రీసు వారు అనుసరించారనీ కుహనా మేధావులు ఒక తప్పుడు ప్రచారం చేస్తుంటారు. మన తర్వాత బాబిలోనియన్లు తదనంతర కాలంలో అధిక మాసాల్ని వాడడం కన్పిస్తుంది గాని, లుప్తమాసాన్ని వాడినట్లుగా చరిత్రలో లేదు. (మేధావులమని భ్రమించే కొంతమంది మన ప్రాచీన విజ్ఞానాన్ని, ''విదేశీ విజ్ఞానం''గా చాటుతూ ఉంటారు. నేటి మన దేశ దౌర్భాగ్యం అది!)

ఖగోళ ఆధారితమైన ఈ చాంద్ర సౌర మానం అత్యంత విజ్ఞానవంతమైనది. మనం వాడుకుంటున్న పంచాంగం ఈ పద్ధతిపై ఆధారపడినదే! పూర్వీకుల విజ్ఞానంపై ఉన్న నమ్మకంతోనూ, గౌరవంతోనూ ఈ విధానాన్ని నేటికీ మనమంతా ఆచరిస్తున్నాం. ప్రపంచ దేశాలతో సహజీవన సౌలభ్యం కోసం విదేశీ క్యాలెండరును వాడినా, మన స్వంత విషయాలకు మాత్రం మన పంచాంగాన్నే వాడుకుంటున్నాం. మన పూర్వీకులు మేరుపర్వత నివాసీ యులుగా (ఉత్తర ధ్రువ వాసులుగా) ఉన్నప్పటి నుండీ కూడా ఈ శాస్త్రీయ అంశాల్ని అనుసరించినట్లుగా వేదాలు సాక్ష్యమిస్తున్నాయి. ఖగోళ శాస్త్రంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించే ''విషువత్ రేఖ' గురించి విదేశీయులకు చాలా కాలం వరకూ తెలియదు. మనకయితే విషువత్ రేఖ ప్రస్తావనలు వేదాల్లో కొల్లలుగా కన్పిస్తు న్నాయి. అప్పటికి ఈ విదేశీ

జాతులేవీ లేనే లేవు. అనంతర కాలంలో ఏర్పడిన ఈ జాతులు మెల్లగా కాలక్రమేణా కళ్ళు తెరిచాయి. మన ప్రాచీనుల నుండి విజ్ఞానాన్ని నేర్చిన విదేశీయు లకు విషువత్ రేఖా విషయం - 'సిరియస్' అనే నక్షత్రంతో 'విషువత్ రేఖ' కలిసి ఉన్నప్పటి నుండే తెలుసు. విదేశీయులు - 'సిరియస్' నక్షత్రాన్ని 'కుక్క' అని అంటారు. మన వేదాలు చెప్పిన ద్వాదశవహాలను (12 రోజులనూ) విదేశీయులు ''కుక్క రోజులు'' అని వ్యవహ రిస్తూ, సంవత్సరం లెక్కలో వాటిని విడిచిపెట్టేసే వారు. చాంద్రమాన సంవత్సరం పూర్తి అయ్యాకా, సూర్యుడు, ఈ కుక్క నక్షత్రం (సిరియస్)పై ఉన్న విషువత్ రేఖను చేరేవరకూ గల 12 రోజులూ 'కుక్క రోజులని' వారి భావం.

యజ్ఞాలను చేయడం హిందువులకు అలవాటు. యజ్ఞాలతో సంవత్సరాన్ని లెక్క చూడడం వల్లనే సంవత్సరానికి ''యజ్ఞం'' అని మరో పేరు కూడా వచ్చింది.

హిందూ పద్ధతుల్లో సంవత్సర ఆరంభం

వేదకాలంలో సంవత్సర ఆరంభం లెక్కించడానికి సూర్యసహోదయాన్ని పరి గణనలోకి తీసుకునేవారు. అనగా విషువత్ రేఖపై గల ఒక ప్రముఖ నక్షత్రం సూర్యునితో కలిసి ఉదయించే రోజును సంవత్సరా రంభంగా గుర్తించేవారు. మళ్ళీ సూర్యుడు అదే నక్షత్రంతో కలసి ఉదయించేది ఆ తర్వాత సంవత్సరాదికే!

వరాహమిహిరుని పంచాంగం:

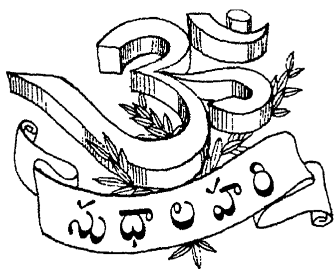
ఇప్పుడు మనం వాడుకుంటున్న పంచాంగాన్ని వ్రాసిన ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు వరాహమిహిరుడు. విషువత్‌రేఖ మేషరాశిలో ఉండగా ఆయన పంచాంగాన్ని వ్రాశాడు. అందువల్ల మేషరాశిలో సూర్యుడు చేరి విషు వత్ రేఖపై ఉదయించే రోజు సంవత్సరాది అయింది. మేషంతో రాశిచక్రాన్ని ఆరంభించి పంచాంగం వ్రాశాడాయన. ఆయన కాలంలో విషువత్ రేఖ మేషరాశిలో ఉండగా, సూర్యుడు ఆ రాశిని ప్రవేశించగానే సంవత్స రాదిని జరుపుకునేవారు. ఇలా మేషరాశిలో సూర్యుని ప్రవేశదినాన్ని సంవత్సరాదిగా పాటించడం పూర్వకాలాన ఒక ప్రముఖ సంఘటనలో కూడా మనకు కన్పిస్తుంది. క్రీ.పూ.3102లో శ్రీకృష్ణపరమాత్మ దేహ త్యాగం చేసిన తర్వాత ద్వాపరయుగం ముగిసి, కలియుగం ఆరంభమయింది. ఆ రోజున నవగ్రహాలు ఒకే రేఖపై చేరి మేష రాశిలో ఉన్నాయట. ప్రతీ యుగ ఆరంభం లోనూ ఇలాగే ఉంటాయట. సృష్టి ఆరంభం నుండి ఇలాగే జరుగుతుందని పురాణ వచనం. (ఈ సందర్భంలో చెప్పబడిన నవగ్రహాలు జ్యోతిషశాస్త్ర ప్రకారం మన పూర్వీకులు చెప్పే నవగ్రహాలని మనం గ్రహించాలి. (అవి సూర్యుడు, బుధుడు, శుక్రుడు, చంద్రుడు, రాహువు, కేతువు, కుజుడు, గురుడు, శని) ఈ నవగ్రహాలూ మేషరాశిలో ఒకే రేఖపై చేరినప్పుడే యుగా రంభం అవుతూ ఉంటుంది) అలాగే, ప్రస్తుత కలియుగం కూడా ఆరంభమయింది. యుగారంభం అంటే ఎలాగూ క్రొత్త సంవత్సర ఆరంభంకూడా అదే అవుతుంది కదా! ఒక యుగానికే ''ఆది దినం'' కనుక ఆరోజును 'యుగాది' అన్నారు. అదే కాల క్రమేణా 'ఉగాది'గా మారింది. అదే సంవత్సరాది. సౌరమానాన్ని పాటించే హిందు వులు, అప్పటినుండీ సూర్యుడు మేషరాశిలో ప్రవేశించే రోజును సంవత్సరాదిగా పాటిస్తూ వస్తున్నారు. (పైన తెలిపిన నవగ్రహాలూ తిరిగి మేషరాశిలో ప్రవేశించేది మరో యుగా రంభానికే!)

కాలక్రమేణా విషువత్ రేఖ స్థానం మారుతూ వచ్చింది. ప్రస్తుతానికి అది మీనరాశిలో ఉంది. అయితే సౌరమానాన్ని పాటించే హిందువులు (తమిళనాడు, కేరళ, ఒరిస్సా, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రాల హిందు వులు) మేషరాశిలో సూర్యుడు ప్రవేశించిన రోజునే ఇప్పటికే సంవత్సరాదిగా జరుపు కుంటున్నారు. వీరు విషువత్ చలనాన్ని పట్టించుకోలేదు. చాంద్రసౌరమానం వాడు తున్న మిగతా హిందువులంతా చంద్రుని నడకలను బట్టి చైత్రమాస శుద్ధ పాడ్యమి నాడు సంవత్సరాదిని జరుపుకుంటున్నారు. (ఇదే మన ఉగాది) ఈ రెండు విధానాలూ కూడా ఖగోళశాస్త్రబద్ధమైనవే! చంద్రసౌర మానం వాడుతున్న మనం చంద్రుని నడకలను అనుసరిస్తూ కూడా, విషువత్ రేఖ ఉన్న రాశిలోనే సూర్యుడుండగా 'సంవత్స రాది'ని జరుపుకుంటున్నాం. ఇదో విశేషం!

అయితే చాంద్రమానం, సౌరమానం, విషువత్ అన్ని విధాలా సరిపోయేలా పం చాంగ రచన జరగాలంటే మరో వరాహ మిహిరుడు రావాలి. అంతవరకూ ఇప్పటి పంచాంగాలను కొనసాగించడమే!

మన దేశంలో పై విధమైన రెండు సంవత్సరాదులు ప్రస్తుతం కన్పిస్తున్నాయి.

(సశేషం)

గొట్టుముక్కల రామకృష్ణమూర్తి

వ్యాసము – 3

కర్మ జ్ఞానం

వేదాంతాలు ఆత్మ తత్త్వాన్ని బోధిస్తాయి. జ్ఞాన వల్లనే మోక్షం. మోక్షప్రాప్తియే పరమ పురుషార్థం. జీవుడు బ్రహ్మస్వరూపుడే! ఈ బ్రహ్మత్వ స్ఫురణయే మోక్షం. అనగా స్వస్వరూపానుసంధానము. విశిష్టమైన వేదాంత జ్ఞానము ఇతర ప్రమాణములకు అందదు. ఇట్టి వేదము అపౌరుషేయమై స్వతఃప్రమాణమగుచున్నది - మనమింతవరకు గ్రహించిన విషయములివే!

పరిస్థితి ఇట్లుండగా ఇక్కడొక విశేష ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది. ఈ బ్రహ్మప్రాప్తి రూప మోక్షమనునది, భక్తి, కర్మ, జ్ఞానములలో దేనివలన సిద్ధిస్తుంది? అని అయితే భక్తి అనేది కూడా మానసికమైన కర్మయే గనుక కర్మ మార్గమునందే చేరును భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు ''లోకేస్మి ద్వినిధానిష్ఠా....'' అన్న చోట జ్ఞానకర్మయోగములనురెంటినే చెప్పెను. కనుక సారాంశముగా'' మోక్ష ప్రాప్తికర్మ వలననా? లేక జ్ఞానమువలననా? లేక రెండింటి వలననా? అనునదే ప్రశ్న. ప్రస్తుత విచారానికి విషయమిదే!

కర్మ అంటే ఏమిటి? జ్ఞానమంటే ఏమిటి? అనే చర్చ ముమ్ముందుగా కొంచెం లోతుకు దిగి చేయవలసి ఉంది. ఈ చర్చకు ఆధారాలు ప్రస్థానాలు. ఇవి మూడు - ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రములు, భగవద్గీత. ఈ ప్రస్థానత్రయమునకు ఆచార్య శంకరులు భాష్యం వ్రాశారు. బ్రహ్మసూత్రములు, భగవద్గీత ఉపనిషత్తుల సిద్ధాంతసారములై పలువురు మహామహులచే వ్యాఖ్యాతములైనవి. శ్రీరామానుజ మధ్వాచార్యాది ప్రసిద్ధుల వ్యాఖ్యానాలు అనే కాలున్నాయి. ఇంకను పలువురు చేసిన వ్యాఖ్యానాదులకు వివరణములు, టీకలు - ఇట్లీ వాఙ్మయ మంతా ఒక మహాసముద్రమై కర్మ జ్ఞానాలను చర్చించి, తత్త్వామృతాన్ని వెలువరించడానికి ప్రయత్నించింది. అమృత ప్రాప్తికై క్షీరసాగరమును దేవదానవులు మథించారు. ఏమిపుట్టినది? మొదట హాలాహలము, తర్వాత, లక్ష్మి చంద్రుడు ఐరావతాదులు పుట్టాయి. అమృతము చివరకు లభించినది. అట్లే తత్త్వసాగరాన్ని మథించినపుడు ఏవేవోసిద్ధాంతములు పుట్టాయి. తాము చెప్పినదే పరతత్త్వమనిరి. మరి అమృతమును పుట్టించిన సిద్ధాంత మేది? శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల ప్రస్థానత్రయ భాష్యగత అద్వైతమే అట్టి అమృతమని సమ్యగ్విచారణాంతరం, విద్వదనుభవదృష్ట్యాలు పెద్దలు నిర్ణయించారు. ఇట్లు కర్మ జ్ఞానములను గూర్చి మనం సంగ్రహంగా గ్రహించవలసి వుంది.

చేయబడేది అంతా కర్మ. మనం, మనస్సుతో ఆలోచిస్తాం, వాక్కుతో భావాలు వెలువరిస్తాం. దేహేంద్రియాలతో పనులు చేస్తాం. ఇదంతా కర్మయే.

''నహికశ్చిత్ క్షణమపి జాతు తిష్ఠత్య కర్మకృత్'' అని గీతాచార్యులు చెప్పినట్లుగా, ఒక క్షణమైనా ఏకర్మా చేయకుండా ఉండడం సాధ్యంకాదు. కనుక ప్రతివారు కర్మపాశ బద్ధులే. అయితే ఈ దేహంలో కర్మ ఎవరు చేస్తున్నారు? జీవుడే చేస్తున్నాడా? లేక దేహేంద్రియాలు చేస్తున్నాయా? అనే ప్రశ్నకూడా ఇక్కడ ఉదయిస్తుంది. క్రమంగా దీనికి సమాధానం అన్వేషిస్తారు. ఇట్టి కర్మలు, వర్ణాశ్రమ ధర్మాలను బట్టి వేదబోధితములై వైదికకర్మలుగా చెప్పబడుతున్నవి. యజ్ఞాలు, హోమాలు, జపతపాదులు యిట్టివి. దేవాలయ తటాక నిర్మాణాది కర్మలు లౌకికములు. స్నాన, పాన భోజనాది సామాన్య కర్మలు కూడ అనేకములున్నవి. ఇవి మరల పుణ్యకర్మలు, పాపకర్మలనీ రెండు విధములుగా ఉంజడమూ ప్రసిద్ధమే. ఈ పుణ్యపాప కర్మలకు వేదశాస్త్రాలూ ఆచారాలు మున్నగునవి ప్రమాణములు. చేయవలసినవి ''విధి'' అనీ, చేయకూడనివి ''నిషిద్ధకర్మ''కనీ చెప్పబడుచున్నవి. పుణ్యపాప కర్మలకు ఎపుడో ప్రాప్తించే సుఖదుఃఖాలే ఫలములు.

గృహస్థ ధర్మంలో కర్మాచరణమునకు, సన్న్యాసి ధర్మంలో కర్మ త్యాగానికీ ప్రాధాన్యం ఉంది. కర్మ ఫలానికీ, జ్ఞానఫలానికీ చాలా తేడా ఉంది. కర్మఫలం కర్మానంతరం ఎప్పుడో లభిస్తుంది. జ్ఞానఫలమైన మోక్షం వెంటనే లభిస్తుంది. ఈ కర్మలు ఆగామి, సంచితము, ప్రారబ్ధము అని మూడు విధములు. భవిష్యత్తులో ఫలమునిచ్చే కర్మలు 'ఆగామి' అనీ, ఫలోన్ముఖములై యున్న కర్మలు 'సంచితము'లనీ, ఫలారంభకములైన కర్మలు ప్రారబ్ధములనీ చెప్పబడుచున్నవి. కర్మపరతంత్రులు పై కర్మల వల్లనే మోక్షమని వాదించుచు,

వేదమంతయు కర్మనే బోధించునని మీమాంసకులు చెప్పుదురు. జైమిని మహర్షి వ్రాసిన మీమాంసా శాస్త్రము వీరికి ప్రమాణము. స్థూలముగా ఇది కర్మ విషయము.

ఇక జ్ఞానమంటే ఏమిటి? అనే విషయంలో భిన్నాభిప్రాయములున్నవి. అసలు అన్నిటికీ మూలమైన చర్చ ద్వైతము సత్యమా? అద్వైతము సత్యమా? అనునది. ద్వైతము అంటే రెండుగానున్నది. జీవుడు, ఈశ్వరుడు ఇద్దరూ రెండు భిన్న పదార్థములు. ఎప్పుడూ వేరు వేరు పదార్థములు గానే వుంటాయి గాని, ఒకటే కాజాలదు ఇది ద్వైతం. జీవేశ్వరులిరువురూ ఒక్కటే భేదము ఉపాధిని బట్టియేగాని, వాస్తవముగాదు. ఈశ్వరుడే బ్రహ్మ. జీవబ్రహ్మైక్యమే మోక్షము. ఇట్లు జీవేశ్వరులొక్కటే అని బోధించునదే అద్వైతము. బ్రహ్మ ఒక్కటే సత్యము. రెండవ పదార్థము లేదు. కనుక జ్ఞానమంటే అద్వైత జ్ఞానమే. ప్రపంచమును గూర్చి, పరమేశ్వరుని గూర్చి ఉన్న ద్వైతజ్ఞానములన్నీ మిథ్యాజ్ఞానాలే. ద్వైత భ్రాంతియేగాని, జ్ఞానం కాదు.

కానీ ద్వైతులట్లు చెప్పరు. భగవంతుని స్వరూపమును బోధించు జ్ఞానమే జ్ఞానమందురు. ఆ భగవంతుడు సగుణుడు. అనేక కళ్యాణ గుణ రత్నాకరుడు. ఆ భగవంతుడే నారాయణుడని వైష్ణవులూ, పరమశివుడని శైవులూ, తదితరులు తమతమ అనిమాన దేవతలే పరతత్త్వమనీ చెప్పుదురు. కాన ద్వైతమందు బహుసిద్ధాంతములుగలవు. ఇందులో ఏది సత్యము? ఎవరి సిద్ధాంతము నిర్దుష్టము అన్నచో, ఎవరికివారే వాదోపవాదములు లేవదీసి తమ సిద్ధాంతమే పరమసత్యమని చెప్తారు. కానీ సత్యం ద్వైతమందు తేలదు. ఈ దృష్టితోనే భగవద్గీతయందు ''బహుశాఖా హ్యనంతాశ్చ బుద్ధయో. వ్యవసాయినామ్'' లని స్పష్టము చేయబడినది.

కనుక తేలినదేమంటే జ్ఞానమంటే ఆత్మ స్వరూపజ్ఞానమే ఆత్మయే బ్రహ్మ. ఆత్మ జ్ఞానము లేక బ్రహ్మజ్ఞానమే సంసార దుఃఖనివృత్తి జేసి ముక్తి ప్రదమౌతుంది. జ్ఞానమంటే తెలుసుకొనడం దేనిని తెలుసుకొనడం? అంటే ఏది నీకు తెలియదో దానిని తెలుసుకొనదమని చెప్పాలి. ఆ తెలియనిది ఏది? అది ఒక పదార్థమా? అనేక పదార్థములా? ఒకపదార్థమైతే దానిని తెలుసుకొంటే చాలు, జ్ఞానము సిద్ధించినట్లే. అనేక పదార్థములైతే, మనకు తెలియనివి లోకములో ఎన్నో ఉన్నవి. అనేక పదార్థములైతే, అసలు తెలుసుకోవలసినవి, మొత్తము ఎన్ని పదార్థములో ఆ జాబితా తేల్చుకోవలసి ఉంది. అది ఎప్పటికి తేలే విషయం కాదు. మనకు తెలియనివి లోకములో ఎన్నో ఉన్నవి. ఒక విషయమునందే గల అనేకానేక భేదముల వల్ల, ఎన్ని ఏండ్లు పరిశోధన జేసినా, తెలుసుకోవలసినవి ఇంకా ఎన్నో మిగిలిపోతాయి. ఏదో కొంత జ్ఞానం సంపాదించేటప్పటికే పురుషుని జీవితం అంతమైపోతుంది. ఉదాహరణకు, ఒక వృక్షమునే తీసుకొందము. మొత్తమువృక్ష జాతులెన్ని? దాని భేదలక్షణములేవి? నిర్మాణ క్రమమెట్టిది? అందలి గుణదోషములేవి? ఈ భేదములెట్లేర్పడినవి? ఇట్లు ప్రశ్నిస్తూపోతే, 'వృక్షము' అనే ఏకవస్తువును గూర్చి ఏవ్యక్తీ తన జీవిత కాలంలో సంపూర్ణ పరిజ్ఞానాన్ని సాధింపలేడు. ఇది యిట్లుంటే ఇక పంచభూతాలు, రత్నాలు, మాణిక్యాలు, ఆభరణాలు, ఆయుధాలు, జంతువులు, పక్షులు, యక్ష రాక్షస గంధర్వాదులు, ధాన్యములు, క్రిమికీటకములు, రసాయనములు, -మున్నగు లక్షల పదార్థాల విజ్ఞానం ఎప్పుడు పూర్తవుతుంది? ఎవరు సర్వజ్ఞుడు కాగలడో చెప్పగలమా? ఇందులో.ఒక విషయాన్ని గూర్చి సంపూర్ణ జ్ఞానం సాధించినా, తక్కిన విషయములను గూర్చి తెలియద్దు గనుక 'జ్ఞానవంతుడు' అని ఎవరిని చెప్పలేము. ఒకవేళ సమస్త విశ్వాంతరాళ జ్ఞానమును సాధించినా, తనస్వరూపమేమో తెలియదు గనుక అప్పటికీ 'అజ్ఞాని' అని చెప్పవలసి యున్నది.

కనుక పరిస్థితి ఇట్లుండగా, సమస్త దర్శనములు జ్ఞానమును గూర్చి చెప్పడం, ముఖ్యంగా వేదాంతములు జ్ఞానంవల్లనే మోక్షమని సిద్ధాంతీకరించడం ఏమిటి? ఇదంతా అసంబద్ధ ప్రేలాపమేనా? అన్నచో ఎంత మాత్రముకాదు. అది ఎట్లో మనము పరిశీలించి నిర్ణయించుకోవలసి ఉంది. (సశేషం)

కాలతంత్రం

డాక్టర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

ప్రతి సంవత్సరం చైత్రశుద్ధ పాడ్యమినాడు ఉగాది పండగ జరుపుకోవటం తెలుగు దేశంలో అనాది కాలం నుండీ వస్తున్న ఆచారం. ఐతే అన్ని భాషాప్రాంతాలలోనూ ఇది ఒకే రకంగా లేదు. తమిళుల సంవత్సరాదివేరు. ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలోను కన్నిచోట్ల వేరే. ఆయా ప్రాంతాలలో అక్కడి పంచాంగ గణన పద్ధతిని బట్టి ఉగాది పండుగ జరుపుకొంటున్నారు. ప్రాచీన కాలంలో కూడా ఇది ఒకే రకంగా లేదు. ఇంచు మించు రామాయణ కాలంలో జ్యేష్ఠ మాసం సంవత్సరాదిగా భావించబడినట్లు కన్పిస్తుంది. భారతకాలంలో వైశాఖమాసంలో ఉగాది వచ్చేదని తెలియవస్తున్నా ఇప్పుడు మనం చైత్ర శుద్ధ ప్రథమదినాన్ని ఉగాదిగా జరుపుకుంటూ ఉన్నాము. నిజానికి చైత్రమాసం వచ్చేసరికి ఎండలు బాగా కాస్తున్నాయి. చైత్ర వైశాఖ మాసములు వసంత ఋతువు అని చదువుకోవటమే తప్ప అందులోని వైశాఖము ఎప్పుడో 'వేసగి' అనే తద్భవరూపాన్ని పొంది ఎండా కాలం అన్న అర్థాన్ని ఇస్తున్నది. అంతే కాదు ఫాల్గుణ మాసం వచ్చేసరికి చెట్లు చిగిర్చి వేప పూత మొదలైనవి ధారళంగా దొరకటం మొదలవుతున్నది. ఇటీవలైతే కొన్ని ఉగాదులకు వేప పువ్వు దొరకటం లేదు కూడా. పూతకాలం అయిపోవచ్చునన్న మాట. మొత్తం మీద తేలిన అంతర్యమేటంటే నిజమైన ఉగాది ఫాల్గుణ మాసానికి జరిగిందని చెప్పవచ్చు.

పూర్వకాలంలోనైతే ఋషులు మొదలైన మహానుభావులుండే వాళ్ళు, వాళ్ళేదన్నా అది శాసనంగా చెలామణి అయ్యేది. ఋతువును ఒకనెల వెనక్కు జరపండి అంటే అది జరపబడేది. ఎందుకంటే ప్రకృతిలో జరిగిన ఒక మార్పును గుర్తించటమే కనుక. ఇవాళ ప్రజా హృదయాలను అంతగా శాసించగల శాస్త్రకారులు, ఋషులూ లేరు. కనుకనే వెనుకటిలాగా జ్యేష్ఠమాసం నుంచి వైశాఖమాసం, వైశాఖం నుంచి చైత్రం మారినట్లుగా చైత్రం నుంచి ఫాల్గుణానికి మారే అవకాశం కనపడటం లేదు. ఎంతో ఆలోచించి క్రీస్తు శకాన్ని తొలగిద్దామని శక సంవత్సరాన్ని ప్రవేశపెడితే ప్రజలచేత దాన్ని పాటింపజేసే శక్తి ప్రభుత్వానికి లేకపోయింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ రంగాలలో కూడా శక సంవత్సరాల క్యాలండర్‌కు విలువ పోయింది.

యుగాది శబ్దమే ఉగాదిగా పరిణమించిందని భాషా శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. యుగాలు మారుతున్నప్పుడల్లా ఋతుగమనంలోనే కాదు సృష్టిలోని సర్వ చరాచర ప్రకృతిలోను అపూర్వమైన మార్పువస్తున్నట్లు మన వాఙ్మయంలో ఆధారాలు కన్పిస్తవి. దీనికి మూలం కాలతంత్రమని భాగవతంలో చెప్పబడింది. ఈ అనంతసృష్టిలో అనూహ్యములైన పరిణామాలను తీసుకురాగలిగిన ప్రభావం కాలతంత్రానికుందని ఘంటాఘోషంగా పురాణాలు చెపుతున్నాయి. భాగవతంలోని ఈ పద్యం చూడండి.

వాయువశంబులై ఎగసి వారిధరంములు మింట కూడుచన్
పాయుచు నుండు కైవడి ప్రపంచము సర్వము కాలతంత్రమై
పాయుచు కూడుచుండు నొక భంగిచరింపదు కాల మన్నియున్
జేయుచు నుండు కాలము విచిత్రము దుస్తర మెట్టివారికిన్

పంచభూతముల సంయోగ నియోగములకు కాలమే కారణమనీ దాని మార్గమునెవరునూ గుర్తింపలేరని ఎంత వారికిని అది దుస్తరమని చెపుతూ పాండవుల జీవితాన్ని అక్కడ ఉదాహరణగా ఇవ్వటం జరిగింది. ధర్మజుడు రాజట! సురరాజసుతుడు ధన్వియట! శాత్ర వోద్వేజకమైన గాండీవము విల్లట! మరి సార ధియో సర్వభద్ర సంయోజకుడైన చక్రియట! ఆ ఆజికి ఉగ్ర గదాధుడైన భీముడు తోడు వచ్చునట! అయిననూ ఆపదలు తప్పలేదు. దేవాంశ సంభూతులే కాదు దేవతలైనను కాలతంత్ర శక్తిని కాదని నిలువ లేరు.

అర్జునుడంతవాడు, శివునితో ద్వంద యుద్ధము చేసి పాశుపతాస్త్రమును పొందిన మహీవీరుడు. అంత భారత సంగ్రామమున విజయము సాధించిన మహాయోధుడు కృష్ణ నిర్యాణము పిదప ద్వారక మునిగిపోవునని అందలి జనులను తీసుకువస్తూ దోవలో బోయవాళ్ళచేత భంగపడ్డాడు. ఒక్క అస్త్రం గుర్తుకు రాలేదు. అక్షయ తూణీరాలలో బాణాలు లేవు. అటువంటి మహాపురుషుడికే ఆ గతి పట్టింది. ఈ ప్రభావము ఎంత మహా

ద్భుతమైనది చూడండి.

యుగాలు మారినప్పుడల్లా కాలములో వచ్చే మార్పులు చిత్ర విచిత్రంగా ఉంటవి. కృతయుగం నుండి త్రేతాయుగ, త్రేతాయుగం నుండి ద్వాపరం, ద్వాపరం నించి కలియుగం మారే సంధికాలంలో కొత్త లక్షణాలు కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తవి. త్రేతా ద్వాపర సంధిలో జరిగిన పరశురామృత సర్వక్షత్రియ సంహారాన్ని పురాణాలు ప్రత్యేకంగా వర్ణించినవి. అలాగే భారతయుద్ధం ద్వాపరాంతాన జరిగిన భయంకర మారణ హోమం. సప్తర్షులు మఖా నక్షత్రంలో ఉండగా జరిగిన యీ భీషణ మత్యుహేల మళ్లీ రెండు వేల యేడువందల సంవత్సరాల తర్వాత అదే స్థితి అంతరిక్షంలో వచ్చే సరికి మళ్ళీ అంతటి సంహారకాండ జరిగింది. మహానందుడు ద్వితీయ భార్గవుని వలె సర్వక్షత్రాంతకుడయినాడని నాటి విశేషాలను భవిష్యాది పురాణాలు వర్ణించినవి. కాల చక్రం గిర్రున తిరిగేప్పటికి యమదండం ప్రచండ పాటవాన్ని ప్రదర్శించింది.

పూర్వపూర్వ యుగాలలోని జీవులే ఉత్తరోత్తయుగాలలోనూ వస్తుంటారు. కలియుగంలో నిరంతర ధర్మబద్ధులైన వాళ్లే కలి యుగం వచ్చే సరికి అధర్మపరులవుతుంటారు. అంటే మానవ జీవితలను నడిపేది ఆ జీవుల కర్మమాత్రమే కాక కాలం కూడా నన్నమాట. భారతంలోనే దీని కొక చక్కని ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. ధర్మరాజు రాజ్యం చేస్తుండగా ఇద్దరు రైతులు వివాదంతో వచ్చారు. ఒక రైతు పొలం మరొకరైతు కొన్నాడు. అందులో ఒక నిధి దొరికింది. కొన్నవాడు నేను పొలం కొన్నాను. కాని నిధి కొనలేదని అది పూర్వ కర్షకునిదే అన్నాడు. రెండవ వాడు పొలం అమ్మేశాడు కనుక అందులో ఏది వచ్చినా కొన్నవాడిదే నంటాడు. ఈ వివాదం ఎలా తీర్చాలో ధర్మ రాజుకు తోచలేదు. పక్కనే ఉన్న కృష్ణుడు తీర్పు ఒక నెల వాయిదా వెయ్యమని సలహా ఇచ్చాడు. ధర్మరాజు సరేనన్నాడు. ఈ నెల రోజుల్లో కలి యుగం వచ్చింది. వాయిదా రోజుకు రైతు లిద్దరో వచ్చారు. అయితే, ఈ సారి నిధి నాదంటే నాదని పోట్లాడుకుంటూ వచ్చారు. ధర్మరాజు వాళ్లిద్దరి బిడ్డలకు ఒక రైతు కొడుకును, రెండో రైతు కూతురికి పెళ్లి చేయించి, నిధి వాళ్లకు చెందేలా తీర్పు చెప్పాడు. ఇదే ఇప్పుడైతే తీర్పు కూడా అట్లా ఉండదు. నిధి నిక్షేపాలన్నీ ప్రభుత్వానివి. ఆ స్థల యజమానివి కావు. ఇవన్నీ కలికాల ప్రభావం చేత వచ్చిన ఆలోచనా ధోణులు. కాలానికి గుణముల మీద కూడా ప్రభావాన్ని చూపించే శక్తి ఉన్నదంటానికి దీన్ని ఉదహరించాను.

ఒక్క గుణాలమీద నేమిటి! సమస్త వస్తుజాలం మీద, జీవ నిర్జీవ పదార్థాల మీద కాలం తన ప్రభావాన్ని చూపిస్తుంది. కృష్ణుడు భారతయుద్ధంలో అర్జునుడితో ''కాలోస్మి లోక క్షయకృత్ ప్రవృద్ధః'' అన్నాడు. లోక నాశనానికి వచ్చిన కాలుణ్ణిసుమా అంటూ భీష్మ, ద్రోణాది సర్వ శాత్రవులూ నాచేత ఇదివరకే చంపబడ్డారు. కేవలం నీవు నిమిత్త మాత్రుడివిగా బాణాలు వెయ్యి అంటాడు. నీ బాణాలలో శక్తిని ప్రవేశపెడుతాననో, నీచేత చంపిస్తాననో అనక నేనిదివరకే వారిని చంపాను అనటంలో ఒక గొప్ప కాలతంత్ర రహస్యం ఇమిడి ఉంది. ప్రతి మనిషికీ పంచభూతాత్మకమైన యీ శరీరం కాక, ఆకాశ చరమైన మరొక శరీరం ఉంటుంది. మానవునకి రావలసినవి, కావలసినవి, ముందు ఆ ఆకాశ శరీర, మీద కర్మ ప్రభావం చేత కనిపిస్తవి. తరువాత ఈ పార్థివ శరీరానికి దిగుమతి అవుతవి. కృష్ణుడు కాలస్వరూపుడు కనుక, ఆ ఆకాశ శరీరాలను ఖండించాడు. దానివల్ల ఈ భౌతిక శరీరాలు అర్జునుడు బాణాలు వేసినా, వెయ్యిక పోయినా, కూలిపోక తప్పదు. అయితే ఆ క్రియకు అర్జునుడు నిమిత్తమాత్రుడు కావలసిన యోగం ఉన్నది గనుక, అయినాడు. ఆకాశ శరీరాలమీద కనిపించే విశేషాలు ఈ భూశరీరాల మీద కన్పించడానికి మధ్య కొంత వ్యవధి ఉంటుంది. కనుకనే కృష్ణుడు వాళ్లను తాను చంపానని చెప్పినా రణరంగం మీద వాళ్లంతా ఎదురుగా నిలబడే ఉన్నారు.

మయై వేతే నిహతాః పూర్వ మేవ
నిమిత్తమాత్రం భావసత్యసాచిన్

అన్న గీతా శ్లోకంలో ఇంత తాంత్రిక రహస్యం ఇమిడి ఉంది. ఆ ఆకాశ శరీరాలకు ఆ భూశరీరాలకు మధ్య ఒక అదృశ్య రజత సూత్రం ఇన్విజబుల్ సెల్వర్ కోర్ అనుబంధంగా ఉంటుంది. రెండు దేహాల మధ్య అనుభవాల రాకపోకలు ఒక విచిత్ర పద్ధతిలో సాగుతూ ఉంటవి.

సరే! అది అలా ఉంచుదాం. కాలం కలిరూపధారియైన తన విలాసాలు చూపటంలో కూడా ఒక పద్ధతి ఉంది. కొత అంతర దృష్టిలేక దివ్యదృష్టి కలిగితే కాని ఇందులోని విశేషాలు బోధపడవు. ఒక మహాశక్తి లోకాన్ని ఆవరించేటప్పుడు అదృశ్య తేజరూపంలో అంతరిక్షం నిండి సర్వలోకాన్ని ఆక్రమించటము జరుగుతుంది. సూక్ష్మతరమైన దార్శనిక శక్తి ఉంటేగాని దీన్ని ప్రత్యక్షంగా తెలుసు కోవడం సాధ్యం కాదు.

సుప్రసిద్ధుడైన ఈ శతాబ్దపు టిబెటిన్ దార్శనికుడు లోబ్‌సాంగ్ రాంపా ఒక విచిత్ర విషయం వ్రాశాడు. శ్మశానాలలో అర్ధరాత్రి వేళ జాగ్రత్తగా జాగ్రత్తగా చూస్తే నీలాకారపు కాంతి వలయాలు పూడ్చి పెట్టబడిన మానవ దేహాలనుండి పైకి వెళ్లడం చూడవచ్చు నంటాడాయన. అవి జీవులు దేశాల నుండి నిర్గమించడం కాదు. జీవి ఎప్పుడో దేశాన్ని వదిలి వెళ్లినా ప్రతి జీవుడికి శరీరమును ఆశ్రయించుకొని ఉండే తేజోవలయం చచ్చిన వెంటనే వదలక, నెమ్మదిగా వదిలిపోతుంది. ప్రతిమానవుడికి వాడిచుట్టూ ఉండే స్వీయ తేజోవలయమే ఇతర మానవులతో, జీవులతో వాడికి కలిగే ఆకర్షణ, వికర్షణలకు మూలం. ఈ మృతజీవులు ఆ జీవుల తేజోవలయాల శ్మశాన సాధకులైన తాంత్రికులకు అమూల్యమైన ఉపకరణాలు. బహుసిద్ధి కారణాలు.

ఏ విధంగా నైతే జీవుల తేజోవలయావరణలు బహు కార్యములకు నిమిత్తములవుతూ ఉంటవో, అదే విధంగా యుగ స్వరూపుడైన కాలుని తేజోవలయం ప్రకృతి ఆవరణను ఆక్రమించి, విక్రమించి, ప్రతి జీవిడిమీద తన ప్రభావం చూపిస్తుంది. అందుచేతనే అంతకుముందు పరమ ధర్మ భవుకుడైన వ్యక్తి కూడా అదర్మపరుడై దుష్కర్మ పరాయణుడు కావడం జరుగుతుంది.

తెలుగుదేశంలో ఒక చమత్కార కథ ప్రచారంలో ఉంది. మన సీమలో అడుగు పెట్టగానే అరణ్యావాసానికి సీతా రములతో వచ్చిన లక్ష్మణుడు ''మీకు నేనెందుకు సేవచేయాలి? మీ సామాను మీరేమోసుకోండి. నేను వెనక్కు పోయాను'' అన్నాడట. కొంత దూరందాక రాముడేమీ మాట్లాడలేదట. తర్వాత మళ్లీ సహజస్థితికి వచ్చిన పిదప అది రాక్షసులు తీవ్ర తపస్సు చేసిన చోటు వాళ్ళ భావతరంగాలు ఇంకా అక్కడ ప్రసరిస్తుండడం వల్ల నీ మనస్సులో అలాంటి ఆలోచనలు పుట్టినవి రాముడు తమ్ముణ్ణి సమాధాన పరిచాడట.

ఒక ప్రదేశానికే అంత శక్తి ఉంటే, మరి ఈ యుగాదినాడు కాలాన్ని ఆక్రమించిన కాలప్రభావం ఎంతటిదో చెప్పగలమా? ముందు యుగాలలో లేని అన విక్రయం, విద్యా విక్రయం, దేహ విక్రయం, కలి యుగంలో ఉంటుందని మునులు చెపితే ఆనాటివాళ్లు నమ్మలేక పోయినారు. ఈనాటి వాళ్ళం మనం ఆ నాటి పరిస్థితులను నమ్మలేము. అందుకే వ్యాస మహర్షి ''కాలప్రభావంబు నెవ్వరూ తప్పించుకోలేరు. ఒకవేళ తప్పించుకోవాలన్న తీవ్రకాంక్ష వుంటే బదరికావనానికి వెళ్లండి. నరనారాయణుల తపఃప్రభావం వలన కలి అక్కడ ప్రవేశించ లేదు.'' అని చెప్పినా ఎంతమంది బదలి వెళతారు? తపస్సు చేస్తారు? యుగ ప్రభావాన్ని తప్పించుకోగలుగుతారు? సర్వ ప్రపంచమూ కలియుగాది నాటి కాలతంత్రము వశమైనది. వేల యేండ్ల కొక్కడు, కోట్ల మందిలో నొకడు యుగాది కాలతంత్రమును జయించి దేవలోకమునకు వెలుగు బాటలు తీస్తాడు. మిగిలిన వారంతా వట్టి యుగాది పండుగలు చేసుకునే సామాన్యపామర జనము. ✦

స్వామీ వివేకానందులు - 1894 ఫిబ్రవరి డెట్రాయిట్ ప్రసంగం

ఈ సందర్భంలో వివేకానందుల ప్రసంగాన్ని మనం గుర్తు చేసుకుందాం.

మీరు 'శిక్షణ ఇచ్చి, చదివించి, మనుష్యులకు ధనమిచ్చి పంపుతారు - ఎందుకు? నా దేశానికొచ్చి, నా దేశాన్ని, నా పూర్వీకులను, నా మతాన్ని, నాకు సంబంధించిన అన్నిటినీ నిందించేందుకు. ఎప్పుడైతే మీ ప్రచారకులు మమ్ములను విమర్శిస్తారో, వారిది గుర్తుంచుకోవాలి సుమా!

భారతదేశమంతా ఒక్కటిగా నిలబడి, హిందూ మహాసముద్రం అడుగున గల మన్నునంతా పాశ్చాత్య దేశాలమీద గ్రుమ్మరించినా, మీరు మాకు చేస్తున్న దాంట్లో, మేం లవలేశం చేసినట్లు కూడా కాదు సుమా! అసలిదంతా ఎందుకు?

పాశ్చాత్య దేశాల్లో ఒక్కరిని మతం మార్చేందుకన్న మేమెప్పుడన్నా ఒక్క మిషనరీనైనా పంపామా? మేం మీతో చెప్పిందిది: మీ మతంలో మీరు సుఖంగా ఉండండి. కాని మా మతంలో మేమూ అట్లా ఉండేటట్లు అనుమతించండి.

'తరువాత శ్రీ వివేకానందులు క్రైస్తవ మత ప్రచారకులకు చెప్పిందిది. 'మీ కోతలు, గప్పాలు అలా ఉంచితే, ఖడ్గం సహాయం లేకుండా క్రైస్తవం ఎక్కడ విజయవంతమైనది. (with all your brag and boasting, where has your Cristianity succeeded without the sword?)

సందేహాలకు సమాధానాలు

నిర్వహణ: ఋషిపీఠం

పి.నవీన్ — చంద్రగిరి

ప్ర. బలి వామనునికి దానం చేస్తున్న సమయంలో, శుక్రాచార్యుడు పురుగుగా మారి కలశధారకి అడ్డు వచ్చాడనీ, దానితో వామనుడు దర్భ పుల్ల తీసుకుని శుక్రాచార్యుడి కన్ను పొడిచాడనీ కథ ఉంది కదా! వామనుడు అలా చేయడం న్యాయమా?

జ. నిజంగా ఈ కథ - 'వామన చరిత్ర' ఉన్న మూల భాగవతంలో లేదు. పోతనగారి భాగవతంలో కూడా కొన్ని ముద్రణలలో కనబడడం లేదు. తరువాతి వారెవరో కల్పించి ఉంటారు. దాన సమయంలో కులగురువుగా అసలు విషయాన్ని చెప్పడం బాధ్యత కనుక శుక్రాచార్యులు హెచ్చరించారు. అయినా సరే, విష్ణువని తెలిసి ఇంకా భక్తితో బలి సిద్ధమయ్యాడు. దానమిచ్చాడు. అంతే - మధ్యలో శుక్రాచార్యుడు పురుగుగా మారడం లేదు.

సి.రామకృష్ణ — గుంటూరు

ప్ర. వాల్మీకి దారి దోపిడీ దొంగ అని ఒకచోట, బోయవాడనీ పక్షి జంటలో ఒక పక్షిని కొట్టగా మరో పక్షి శోకం చూసి శ్లోకం చెప్పాడనీ ఇంకోచోట చదివాను. ఏది నిజం. వాల్మీకి ఎవరి పుత్రుడు!

జ. వాల్మీకి ప్రచేతస మహర్షి కుమారుడు. కనుక ''ప్రాచేతనుడు'' అంటారు. ప్రచేతసుని పదవ పుత్రుడు - అని రామాయణంలో చెప్పబడింది. నారదుని ద్వారా రామచరిత్ర విన్నాక, వాల్మీకి మహర్షి భరద్వాజాది శిష్యులతో తమ నదీ తీరానికి వెళతాడు. అక్కడ ఒక బోయవాడు క్రౌంచ పక్షుల జంటలో మగపక్షిని బాణంతో చంపుతాడు. అది చూసిన వాల్మీకి, కరుణతో చలించి, ఆ బోయవానిని నిందిస్తూ, వేదనతో శ్లోకం చెప్తాడు. అంతేగానీ వాల్మీకి బోయవాడు కాదు. అయితే - అధ్యాత్మ రామాయణం ప్రకారం, ప్రచేతసుని కుమారుడైన ప్రాచేతసుడు పసితనంలోనే దైవవశాత్తు, తప్పిపోయి ఒక దొంగల గుంపుకి కనబడతాడు. వారు అతడ్ని పెంచి పోషిస్తారు. అతడూ దొంగగా పెరుగుతాడు. కొంత కాలానికి సప్తర్షుల వల్ల, సత్యం తెలుసుకొని, రామనామోపదేశం పొంది, ఆ నామజపంతో మహాతపస్సు చేసి, తనచుట్టూ వల్మీకం (పుట్ట) ఏర్పడి, తిరిగి తపస్సు ఫలించాక పుట్ట నుండి దివ్యతేజస్సుతో వెలువడి, బ్రహ్మర్షియై, 'వాల్మీకి' (పుట్ట నుండి పుట్టినవాడు) అయ్యాడు. ఇది ప్రసిద్ధ రామాయణం కథే కనుక 'వాల్మీకి' పేరుకున్న ప్రశస్తిని బట్టి దీనిని ప్రమాణంగా భావించవచ్చు.

చిన్నికృష్ణ — వేటపాలెం

ప్ర. శ్రీకృష్ణుడు పదహారు వేలమంది గోపికలను వివాహమాడాడా?

జ. పదహారువేలమంది 'గోపికలు' కారు. వారు నరకాసురుని వల్ల చెరలో బంధితులైన రాచకన్యలు. నరకధానంతరం, వారిని శ్రీకృష్ణుడు బంధవిముక్తులను చేశాడు. వారంతా శ్రీకృష్ణునే పతిగా భావించారు. వారి భావనానుకనుగుణంగా 16 వేల రూపాలతో శ్రీకృష్ణుడు వారిని ధార్మికంగా వివాహమాడాడు. ఎవరికి వారికే కృష్ణుడు. ఆ లీలామయ చరిత్రను నారదుడు తిలకించి, ఏ ఇంటికి వెళ్లినా, ఆ ఇంటి గృహస్థుగా శ్రీకృష్ణుని ధార్మిక కృత్యాలను చూసి, ఆ యోగీశ్వరేశ్వరుని తత్త్వానికి ఆశ్చర్య చకితుడయ్యాడు.

రాధాదేవి — నాగాయలంక

ప్ర. శ్రీరాముడిగా పాటించిన ధర్మం, శ్రీకృష్ణునిగా పాటించలేదేమి? రెండు అవతారాలలో తేడా ఎందుకు?

జ. అవతారాలలో తేడా ఉందేమో గానీ, ధర్మాచరణలో లేదు. శ్రీకృష్ణుడు కూడా శ్రీరాముని లాగే పితృవాక్య పాలకుడు, సత్యవ్రతుడు, ధర్మజ్ఞుడు, ధర్మప్రతిష్ఠాత. రెండింటి లీలలూ వేరు. లక్ష్యం, లక్షణం ఒకటే. ధర్మస్థాపన లక్ష్యం, ధర్మమయ జీవనం లక్షణం. అందుకు కృష్ణ కథ మూల భాగవతం, భారతం చదివితే అంతా స్పష్టమౌతుంది.

టి.కల్యాణి — కర్నూలు

ప్ర. విష్ణు సహస్రంలో 'మహర్షిః కపిలాచార్యః' అని ఉంది కదా? అంటే కపిల మహర్షి విష్ణువు అవతారమని అర్థమా? ఎవరీ కపిల మహర్షి?

జ. కపిల మహర్షి నారాయణాంశ సంభవుడు. కర్దమ ప్రజాపతికీ, దేవహూతికీ జన్మించినవాడు. ఈ కపిలాచార్యుడు తల్లికి తత్త్వజ్ఞానాన్ని ఉపదేశించిన మహాత్ముడు. ఈ మహర్షి 'సాంఖ్య మతానికి' ఆది.

జె.రామబాయి — ఆదోని

ప్ర. ఆమధ్య 'ఋషిపీఠం'లో ''ఆ నగరం 22వ మహానరకంలా ఉంది'' అన్నారు. అంటే 21 నరకాలు ఉన్నాయని అర్థమా? ఆ 21 మహా నరకాలు ఏమిటి? అవి ఎక్కడ పేర్కొనబడ్డాయి?

జ. అది వివిధ పురాణాదుల్లో చెప్పబడ్డాయి. చిన్న చిన్న భేదాలున్నా, అన్నీ ఇంచుమించు ఒక పేర్లని చెప్పాలి. వాటి వివరాలు :

ఏకవింశతి (21) మహా నరకములు

యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి	భాగవత పురాణం	మనుస్మృతి	గరుడపురాణ
తామిస్రము	తామిస్రము	తామిస్రము	తామిస్రము
లోహశంకువు	అయఃపసానము	లోహశంకువు	లోహకుండము
మహానిరయము	మహారౌరవము	మహారౌరవము	మహారౌరవము
శాల్మలి	వజ్రకంటక శాల్మలి	శాల్మలి	శాల్మలి
రౌరవము	రౌరవము	రౌరవము	రౌరవము
కుడ్మలము	విశసనము	కుడ్మలము	కుడ్మలము
పూతిమృత్తికము	పూయోదము	ప్రతిమూర్తికము	పూతిమృతిక
కాలసూత్రకము	కాలసూత్రము	కాలసూత్రము	కాలసూత్రము
సంఘాతము	సందశము	సంఘాతము	సంఘాతము
లోహితోదము	సూకరముఖము	లోహదారకము	లోహితోదము
సవిషము	కృమిభోజనము	నది	సవిషము
సంప్రతానము	అంధకూపము	సంప్రతానము	సంప్రతానము
మహానరకము	వైతరణి	మహానరకము	మహానిరయము
కాకోలము	వాలాభక్షము	సకాకోలము	కాకోలము
సంజీవనము	ప్రాణరోధము	సంజీవనము	సంజీవనము
నదీపథము	సారమేయాదనము	పథము	మహాపదము
అవీచి	వీచి	మహావీచి	అవీచి
అంధతామిస్రము	అంధతామిస్రతము	అంధతామిస్రతము	అంధతామిస్రము
కుంభీపాకము	కుంభీపాకము	ఋజీషము	కుంభీపాకము
అసిపత్రవనము	అసిపత్ర వనము	అసిపత్రవనము	అసిపత్ర వనము
తపనము	తప్తోర్మి	తపనము	తపనము

కె.సాయికృష్ణ నెల్లూరు

ప్ర. ఒక సామాన్య రజకుని మాట పట్టించుకొని సీతమ్మను అడవులపాలు చేయడం రాముని వంటి వానికి తగునా?

జ. రామాయణం ప్రకారం - 'సామాన్య రజకుని మాట' - అనే కథ లేదు. పట్టాభిషేకానంతరం శ్రీరాముడు సీతతో చాలాకాలం సుఖజీవనం సాగించాడు. ఆ తరువాత ఆమె గర్భవతి అయ్యింది. ఒక రాత్రివేళ వారు సుఖాసీనులై మాట్లాడుకుంటూండగా, తనకు వాల్మీకుల వారి ఆశ్రమం చూడాలని వుందనీ, అక్కడ కొంత కాలం నివసించాలని వుందనీ - గర్భవతిగా నున్న సీతమ్మ కోరుకుంటుంది. ఆ సమయంలో - సభా భవనంలో పురజనుల అభిప్రాయం తెలుసుకునే సమావేశం జరగనుంది. శ్రీరాముడు సీతతో సంభాషించాక, ఆ సమావేశానికి వెళ్లాడు. అక్కడ అయోధ్య మంత్రి అయిన భద్రుడు, ఎంతో రామప్రేమ ఉన్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ ధర్మపాలనలో భాగంగా, అయోధ్య ప్రజల అభిప్రాయాన్ని చెప్తాడు. అందరూ, శృంగాటకముల (జంక్షన్స్) దగ్గర కూడా ''సీతమ్మ ఏడాదిపాటు లంకలో ఉన్నప్పటికీ శ్రీరాముడు ఏలుకున్నాడు. ఎంతటి విమోహి?'' అని అనుకుంటున్నారన్న విషయం చెప్పాడు. 'దీనికి పరిష్కారంగా మీ అభిప్రాయమేమిట'ని రాముడు న్యాయవేత్తల్ని ప్రశ్నిస్తాడు. దానికి వారు మౌనంగా ఉంటారు. అది అర్థం చేసుకున్నాడు రాముడు. ఆ రోజుల్లో ప్రజాభిప్రాయం ఎలాంటిదైనా దానికి విలువ నివ్వాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. రాజుకి వ్యక్తిగత జీవితం కన్నా, ప్రజల వద్ద బాధ్యతగా స్పందించాల్సి వుంది. ఇది రాజధర్మం. సమావేశం చాలించి, లక్ష్మణుని పిలిచి, గుండె ఝాయి చేసుకొని, సీత వాల్మీకుల వారి ఆశ్రమం చూడాలని అంది కనుక, మరురోజు సకల మర్యాదలతో ఆశ్రమానికి తీసుకువెళ్లమ'ని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంతేగానీ అడవుల్లో వదిలి రమ్మన లేదు. సీతమ్మను తాను శంకించలేదు. రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః. లక్ష్మణుడు వాల్మీకి ఆశ్రమానికి తీసుకువెళ్లి, ఆశ్రమవాసుల రక్షణలో అమ్మవారిని ఉంచాడు. అడవిలో ఒంటరిగా వదల్లేదు.

బి.బద్రిరాజు కొవ్వూరు

ప్ర. మనసులో భక్తి ఉంటే చాలదా? గుళ్లూ గోపురాలూ వెళ్లాలా? అంటూంటారు చాలామంది. నిజమేనా?

జ. మనసులో భక్తి ఉన్నవాళ్లెవరూ ఇలా అనరు. మనసులోనూ, బయటా కూడా భగవత్ ధ్యాస లేనివాళ్లు మాత్రమే, తప్పించుకునేందుకు ఇలా అంటూంటారు లోకంలో. అయినా దేవాలయాలు మనసు కోసం మాత్రమే కాదు. మనసూ, దేహమూగల జీవుడు తనకే తెలియని పాశాలతో, పాపాలతో చుట్టుకుని ఉంటాడు. వాటిని నిర్మూలించగలిగే శక్తి - దేవతా శక్తులు నిక్షిప్తమైన చోట ఉంటుంది. మనకు మామూలు కంటితో చూడలేని సూక్ష్మ ప్రపంచం అనంతంగా ఉంది. దాని ప్రభావం మనపై ఉంది. వాటికి సంబంధించిన విషయమిది. ✦

6 ఏప్రిల్ 2000 నుండి
5 మే 2000 వరకు

ఈనెల విశేషాలు

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తి శర్మ

(శ్రీ విక్రమ నామ సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ విదియ (ఏప్రిల్ 6) నుండి; వైశాఖ శుద్ధ పాడ్యమి (మే5) వరకు)

ముఖ్యదినాలు

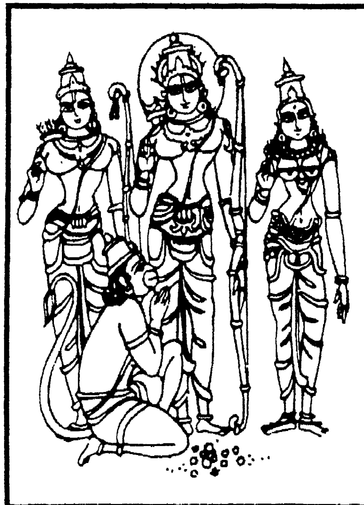
ఏప్రిల్ 2000

12	శ్రీరామనవమి
13	మేష సంక్రమణం
18	చైత్రశుద్ధ పూర్ణిమ
24	గురుమౌఢ్య ప్రారంభం
30	ఏకాదశి

✷ 12 శ్రీరామనవమి

చైత్రశుద్ధ నవమినాడు, పునర్వసు నక్షత్రాన మధ్యాహ్న సమయం, కర్కటక లగ్నమందు శ్రీరామచంద్రుడు ఆవిర్భవించాడు. సూర్యుడు మేషంలోనూ, ఐదు గ్రహాలు ఉచ్చస్థానంలో ఉండగా శ్రీ మహావిష్ణువు శ్రీరామునిగా అవతరించాడు. కనుక ఈరోజు మహాపర్వదినం. మధ్యాహ్నవ్యాప్తి అయిన నవమి శ్రీరామనవమి. ఈరోజు ఉపవాసం, శ్రీరామార్చన సర్వ శ్రేష్ఠం. అదే విధంగా లోకకల్యాణార్థం సీతారామ కల్యాణం జరపడం కూడా విశేషం.

ఆదిదంపతులైన లక్ష్మీనారాయణులే సీతారాములు. రామారాధన ఇహపర సౌఖ్య సంధాయకం. ఈరోజున రామాయణ శ్రవణం, పఠనం, రామకథాగానం మొదలైనవి విశేష ఫలప్రదం.

ఉగాది (ఏప్రిల్ 5) నుండి ఈనాటి వరకు 'శ్రీరామ నవరాత్రులు'గా తొమ్మిది రోజులు రామార్చన, రామాయణ పారాయణ జరపడం సంప్రదాయం.

అదేవిధంగా ఉగాది నుండి ఈ నవమి వరకు 'వసంత నవరాత్రులు'గా జగదంబారాధన చేయడం కూడా సంప్రదాయం. సంవత్సరం మొత్తంమీద - ఆశ్వయుజంలోని 'శరన్నవరాత్రులు', చైత్రంలోని 'వసంత నవరాత్రులు' దేవీ ప్రీతికరం.

వారి వారి శక్త్యనుసారం అమ్మవారిని ఈ తొమ్మిది రోజులు పూజించితే ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలు, అమ్మ అనుగ్రహం లభిస్తాయి. తొమ్మిది రోజులూ చేయలేనప్పుడు ఈ నవమి నాడైనా అమ్మవారిని పూజించాలి.

అమ్మవారు, రాముడు - వైష్ణవీ శక్తి రూపాలు. ''యా ఉమా సా స్వయం విష్ణుః'' - నారాయణి అయిన ఉమాదేవే నారాయణుడు. అంతేకాక లలితోపాఖ్యానంలో అమ్మవారి పురుషరూపంగా శ్రీరాముని (విష్ణువును) వర్ణించారు.

కాబట్టే ''శ్రీనాథ సోదరి''గా గౌరిని పేర్కొన్నారు. కారణం - ఇరువురిలోనూ ఉన్న స్థితి కారక వైష్ణవశక్తి.

✷ 13 మేష సంక్రమణం

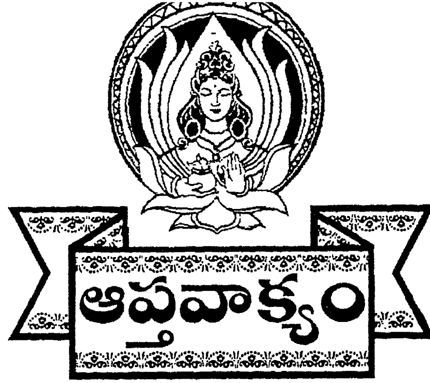
సూర్యుడు మేషరాశిలో ప్రవేశించే కాలం. ఈరోజున విష్ణు సహస్ర నామాదుల పారాయణం, భగవదర్చన మంచి ఫలాన్నిస్తాయి.

✷ 18 చైత్ర శుద్ధ పూర్ణిమ

శివ, విష్ణు, అంబికారాధనలకు ప్రసిద్ధి. ఈరోజున శివపార్వతుల కల్యాణం జరిపిన వారికి సంతాన ప్రాప్తి తథ్యమని పెద్దలంటారు. దశరథుడు ఈరోజున శివపార్వతుల కల్యాణం జరిపించాడని, అందుకే శ్రీరాముని కన్నాడని కూడా ప్రసిద్ధి. ✦

న కాష్ఠే విద్యతే దేవో,
శిలాయాం న కదాచన ।
భావేహి విద్యతే దేవః
తస్మాద్భావం సమాచరేత్ ॥

దేవుడు కర్రలోనో, శిలలోనో ఉండడు. భావంలోనే ఉంటాడు. కాబట్టి భావమే ప్రధానం.

శ్రద్ధయా సత్యమాప్యతే

శ్రద్ధ చేతనే సత్యం లభిస్తుంది. – యజుర్వేదం

'సత్యం' అనేది త్రికాలాలలోనూ నశించనిది. అదే పరతత్త్వం, ఆత్మతత్త్వం. దానిని సాధించాలంటే 'శ్రద్ధ' ముఖ్యం. ఏ గొప్ప విషయాన్ని సాధించాలన్నా ఈ శ్రద్ధ ప్రధానం.

'శ్రద్ధావాన్ లభతే జ్ఞానం' - అని భగవద్గీత(శ్రద్ధావంతునికేజ్ఞానం లభిస్తుంది).

'శ్రద్ధ' అంటే - చేసే పనియందు ఏకాగ్రత, సంపూర్ణ అవగాహన, ఆసక్తి, శక్తివంచన లేకుండా ఆచరించుట... అని అర్థం.

శ్రద్ధా విశ్వాసాలు రెండూ భక్తిలో ప్రధానమని తులసీదాసు పేర్కొన్నాడు. వాటిని భవానీ శంకరులుగా భావించాడు. అంటే పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఎంత అవిభాజ్యులో, అలా శ్రద్ధావిశ్వాసాలు వీడకుండా ప్రధానమై ఉండాలని భావం.

భవానీ శంకరౌ వందే
శ్రద్ధా విశ్వాస రూపిణౌ ।
యాభ్యాం వినా నపశ్యంతి
సిద్ధాః స్వాతంస్థ మీశ్వరమ్ ॥

''శ్రద్ధా విశ్వాస రూపిణులైన భవానీ శంకరులకు నమస్సు. వారు లేనిదే సిద్ధులు హృదయంలో నున్న దైవాన్ని దర్శించలేరు.''

నకర్మణా నతపసా
నజపైర్న సమాధిభిః ।
నజ్ఞానేన నచాన్యేన
వశ్యోహం శ్రద్ధయావినా ॥

అని 'శివపురాణం'లో శివుడు పార్వతికి చెప్పిన మాటలు. ''నేను కర్మల చేత గానీ, తపముల చేతగానీ, జపముల చేతగానీ, సమాధుల చేతగానీ, జ్ఞానం చేతగానీ వశ్యుడను కాను. నేను కేవలం శ్రద్ధకే వశ్యుడను.''

శ్రద్ధామయ్యస్తి చేత్పుంసాం
యేన కేనాపి హేతునా ।
వశ్యః స్పృశ్యశ్చ దృశ్యశ్చ
పూజ్య స్సంభాష్య ఏవచ ॥

''నాపై శ్రద్ధ నుంచిన వారికి వశ్యుడనవుతాను. అంతేకాక - శ్రద్ధావంతుడు నన్ను స్పృశించగలడు, చూడగలడు, పూజించగలడు, సంభాషించగలడు'' అని 'సత్య' స్వరూపుడైన పరమేశ్వరుని మాట.

సత్యానుభవం కావాలంటే శ్రద్ధ ప్రధానమని శాస్త్రాలన్నీ స్పష్టీకరిస్తున్నాయి.

సాధ్యా తస్మాన్మయి శ్రద్ధా
మాం వశీకర్తు మిచ్ఛతః
శ్రద్ధా హేతుస్స్వధర్మస్య
రక్షణం వర్ణినా మిహ ॥

''కనుక నన్ను వశం చేసుకోడానికి శ్రద్ధను అవలంబించాలి. శ్రద్ధకు స్వధర్మ రక్షణమే కారణం.''

కాబట్టి స్వధర్మరక్షణం ప్రధానం.

ధర్మనిర్వహణ లేనిదే దైవం కూడా సాధ్యం కాదు.

ధర్మాన్ని విడచి ఎన్ని జపతపాలు చేసినా దైవం అనుగ్రహించదు. సత్య సాక్షాత్కారం జరగదు. 'ధర్మ నిర్వహణమే శ్రద్ధ' అని కూడా భావం. ✦

రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః । రామః సత్య పరాక్రమః ॥

MEMBERSHIP FORM

Please fill in capital letters and mail to...

RUSHI PEETHAM PUBLICATIONS
'PARK VIEW' NO 6, 4TH FLOOR , NO 85, G.N. CHETTY ROAD,
T.NAGAR, CHENNAI - 600 017.

Yes, I want to be a member in Rushi Peetham for

One year Rs 120/- (US $30) ☐ 3 Years Rs 360/- (US $90) ☐

5 Years Rs 600/- (US $125) ☐ Donations Rs ....

Iam paying by cheque/D.D.No..drawn on
....for Rs............................
date...............Favouring Rushi Peetham Publications.

Name : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sex : Male ☐ Female ☐ Age ☐

Address : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

City : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ Pin : ☐☐☐☐☐☐

Education : School ☐ College ☐ Graduate/Post Graduate ☐
Business ☐ Employed ☐ Retired ☐

P.T.O.

Please mention Addresses or E-mail of your Nearest & Dearest who have interest in Rushi Peetham, Bharatheeya Manasa Patrika

1

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11

** Terms : Allow 4 weeks for subscribing process. Super subscribe your name & Address on the reverse of the cheque/D.D. In case of further details contact Rushi Peetham Publications.

Owned & Published by : **UPADRASTA SIVAPRASAD** From : No.6, 4th Floor, No.85, G.N.Chetty Road, T.Nagar, Chennai - 600 017.
Printed By : **V.C. Chermakani, Sakthi Process**, No. 21F Kumballamman Koil St., Chennai - 600 081. Edited by : **SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA**

‘ఋషిపీఠం’ సంస్కృతి సంఘం

నిర్వహణకు ఆహ్వానం

ఆర్ష (ఋషి) విద్యావ్యాప్తికి మాస పత్రిక నిర్వహణతోపాటూ, ఇతర ప్రచురణలు, ఆడియోలు వెలువరించడమే కాక – ఊరూరా సనాతన సంస్కృతిలోని వైశిష్ట్యాన్ని వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా తెలియజేయాలని ఈ సంస్కృతి సంఘం సంకల్పం.

మన సనాతన భారతీయ ధర్మానికి వారసులైన, చిత్తశుద్ధి కలిగిన, ఆసక్తిపరులు తమ వివరాలను, పూర్తి చిరునామాను తెలియజేస్తూ ‘ఋషిపీఠం’కి వ్రాయండి. వారిలో ఎంపిక చేసిన వారిని ఆ ప్రాంతానికి ‘‘ఋషిపీఠం సంస్కృతి సంఘ ప్రతినిధి’’గా గౌరవించి, సంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణ బాధ్యతను ‘‘ఋషిపీఠం’’ – అప్పగిస్తుంది.

ఆ సంఘంలో సభ్యులను చేర్పించడం ‘ఋషిపీఠం’ లక్ష్యాలను చిత్తశుద్ధిగా, బాధ్యతాయుతంగా వ్యాప్తి చేయడం, కార్యక్రమ నివేదికలను క్రమం తప్పకుండా మాకు పంపడం ప్రతినిధికి తప్పనిసరి బాధ్యత.

ఈ సంస్కృతి సంఘ అభ్యున్నతికి వలసిన సహాయాన్ని అందజేసేవారు ఆ ప్రతినిధికిగానీ, ‘ఋషిపీఠం’కి నేరుగా గానీ విషయం తెలియజేయవచ్చు. ఋషిసంస్కృతిపట్ల నిష్ఠ, ధర్మదృష్టి, చిత్తశుద్ధి – ఇవే ఈ సంస్కృతి సంఘం ప్రాతినిధ్యానికి కనీసార్హతలు.

ఉత్సాహవంతులైన వారు ‘‘ఋషిపీఠం – భారతీయ మాసవ పత్రిక’’ చిరునామాకు వివరాలతో సహా ఉత్తరం వ్రాయండి.

- సంపాదకుడు

RNI. No. : TNTEL/1999/92
Postal Regn.No. TN/Chief Pmg-30/2000

